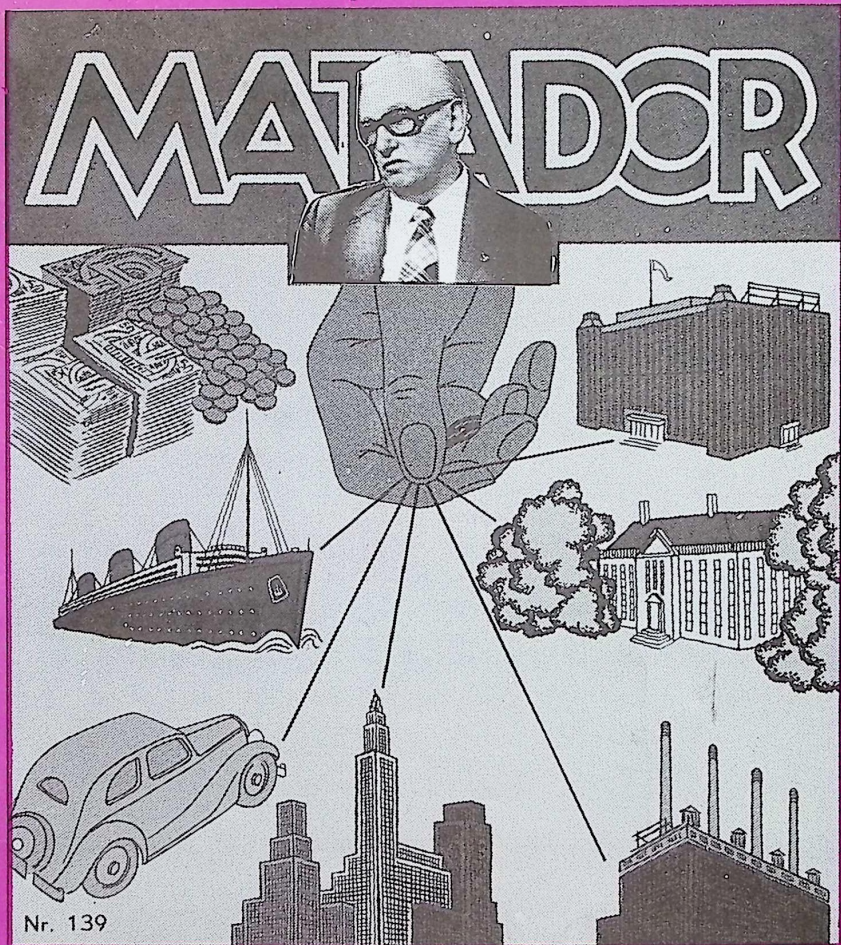

KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT

Politisk-Teoretisk tidsskrift
for Kommunistisk Arbejderparti

Nr. 6
1978

TEMA: ØD

TEGN ABONNEMENT!

Dette nummers indhold:

Beretning fra Centralkomiteen for Kommunistisk Arbejderparti: Redegørelse for partiets syn på den internationale og nationale klassekamp. Vurdering af udviklingen i partiet i det forløbne år og dets nuværende situation, herunder en vurdering af partiets mulighed for at lave en offensiv, der skal markere KAP's samlede politik på nationalt plan. Side 2

Om alliancefrihed. Hvad er alliancefrihed? Hvad er national selvbestemmelse? Er alliancefrihed og national selvbestemmelse muligt i et samfund, hvor borgerskabet har magten? Er det muligt for Danmark alene, at føre en alliancefri politik eller foreligger der mulighed for et alliancefrit Norden? Dette er nogle af de vigtige spørgsmål artiklen rejser med udgangspunkt i Danmarks placering indenfor NATO og EF. Side 18

Om økonomisk demokrati. Artiklen beskæftiger sig med, hvad der ligger i de forskellige ØD-forslag, hvorfor de er fremsat, hvem der har interesse i dem og hvilke konsekvenser de vil få for arbejderklassen. Artiklen kæder hele spørgsmålet om forholdet mellem ØD og indkomstpolitik sammen og beskæftiger sig med de modsætninger der findes indenfor borgerskabet, det »statslige« og det »private«. Endelig indeholder artiklen en kort vurdering af venstrefløjen og ØD og enhedsmulighederne i kampen om ØD. Side 27

ADRESSER

Kommunistisk Arbejderparti (KAP)

Esbjerg: Postbox 293, 6700-Esbjerg

Helsingør: Postbox 71, 3000 Helsingør

Herning: Postbox 219, 7400 Herning

Hillerød: Postbox 148, 3400 Hillerød

København: Studiestræde 24, 1455 København K. Tlf. (01) 15 21 33.

Køge: Postbox 111, 4600 Køge.

Lolland-Falster: Postbox 85, 4800 Nykøbing Falster

Odense: Postbox 32, 5240 Odense NØ

Randers: Postbox 2043, 8900 Randers

Roskilde: Postbox 128, 4000 Roskilde

Silkeborg: Postbox 207, 8600 Silkeborg

Ålborg: OKTOBER bogbutik, Kastetvej 11, 9000 Ålborg

Århus: Guldsmedegade 36 (baghuset), 8000 Århus C. Tlf. (06) 12 00 57 man-ons, fre.: 16.30-17.30.

OKTOBER bogbutikkerne

København: Studiestræde 24, 1455 København K. Tlf. (01) 12 87 97. Åbningstider: man-fre. 10-17, lør.10-13.

Ålborg: Kastetvej 11, 9000 Ålborg. Åbningstider: man. & tors. 15-17.30, fre. 15-18, lør. 10-12.30.

Århus: Vestergade 64, 8000 Århus C. Tlf. (06) 19 84 33. Åbningstider: man.-fre.15.30-17.30, lør. 10-13.

Forlaget OKTOBER

Forlaget Oktober: Studiestræde 24, 1455 København K, giro 9 21 41 27. Tlf. (01) 14 27 34. Ekspedition tlf. (01) 13 27 34.

Abonner på ARBEJDERAVISEN

115 kr. pr. år, 60,- kr. pr. halvår. Ring (01) 14 64 04.

Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv

3260896260

FORLAGET ★ OKTOBER

Pris 15,— kr.

ISSN: 0105—1901

TIL LÆSERNE

KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT er et nødvendigt led i en åben debat om udmøntningen af KAP's parti-program.

De emner KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT idag forsøger at behandle er følgende:

— Overordnede økonomisk/politiske analyser af den nationale og internationale klassekampssituation, samt mere uddybede baggrundsartikler om enkelte lande.

— Artikler der opridser hovedlinien for partiets udvikling i forhold til klassekampssituationen, herunder forholdet til den såkaldte venstrefløj.

— Artikler der trækker det teoretiske grundlag for partiets politik op, og artikler der herudfra lægger og debatterer partiets langsigtede og dagsaktuelle politik.

— Artikler der opsummerer dagsaktuelle kampe, — et led i udviklingen af politikken.

— Artikler der særskilt kritiserer de såkaldte venstrefløjorganisationers politisk/teoretiske grundlag.

— Historiske artikler der perspektiverer og uddyber udarbejdelsen af KAP's politik.

— Debat og anmeldelser.

Vi håber, at mange på den ene eller anden led vil deltage i styrkelsen af KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT. Diskuter og kritiser udviklingen af tidsskriftet. Har I haft nogle diskussioner, der har vist, at nogle væsentlige politisk-teoretiske emner trænger til afklaring, så skriv. Er der emner, som I mener trænger til en grundigere behandling end den kan få i Arbejderavisen, så skriv. Brug KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT!

Hvis du gerne vil skrive noget til KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT og/eller ønsker støtte dertil, eller godt vil stille dig til disposition til at skrive om et bestemt emne, som du er godt inde i, så skriv — så vi kan tale sammen om det. Kontakt os inden du giver dig i kast med større artikler/indlæg, så du kan høre om mulighederne for, at dit indlæg vil blive bragt. Derudover er vi stærkt interesserede i at få tilsendt specialer og bedre aflønningsopgaver. Vi er interesserede i opgaver, som vi kan bringe i let bearbejdet form, eller opgaver, som vi vil kunne bruge, som baggrundsmateriale til at skrive artikler.

Som det fremgår af dette nummer er vi gået over til et nyt format. Dette betyder, at vi kan lave KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT både hurtigere og billigere. Den hidtidige praktiske produktionsproces har taget mindst 5 uger, dette vanskeliggør mulighederne for at udkomme fast med en aktuel politisk kronik og muligheder for at fore en fortløbende debat i tidsskriftet.

Samtidig håber vi, at den noget lavere pris på lidt længere sigt vil kunne være med til at øge mulighederne for en større udbredelse af KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT. For vores faste læsere vil vi ved hvert års udlob tilbyde en forhåbentlig ikke for dyr fast indbinding af årets numre, da der jo nok er nogle der vil savne den stive ryg som det gamle format havde.

Vi regner med i det nye år, at kunne udkomme mere end 6 gange, for at undgå mammutnumre som i år og for at kunne være noget mere aktuelle. Vi vil ikke lægge os helt fast på hvor mange numre, der vil udkomme om året. Derfor ændrer vi abonnenterne fra fast at løbe over 1 år til i stedet at gælde 8 numre. Abonnementsprisen for 8 numre bliver næsten den samme som for 6 numre før i tiden: den bliver 105 kr.

Under alle disse omlægninger har vi ikke haft tid og ideer nok til at lave en ny forside. Vi udskriver derfor en konkurrence blandt vores læsere om forslag til udformning af en ny forside til KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT. Forsiden vil blive trykt med to farver. Samtidig vil vi gerne have forslag til nye vignetter for de faste rubrikker: Til vores læsere, politisk kronik, leder, teori, debat, boganmeldelser, pladeanmeldelser. Hvis du har forskellige illustrations- eller layoutforslag vil vi også meget gerne have dem.

Vores nuværende abonnenter, der jo har tegnet abonnement på et lidt dyrere format af tidsskriftet, vil få følgende ordning: de hvis abonnement dækker endnu 2 til 3 numre vil få abonnementet forlænget med et nummer, de hvis abonnement dækker 4 numre vil udover et nummer forlængelse få tilbudt en pjece når abonnementet udløber, endelig de hvis abonnement dækker endnu 5 til 6 numre vil få abonnementet forlænget med 2 numre.

Red.

KOMMUNISTISK
TIDSSKRIFT

Politisk Teoretisk Tidsskrift
for Kommunistisk Arbejderparti

Redigeres af et udvalg. Ansv. redaktør Frederik Dehlholm.

Redaktionen afsluttet den 1. november 1978.

Løssalgspris 15,- kr. Abonnementspris 105,- kr for 8 numre.

Forlaget OKTOBER, Studiestræde 24, 1455 Kbh.K.
ISSN 0105-1903

CK-BERETNING

1. INDLEDNING

Det er lidt mere end et halvt år siden, centralkomiteen for Kommunistisk Arbejderparti afholdt sit sidste møde.

Siden dette møde er meget hændt, både i den internationale og i den hjemlige klassekamp. Internationalt er rivaliseringen mellem supermagterne blevet skærpet, samtidig med at kampen mod supermagterne i hvert fald på enkelte områder har opnået resultater. I Danmark har dannelsen af SV-regeringen og de forskellige kræfters forhold til den nye regering stået i centrum for den indenrigspolitiske debat.

KAPs placering i klassekampen og hele partiets virke har været taget op til grundig debat. KAP står på tærsklen til at gennemføre en offensiv der skal markere partiets profil på nationalt plan.

Denne beretning, der er udarbejdet af KAPs forretningsudvalg, og som er vedtaget af centralkomiteen efter diskussion og som er vedtaget af centralkomiteen efter diskussion og omformuleringer, fremlægger en sammenfattende analyse af det sidste halve års udvikling internationalt, nationalt og i partiet – og beretningen udstikker de overordnede retningslinier for partiets arbejde fremover.

2. DEN INTERNATIONALE KLASSEKAMPSUDVIKLING

2.1. Fire brændpunkter

Den internationale udvikling gennem det sidste halve år bekræfter, at rivaliseringen mellem de to imperialistiske supermagter skærpes, og at socialimperialismen fortsat gør sig kraftige anstrengelser for at gøre indhug i USA-imperialismens indflydelsessfærer.

Rivaliseringen mellem supermagterne og dermed de to supermagters stræben efter at skaffe sig overherredømmet over folkene, landene og nationerne koncentrerer sig for øjeblikket om fire brændpunkter i den 3. verden: Det sydlige Afrika, Mellemøsten, Afrikas Horn og Sydøstasien.

Afviklingen af koloniregimet i Zimbabwe, den voksende modstand mod Apartheid-politikken i Azania og kampen for Namibias frigørelse har mobiliseret begge de imperialistiske supermagter.

Ingen af supermagterne tør åbent støtte de racistiske regimer. Dertil er disse for isolerede og kompromitterede. Hverken USA eller Sovjetunionen kan vinde de afrikanske folks hjerter gennem en støtte til Smith eller Botha, omend USA holder hånden over racisterne.

Sovjetunionens forsøg på at skaffe sig indflydelse går gennem »opbakning» bag befrielsesbevægelserne, mens USA med England som hjælper forsøger sig med »fredelige» løsninger.

Indtil videre er situationen uafklaret, men der kan næppe herske tvivl om, at på lidt længere sigt vil udviklingen gavne Sovjetunionen. Fx. har frontstaterne og Den patriotiske Front truet med at invitere cubanske tropper til at deltage i opgøret af Smith-regeringen i Zimbabwe.

Den mest afgørende begivenhed i Mellemøsten var Camp David-aftalerne mellem Israel og Egypten, formidlet af Carter. Aftalerne har ført til fredsforhandlinger mellem de to lande, forhandlinger, der på forhånd betyder et fuldstændigt udsalg af de palæstinensiske folks rettigheder.

Sadats kapitulationspolitik har øget splittelsen i den arabiske verden og givet supermagterne de bedste kort på hånden i deres forsøg

på at bide sig fast i Mellemøsten.

Umiddelbart var det USA-imperialismen, som med Camp David-aftalerne gik af med sejren. Men styrkelsen af Israels positioner har medført, at den arabiske afvisningsfronts lande har kastet sig i arme- ne på socialimperialismen. Også den palæstinensiske befrielsesorganisation, PLO har ved at tilslutte sig afvisningsstaternes udtalelse om Camp David-aftalerne accepteret, at Sovjetunionen træder til.

Socialimperialisterne er imidlertid endnu ikke rede til at tage en eventuel væbnet konfrontation i Mellemøsten. De indbyrdes splittede arabiske lande er en for usikker faktor at lide på. Derfor søger Sovjetunionen at fortsætte sin hverken krig eller fred-politik i Mellemøsten. Sovjetunionen erklærer, at

den zionistiske stat skal bevares og går ind for et stormagtssikret Minipalæstina.

Camp David-aftalerne og afvisningstaternes lænen-sig til socialimperialisterne skærper imidlertid modsætningerne og kan meget vel bringe den dag nærmere, hvor krudttønden går af og i værste fald fører til en krigerisk konfrontation mellem supermagterne, der kan ende i en Tredje Verdenskrig.

USAs midlertidige sejr i spillet om Mellemøsten har fået Sovjetunionen til at forstærke sin indsats ved Afrikas Horn. På begge sider af indsejlingen til Det røde Hav søger socialimperialisterne at bide sig fast, hvorved de dels kommer til at kontrollere en af den internationale handels vigtigste forbindelsesveje, dels kommer til at true de amerikanske mellemøstlige oliekluder fra ryggen, og dels kommer til at true USAs hegemoni i Det indiske Ocean.

De indrepolitiske begivenheder i de to yemenitiske stater og Afghanistan og den massive sovjetiske støtte til den etiopiske offensiv mod det frie Eritrea er udtryk for, at socialimperialisterne står stærkere ved Afrikas Horn end nogensinde før.

Sovjetimperialisternes verdenspolitiske offensiv er i det sidste halve år yderligere blevet udvidet med Vietnam som en fremskudt forpost, der i Sydøstasien skal spille den rolle, Cuba spiller i Afrika, som redskab for den sovjetiske ekspansion.

Vietnams stadige angreb på Kampuchea og Vietnams fordrivelse af oversøiske kinesere, hidtil bosiddende i Vietnam, er udtryk for socialimperialisternes bestræbelser på at trænge frem i Sydøstasien og på at provokere og inddæmme Kina. Samtidig er denne offensiv fra Vietnams og Sovjetunionens side rettet imod befrielsesbevægelserne i Thailand, Malaysia og andre sydøstasiatiske lande.

Fra Sydafrika via indflydelsen i dele af Mellemøsten over Afrikas Horn til det sydøstlige Asien er der således ved at blive dannet en akse, der for tiden udgør det centrale opmarchområde for socialimperialisterne såvel i deres rivalisering med USA, som i deres bestræbelser på at skaffe sig kontrollen over Den tredje Verden og på at inddæmme Kina. Ikke mindst den sovjetiske op-

march ved Kinas grænser er udtryk for en øget offensiv.

USAs reaktion på den sovjetiske fremfærd er fortsat præget af usikkerhed og vaklen. På den ene side er USA næppe i stand til at tage en væbnet konfrontation, der kan udløse verdenskrig, men på den anden side er USA tvunget til mod-offensiver. Camp David-aftalerne er en midlertidig sejr for USA i forsoget på at dæmme op for den sovjetiske verdenspolitiske offensiv.

2.2.

Kampen mod supermagterne

Det er imidlertid folkene, der er ofre for supermagternes globale rivalisering. I det sidste halve år har folkene og de undertrykte nationer og lande imidlertid klart været i defensiven.

Selv om de alliancefri stater markerede sig mod indblanding i de forskellige staters indre anliggender, kunne disse stater ikke finde sammen i en klar fordømmelse af supermagterne og slet ikke af socialimperialisterne. Begge supermagter og ikke mindst socialimperialisterne har foden indenfor i den alliancefri bevægelse, der i visse sammenhænge lammes af splittelse, der har sin rod i supermagtsinfiltration. — At den alliancefri bevægelse står svagt, ikke mindst i en markering af modstand mod socialimperialismen, viser bl.a. den kendsgerning, at de alliancefri staters næste topmøde — trods enkelte protester — skal afholdes i Cuba!

Også i Afrika er svingningerne mellem at støtte sig på snart den ene og snart den anden supermagt mere iøjnefaldende end fælles sammenhold imod begge supermagter.

I Asien er Vietnams endegyldige underkastelse under socialimperialismens globale strategi et svært erstateligt tab for den tredje verdens folk og nationer. Kun Kina og Kampuchea står klart og utvetydigt som de asiatiske folks fremmeste forsvarere i Asien imod sovjetisk fremtrængning.

Generelt set står folkene, de undertrykte lande og nationer således i en defensiv position i forholdet til supermagterne og ikke mindst til socialimperialisterne. Men det betyder ikke, at supermagterne kan husere ganske, som det passer dem.

For tiden skyldes dette bl.a. Den kinesiske Folkerepubliks ener-

giske diplomatiske offensiv for at skabe den bredest tænkelige enhedsfront mod begge supermagter og ikke mindst mod socialimperialisterne. Hua Kuo-fengs rejse til Rumænien, Jugoslavien, Korea og Iran og planerne om Huas rejse til Vesteuropa i 1979 er et væsentligt bidrag til at dæmme op for socialimperialismen og USA-imperialismen. Alene Kremles raseri beviser dette.

Op Kinas forbindelser til og fredstraktat med det stærke andenverdensland Japan er ligeledes et vigtigt slag i ansigtet på supermagterne ikke mindst på socialimperialismen.

2.3. Supermagterne og Europa

Alt imens rivaliseringen mellem supermagterne og kampen om kontrollen over landene og nationerne skærpes i Den tredje Verden, er situationen på det europæiske kontinent frosset fast. Men begge supermagter fortsætter oprustningen i Europa. Hverken SALT-aftaler eller andre nedrustningsforhandlinger eller ensidige nye slutakter i den europæiske »sikkerheds« konference kan skjule denne kendsgerning. Europa er fortsat centrum i den strategiske rivalisering mellem supermagterne.

Truslerne fra sovjetisk side mod Rumænien og Jugoslavien tager til, Sovjetunionen forsøger at lave fælles militærovelser med det officielt

neutrale Finlands hær, og Sovjetunionen krænger norsk territorium på Svalbard — men til trods for denne snigende offensive socialimperialistiske politik, er styrkeforholdet i Europa ikke afgørende forrykket.

2.4. Europa og USA

Men denne fastfrysning angår kun de militære styrkepositioner. Økonomisk og politisk er Vesteuropa centrum for en hurtig omstillingsproces, der genspejler de fremherskende internationale tendensers markante gennemslag. USA's nedtur hænger sammen med selve de betingelser, det amerikanske hegemoni over Vesteuropa og verdensmarkedet iøvrigt er blevet opbygget på efter 2. verdenskrig, da USA så ubestridt var den kapitalistiske verdens førende økonomiske magt. Fra etablering af dollaren som grundlag for den internationale handel, gennem en voldsom amerikansk udenlandsgæld, der førte til verdensmarkedets ekspansion og frem til en stadig svækkelse af den amerikanske økonomis produktive grundlag og konkurrencedygtighed til fordel for krigsproduktionen går linien til den aktuelle internationale krise, der viser, at den amerikanske økonomi mere og mere mister sin overlegne stilling over for de mellemstore imperialistiske landes økonomier. Dermed nedbrydes også den »stabilitet« som det amerikanske hegemoni i perioden frem til slutningen af 1960'erne kunne garantere på verdensmarkedet.

Følgerne af de ændrede økonomiske styrkeforhold har i første omgang været tendenser til handelskrig gennem statsstøtte, dumping og protektionisme, der nu for EF's vedkommende forlænges til en skærpet valutakrig gennem planerne om etablering af et udvidet europæisk valutasamarbejde. Planerne om dette blev udførnet på EF-topmødet i juni og sigter mod at etablere et europæisk valutasamarbejde fra begyndelsen af 1979. Perspektivet er helt klart at arbejde hen mod en europæisk økonomisk og monetær union, der vil forstærke Danmarks underordning, under Vesttyskland. — Planerne vil desuden styrke de kræfter inden for OPEC, der vil opgive dollaren som grundlag for oliepristfastsættelsen og i stedet satse

på et snævrere samarbejde med Vesteuropa og Japan. Alt peger altså på en fortsat global svækkelse af USA's økonomiske positioner med en uddybning af den internationale krise som konsekvens. Men samtidig må det understreges, at USA økonomisk, politisk og militært fortsat er en supermagt, som er alle andre kapitalistiske lande overlegen.

Det europæiske valutasamarbejde må sammenholdes med planerne om direkte valg til EF-parlamentet og dannelse af en politisk union. Samtidig med den voksende uafhængighed af USA er denne proces altså grundlag for stadig flere angreb på Danmarks nationale uafhængighed, som må bekæmpes gennem uddybning af perspektiverne for et alliancefrit Danmark.

2.5. Europa og Sovjetunionen

Også politisk vakler USA's overherredomme i Vesteuropa, aktuelt er det bl.a. blevet markeret da USA måtte opgive at presse en handelsboycot af strategisk vigtige datamaskiner til Sovjet igennem over for England og Vesttyskland.

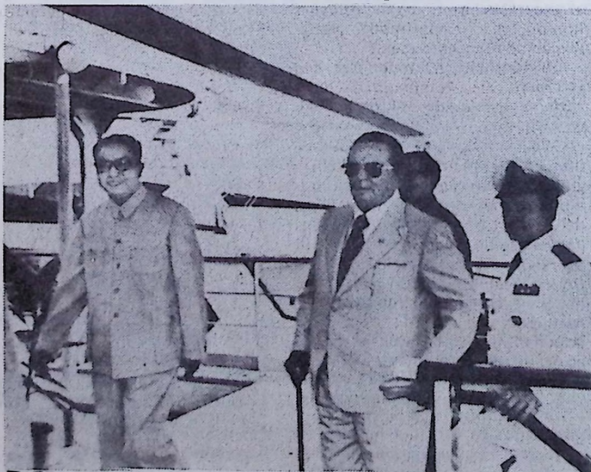
I sine offensive økonomiske initiativer over for Vesteuropa satser Sovjet på at vinde indpas i strategisk vigtige sektorer som energi og transport, samtidig med at Sovjet har brug for at kunne importere a-

vanceret teknologi. Meget peger på at Sovjet idag først og fremmest satser på at opfylde dette behov gennem de langvarige aftaler med Vesttyskland, som blev underskrevet da Breznev besøgte Vesttyskland i maj.

Men i den aktuelle situation satser Sovjet især på en politisk og ideologisk offensiv over for Vesteuropa. Det sker gennem snakken om vestlige koldkrigstoner og gennem en forstærket udveksling af delegationer med vesteuropæiske organisationer, charmeoffensiver og propagandaafremstød som f.eks. i forbindelse med ungdomsfestivalen på Cuba. Målet er klart at skabe en bredere basis end de lokale revisionistpartier for udbredelse af Sovjets røgsår over sin faktiske globale ekspansion og aggression.

2.6. Den internationale kommunistiske bevægelse

For den internationale kommunistiske bevægelse har sommeren 1978 været af afgørende betydning. Kinas afbrydelse af den økonomiske og tekniske bistand til Albanien, og Albaniens Arbejdets Partis endegyldige officielle bekræftelse af dets opgør med Marxisme-Leninisme-Mao Tsetung-Tænkningen er udtryk for, at den internationale kommunistiske bevægelse, der i løbet af 60'erne og 70'erne voksede frem i

KAP er enig med Kina i dets bestræbelser på at støtte Jugoslavien og Rumænien i kampen mod hegemonismen.

relativ enig kamp mod den moderne revisionisme, er blevet endegyldigt sprængt.

KAP tager afstand fra den linie, Albaniens Arbejds Parti (AAP) fremfører. Denne linie er virkelig-hedsfjern, enhedsfjendtlig, sektarisk og »venstre»opportunistisk. Bag AAPs »revolutionære» facade skjuler sig en regulær svigten af kampen mod imperialismen og af kampen for socialismen. Som al politik, der er »venstre»opportunistisk i formen, er AAPs politik højreopportunistisk i sit væsen. Erstatte en analyse, der tager udgangspunkt i kendsgerningerne og dermed i styrkeforholdet mellem klassekræfterne på verdensplan, med en tom bulden-løs mod alt og alle på een gang, isolerer man sig fra den kamp, der faktisk foregår, svigter den socialistiske strategi ved at fornægte en virkelighedsnær taktik og styrker dermed klassefjend.

Den albanske linie, der desuden lægger sig snært op ad det sovjetiske borgerskabs bestræbelser på at inddæmme Kina og på at mistænkeliggøre Kinas kamp mod supermagterne, følges af en række partier, der kalder sig marxistisk-leninistiske. Disse partier har endegyldigt forvandet sig til at blive sektariske grupperinger, der kompromitterer marxismen-leninismen, og som systematisk isolerer sig fra arbejderklassens og folkenes komplicerede kamp mod imperialismen og for socialismen.

Modsætningerne inden for den internationale kommunistiske bevægelse har imidlertid også medført, at en række partier i deres efter at bekæmpe den albanske linie er bukket under for forskellige grader af højreopportunistisk udmøntning af teorien om verdens deling i tre. En sådan tendens har eksisteret gennem længere tid og bl.a. givet sig udtryk i en reaktionær enhedspolitik, hvor man har opgivet kampen mod sit eget monopolborgerskab og mod USA-imperialismen i bestræbelserne på at skabe enhed mod socialimperialismen.

KAP er grundlæggende enig med Kinas kommunistiske Partis analyse af klassekampens udvikling på globalt plan, således som denne analyse er sammenfattet i teorien om verdens deling i tre. Men en sådan enighed indebærer ikke, at klassekampen mod borgerskabet

i eget land skal opgives, og den indebærer heller ikke, at de forskellige kommunistiske partier nødvendigvis er enig i en hvilken som helst taktisk udmøntning af teorien om verdens deling i tre. KAP er således ikke enig i Kinas mere eller mindre klare støtte til EF, NATO og vestlig oprustning.

Det ville også være besynderligt, om de kommunistiske partier altid var enige om hinandens taktiske initiativer. Den kommunistiske verdensbevægelse er ikke en monolitisk enhed. Den består af selvstændige partier, der hver for sig — ud fra en forskellig baggrund og med forskellige erfaringer — bedømmer klassekampens udvikling og udformer sin politik på grundlag af denne vurdering. Efterplapren og kritikløs overtagelse af andre partiers taktik gavner ikke den modsætningsfyldte udvikling og konsolidering af den internationale kommunistiske bevægelse.

KAP støtter på den proletariske internationalismes grundlag Kinas kommunistiske Partis kamp for at samle en bred front mod supermagterne, for at afsløre de socialimperialistiske krigstrusler og for at gøre Kina til et stort, moderne socialistisk land inden årtusindeskiftet.

Men KAP forbeholder sig samtidig ret — og pligt — til at udvikle sin egen selvstændige taktik i partiets egen kamp mod supermagterne og for socialismen.

Især én begivenhed på partiplan har siden foråret 1978 aktualiseret nødvendigheden af at fastholde partiets selvstændige orientering: Nemlig Kinas kommunistiske Partis anerkendelse af Jugoslaviens kommunisternes Forbund som et marxistisk-leninistisk Parti og Jugoslavien som et socialistisk land.

KAP er uenig i denne bedømmelse af de jugoslaviske revisionister og af det kapitalistiske Jugoslavien. Men samtidig støtter vi til fulde bestræbelserne på at støtte Jugoslavien — og Rumænien — i de to landes kamp mod hegemonismen.

I løbet af det sidste halve år har KAP arbejdet energisk for at forene sig med andre marxistisk-leninistiske partier og organisationer i kampen mod den albanske splittelsespolitik.

KAP og Arbejdernes Kommunistparti (m-l) i Norge og KAP og EiKml (Island) har udsendt en fælleserklæring, der markerer enighed på alle afgørende spørgsmål omkring tidens mest brændende klassekampsspørgsmål og på spørgsmålet om at fordømme AAPs angreb på marxismen-leninismen-Mao Tsetung-tænkningen.

Samtidig har KAP udbygget forbindelserne til Kinas kommunistiske Parti gennem afsendelsen af en pressedelegation, der besøgte Kina i juli måned.

Peter Bischoff fra KAP i samtale med generalsekretæren for Kampuchéas Kommunistiske Parti, premierminister Pol Pot.

Endvidere har KAP haft en delegation i Kampuchea, der blev under besøget i Kampuchea udvekslet synspunkter mellem KAP og Kampuchea kommunistiske Parti, og KAP har erklæret, at det støtter Kampuchea kamp for national uafhængighed imod den vietnamesiske aggression og imod de to supermagter og for retten til en selvstændig opbygning af landet.

2.7. Udviklingen i Kina

Et væsentligt aspekt i den senere tids internationale debat i Danmark og overhovedet i den vestlige verden har været diskussionen om udviklingen i det socialistiske Kina. Den anti-kinesiske propaganda er taget til. Flere og flere, som tidligere nærede varm sympati for socialismens opbygning i Kina, tager i dag afstand fra den udvikling, der har fundet sted siden Mao Tse-tungs død.

KAP har vendt sig imod denne anti-kinesiske propaganda, omend ikke altid tilstrækkeligt energisk og kraftigt, selv om det kun er KAP, der ud fra sin grundlæggende indsigt i marxismen-leninismen-Mao Tsetung-tænkningen og dermed i lovene for klassekampens fortsættelse under socialismen på tilstrækkelig grundig og nuanceret måde er i stand til at vurdere udviklingen i Kina.

Partiet må styrke arbejdet med at dæmpe op for den anti-kinesiske kampagne, uden at det opgiver en selvstændig, kritisk analyse af det, der sker i Kina. KAP ved bedre end nogen, at står et parti midt i et livsnødvendigt opgør med »venstre«-opportunisten, vil højreopportunistiske strømninger forsøge at udnytte dette opgør til at dreje udviklingen i en revisionistisk retning.

Ud fra denne forståelse må forsvaret af den kinesiske socialisme finde sted. Samtidig må partiet oprioritere en diskussion om, hvad der er de karakteristiske træk ved udviklingen af det socialistiske samfund på baggrund af de skiftende betingelser, der findes for denne udvikling.

3. KLASSEKAMPSSITUATIONEN I DANMARK

3.1. SV-regeringen

Den mest omdebatterede begivenhed i dansk politik inden for det sidste halve år var dannelsen af SV-regeringen. Dannelsen af denne regering og de reaktioner, regeringsdannelsen afstedkom, genspejler klart klassekampssituationen i Danmark.

Formålet med dannelsen af koalitionsregeringen var fra Socialdemokratiets side at splitte de borgerlige folketingspartier, der var ved at finde sammen i en samlet opposition. Desuden havde regeringen behov for at skabe mere stabile forhold i Folketinget, således at Socialdemokratiet ikke længere behøvede at manøvrere fra sag til sag.

Ganske vist er situationen næppe blevet så stabil som Anker Jørgensen ønskede det, men hensigten var klar nok: Overenskomstforhandlingerne er på trapperne, og det var væsentligt at stabilisere statsmagten forud for disse forhandlinger.

SV-regeringen hensigtsrklæring og Anker Jørgensens frontale rummer intet afgørende nyt. Både før og efter SV-regeringens dannelsen var Socialdemokratiet og Venstre - og de fleste øvrige borgerlige partier - enige om, at det, det drejer sig om, er, at dansk erhvervsliv skal blive konkurrencedygtigt på det internationale marked. Og borgerskabet måler forretningen Danmarks konkurrencedygtighed ud fra, om der er større eller mindre underskud på betalingsbalancen.

3.2. Krisepolitikken

For at forbedre betalingsbalancen søger man at nedbringe produktionsomkostningerne, så danske varer kan konkurrere med udenlandske varer både i udlandet og på hjemmemarkedet, og samtidig søger man at begrænse købekraften, således at der købes færre importvarer.

Disse metoder er gammelkendte. De er også blevet brugt under højkonjunkturen. Også dengang havde man problemer med konkurrencen på verdensmarkedet og underskud på betalingsbalancen.

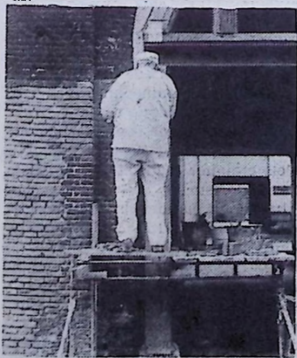
Forskellen ml. højkonjunkturen og kriseperioden, vi er inde i nu, er imidlertid, at under højkonjunkturen ekspanderede markedet, og der var fortsat efterspørgsel efter danske varer, selvom disse i visse tilfælde var dyrere end andre varer. Idag ekspanderer markedet ikke.

Tværtimod det skrumper ind.

Alligevel fører regeringen og folketingets flertal en restriktiv politik.

Umiddelbart kan dette synes afsindigt. Også ud fra kapitalens synspunkt. Ved at begrænse forbruget og dermed efterspørgslen bliver markedet ikke tomt og slet ikke udvidet. Man skærper åbenbart krisen fremfor at bekæmpe den.

Borgerskabets politik er imidlertid ikke så afsindig, som den på overfladen kan se ud. Den restriktive politik er nemlig i overensstemmelse med såvel monopolkapitalens som det statslige borgerskabs interesser. Kun perifere dele af monopolkapitalen er berørt af krisen på en måde, der for alvor truer dens eksistens. Til gengæld kan den udnytte krisen til at udvide monoopolet gennem virksomhedsopsugning, og den store efterhånden permanente arbejdsløshed kan fungere dæmpende på lønudviklingen, således at det profit-tab monopolerne har som følge af krisen, kan afbødes. Arbejdsløsheden er ikke længere et fænomen, som borgerskabet officielt vil gøre alt for at afskaffe, tværtimod erklæres det oftere og oftere, at vi må leve med arbejdsløsheden, og samtidig antydes det, at arbejdsløsheden kunne være betydeligt mindre, hvis der ikke fandtes et stort antal arbejdere, som ikke gad tage arbejde, og som udnytter dagpengene til at drive den af.

Hele arbejderklassen skal holde igen med lønkrav, så kapitalen kan gøre sig »konkurrencedygtig på verdensmarkedet».

Mens kapitalen således kan udnytte arbejdsløsheden til løntrykkeri, til en politisk-ideologisk kampagne for at mistænkeliggøre de arbejdsløse og til tirader om, at de arbejdende må holde igen af hensyn til de arbejdsløse medborgere, hvorved man søger at skabe splittelse i arbejderklassen, kan monopolkapitalen konsolidere sig og sætte alle kræfter ind på gennem en reduktion af lønomkostningerne at gøre sig konkurrencedygtig på verdensmarkedet.

3.3. Overenskomstsituationen

Dansk Arbejdsgiverforenings overenskomstoplæg er det klareste udtryk for denne linie. DA ønsker reallønsfald, fuldstændig afskaffelse af dyrtidsordningen o.lign. DA udnytter arbejderklassens defensive position. DA regner ikke med, at selv de skrappeste DA-overenskomstkrav i mands minde vil føre til omfattende modaktioner fra arbejderklassens side.

Men DA har ikke frit spil. LO-toppen, som i princippet støtter en politik, der går ud på, at holde igen på lønomkostningerne af hensyn til konkurrencen, ønsker at udnytte situationen til at styrke sine egne positioner. Taktisk kan LO-toppen ikke tillade sig overfor sine medlemmer at sluge arbejds-giverpolitikken råt. LO må legitimere sig som fagbevægelse.

Og dertil kommer, at LO-toppen heller ikke ud fra sin selvstændige interesse agter at sluge arbejds-giveroplægget råt. LO-toppens politik er at udnytte den private monopolkapitals stræben efter at forbedre konkurrencebetingelserne til selv at træde ind som medejere af virksomhederne gennem ØD.

LO-toppens bestræbelser på at indføre ØD viser sig på to måder. Dels erklærer man, at ØD er selve kernespørgsmålet i overenskomst-situationen. Og dels lægger man en overenskomsttaktik, der tilsyneladende uafhængigt af ØD-spørgsmålet går ud på at «forsvare» arbejderne over for DAs grove udspil. De store forbunds overenskomstkrav er uhorrt »radikale». Der spilles ud med 35-timers-kravet, med en høj mindsteløn, med kraftigt øget ferietid osv. osv.

Gennemførtes disse paradekrav, ville kapitalen for alvor være stillet

op ad muren. Men det er naturligvis heller ikke hensigten, at kravene skal gennemføres. Formålet med at stille dem op er dels at tage luften ud af »venstrefløjen» i fagbevægelsen. Det er jo formandsinitiativets og DKP/SF-fagforeningernes krav, man disker op med. Og LO kan nu regne med, at DKP og SF bruger tiden til at »støtte» de faglige lederes krav. Men taktikken over for DKP/SF er ikke den væsentligste årsag til opstillingen af de »radikale» krav. Det centrale er, at skabelsen af en kloft mellem DAs krav og LO-kravene lægger op til nogle overenskomstforhandlinger, hvor LO kan »fire på kravene» mod til gengæld at få bragt ØD-spørgsmålet på bordet.

Atter engang kommer LO-toppen således til at blive arbejderklassens farligste modspiller ved overenskomstforhandlingerne. Det er LO-toppen, som agter at opsure modstanden mod DA-udspillet til fordel for en konsolidering af ØD-politikken. Og LO-toppen har specielt brug for, at ØD slår an i brede dele af arbejderklassen i en situation, hvor den »politiske ende» af Socialdemokratiet har lagt ØD midlertidigt på hylden i forbindelse med dannelsen af SV-regeringen.

3.4. VS og Socialdemokratiet

Og dermed er vi frempe til spørgsmålet omkring de tilsyneladende så voldsomme modsætninger mellem LO-toppen og parlamentsfløjen i SD. Det reelle i disse modsætninger er naturligvis, at parlamentsfløjens erklærede udskydelse af ØD-problematikken på kort sigt har skadet LOs målbevidste arbejde for at indføre ØD. For at afbøde disse skadevirkninger, men ikke mindst for at dæmpe op for en venstredrejning i arbejderklassen i forbindelse med SV-regeringens dannelse slog LO-toppen en kort stund på stortromme.

Successen var da også umiskendelig. Den beskedne bevægelse, der kom til udtryk bl.a. på aktionsdagen den 3. oktober, bakkede helt og fuldt op om Thomas Nielsen.

Den socialdemokratiske parlamentsfløj kan egentlig kun være tilfreds med, at Thomas Nielsen ivrigt bistået af DKP og SF skabte ro på bagsmækken ved at lade pro-

testerne mod SV-regeringen kanalisere ind i en styrkelse af den socialdemokratiske topledelse i fagbevægelsen. Det gav den nye regering arbejdsro. Det forhindrede, at der rejstes en bevægelse i arbejderklassen mod den konkrete politik, socialdemokratiet har ført for regeringsdannelsen med V, og som det viderefører med den nye regering.

LO-toppens taktiske protestthurlumhej omkring SV-regeringsdannelsen, som dels markerede modstanden mod udsalget af ØD og dels indkapslede modstanden fra venstre, viser, at Thomas Nielsen Georg Poulsen, Bording og de øvrige faglige topfigurer har en ganske præcis opfattelse af, hvad »venstrefløjen» i fagbevægelsen — og i Folketinget — er for en størrelse. DKP og SF gjorde nøjagtigt det, der forventedes af dem. Og VS lige-så.

Selv om VS erklærer, at Socialdemokratiet er den bedste administrator af kapitalismen, og selv om VS betyder, at SDs regeringssamarbejde med Venstre blot var, hvad man kunne forvente, anlægger VS alligevel en taktik, der strider mod denne officielle indsigts i Socialdemokratiets historiske rolle. Selv om VS officielt tager afstand fra tanken om et regeringsdueligt flertal i Folketinget, omfattende Socialdemokratiet og venstrefløjspartierne, går VS alligevel så langt, at de sammen med DKP, SF og Retsforbundet præcis i regeringsdannelses-situationen finder det for godt at markere, at der for socialdemokraterne fandtes et andet flertal for en del af Socialdemokratiets mærkesager. Socialdemokratiet opfattes således trods alt som et parti, der kunne »vakle» til den anden side på en række afgørende områder.

VS har med sin betalings- og beskæftigelsesplan udpeget nogle af disse områder. Det drejer sig om beskæftigelses-, bolig-, skatte- og energipolitikken. Ved at udpege disse områder skaber VS imidlertid en række farlige illusioner. Dels foregives det, at man på disse områder sammen med Socialdemokratiet i vitterligheden kunne fore en arbejdervenlig politik, uden at en sådan politik på disse centrale områder iøvrigt ville komme i konflikt med den samlede borgerlige krisepolitik. Og dels skaber det illusioner om Socialdemokratiets

rolle og cementerer myten om en ikke-eksisterende 'ægte' socialdemokratisme.

Disse illusioner blev desuden ført til torvs af VS netop i forbindelse med protesterne mod dannelsen af SV-regeringen. VS fremlagde parolen »Knus SV-regeringen» og var dermed medvirkende til, at SFs og DKPs anti-træskodans fik relativt frit spil.

Med denne politik kommer VS til at spille en dobbelt rolle. På den ene side kan VS opsamle de folk, der er skeptiske over for et strategisk samvirke med Socialdemokratiet, samtidig med at de på den anden side dækker for revisionisternes og venstrereformisternes taktik ved at slutte op om denne taktik. Dermed fremstår VS som på én gang de virkelige »radikale» og de »ansvarlige». Venstresocialisterne kan dermed udnytte utilfredsheden med Socialdemokratiet, samtidig med at de forhindrer, at folk får en 100 pct. klar opfattelse af Socialdemokratiets rolle.

Situationen omkring dannelsen af SV-regeringen viste således med al tydelighed, at SF, DKP og VS trods nuancer i propagandaen endnu engang har fungeret som en samlet revisionistisk kraft, der redder Socialdemokratiets skind. Socialdemokratiet står fortsat som 'arbejderpartiet', der kunne gøre noget andet end det, de gør. Og dermed styrkes ikke alene Socialdemokratiets politiske positioner. Også borgerskabet som sådant bliver styrket, eftersom illusionerne om Socialdemokratiet som en vaklende midterkraft giver forestillinger om, at et regerende parti på afgørende feltet kan føre en progressiv politik inden for kapitalismens rammer. Hvortil kommer, at SF, DKP og VS ved at tilsløre Socialdemokratiets klassekarakter, dvs. ved at tilsløre, at Socialdemokratiets politik udtrykker det statslige- og faglige borgerskabs interesser, bidrager til, at arbejderklassens venstrefløj den ene gang efter den anden kommer til at alliere sig med én del af borgerskabet mod en anden. For VS' vedkommende har denne politik imidlertid ført til en skærpelse af de politiske modsætninger i partiet selv mellem en slags parlamentsorienteret fløj, der tror på muligheden af reformer sammen med SD, SF

Der eksisterer modsætninger i VS på spørgsmålet om karakteren af samarbejdet med socialdemokratiet, SF og DKP.

og DKP og en fløj, der hævder, at en sådan »realistisk samlet reformpolitik» skaber illusioner om de muligheder, der findes for revolutionær politik under kapitalismen.

Ser man således på, hvorledes de politiske kræfter har optrådt i forbindelse med SV-regeringens dannelsen og i forhold til LO-toppens taktik, er arbejderklassen i vid udstrækning afvæbnet forud for overenskomstforhandlingerne og i forhold til regeringens overgreb.

3.5. Indkomstpolitikken

Det er ikke muligt i dag at forudskikke, hvorledes overenskomstforhandlingerne vil blive afviklet. Men det er givet, at selv om modsætningerne mellem det private, det faglige og det statslige monopolborgerskab vil præge afviklingen og måske endog føre til, at LO-toppen vælger en »demonstrationspolitik» et langt stykke hen ad vejen, så har kapitalen ét fælles behov: at fortsætte bestræbelserne på at hugge ind på arbejderklassens real-
løn.

Det mere og mere fremtrædende middel hertil er *indkomstpolitikken*. Indkomstpolitikken indebærer, at staten retter al opmærksomhed på at gribe direkte ind i løndannelsen. De øvrige økonomiske politiske midler skal *underordnes* sådanne indgreb. Rentepo-

litikken, skattepolitikken mv. er i forhold til de direkte indkomstpolitiske indgreb kun indirekte midler.

Den voksende anvendelse af direkte indkomstpolitiske indgreb gennem indgreb i overenskomsterne, overgreb på dyrtidsordningen, fastfrysningen af de offentlige ansattes lønninger, lønstop, og senest den tiltagende indgriben over for lønglidningerne på det private arbejdsmarked, genspejler, at vi befinder os i den statmonopolistiske kapitalismes epoke.

Under statsmonopolismen kan de private monopoler plus de statslige dele af borgerskabet finde sammen om at anvende den stærkt voksende statsmagts beføjelser til at gøre et forsøg på at sætte konkurrencen på arbejdskraftmarkedet ud af kraft.

De 'tekniske' muligheder for at gennemføre sådanne indkomstpolitiske indgreb øges også, langt den overvejende del af befolkningen er lønmodtagerer. Deres lønsum kendes. Den kan registreres. Kun en ubetydelig del af befolkningen har ikke lønindtægt.

Formålet med indkomstpolitikken er, at monopolborgerskabet via statsmagten så at sige forsøger at skaffe sig monopol på varen arbejdskraft. Og eftersom bestræbelserne på at opnå dette monopol

ikke er afhængigt af, om der i øjeblikket er en cyklisk økonomisk krise eller ej, vil indkomstpolitikken også efter denne krises eventuelle ophør være det foretrukne økonomisk politiske middel.

Men det er klart, at den cykliske, akutte krise er med til at fremskynde anvendelsen af indkomstpolitiske midler. Behovet for at begrænse lønomkostningerne er preserende, og samtidig kan arbejderklassens defensive situation udnyttes til gennem hurtige og effektive indgreb at sætte en række hævdevundne løndannelsesmekanismer ud af funktion, såsom dyrtidsordningen, visse lønglidningsordninger m.v.

3.6. LO. indkomstpolitikken – og ØD

Med krisens kraftige aktualisering af indkomstpolitikken er også fagbevægelsens rolle naturligvis sat i fokus. Indkomstpolitik og en effektiv faglig kamp for at sælge arbejdskraften så dyrt som muligt står naturligvis i diametral modsætning til hinanden.

LO-toppen er som bekendt tilhænger af indkomstpolitikken ud fra det grundlæggende ønske om at bevare statsmonopolismen. Derfor kombinerer LO i voksende omfang overenskomstforhandlingerne med forskellige politiske forslag som fx. skatte- og boligpolitiske oplæg. Men LO-toppen kommer med tilslutningen til indkomstpolitikken samtidig i en paradoksal situation: At hele begrundelsen for fagbevægelsen, nemlig at virke som masseorganisation i kampen for at sælge arbejdskraften så dyrt som muligt, falder bort! På længere sigt kan en LO-accept af indkomstpolitikken således føre til, at fagbevægelsens eksistensberettigelse kan anfægtes. Hvad skal man bruge hele det faglige apparat til, hvis det ikke – uanset om det er på skråt eller om det er reelt – varetager lønarbejdernes interesser, når lønarbejderne sælger deres arbejdskraft?

LO-toppens svar på dette dilemma er ØD. Gennem ØD kan LO konsolidere sin magtposition og efterhånden overgå fra at være lønarbejdernes interesseorganisation gennem lønkampen til at blive lønarbejdernes interesseorganisation via kontrol med store dele af kapi-

talen.

Oversat fra det formelle til det politisk reelle betyder dette: Hvor LO i dag fortsat i hovedsiden tilfredsstiller det samlede monopolborgerskab gennem opbremsningen af lønkampe og gennem aftaler med arbejdsgiverne, der tager sit udgangspunkt i, at den ene part køber og den anden part sælger arbejdskraft (hovedaftale, overenskomster, arbejdsret mv.), så ønsker LO-toppen kraftigt at udbygge sin position som kapitalejer. Og hvor LOs legitimering over for arbejderklassen i dag går på, at LO »trods alt«¹ gør sit bedste over for arbejdskraftkøberne, så skal LOs legitimering i morgen – gennem ØD – være, at LO varetager arbejderklassens medejendomsretterinteresser.

Med andre ord: Indkomstpolitikken må, om den skal have det faglige monopolborgerskabs velsignelse, ledsages af ØD. Men akut er dette ikke muligt, fordi den private monopolkapital stritter imod, og fordi LO endnu ikke har formået at skabe 'begejstring' for ØD i arbejderklassen.

I en sådan situation har Socialdemokratiets ledelse valgt at tilstræbe en stabilisering af krisepolitikken på bekostning af en hastig gennemførelse af ØD. Samvirket med

den private monopolkapital, der ejer næsten 100 pct. af den produktive del af dansk erhvervsliv, overskygger LO-bureaukratiets geskæftighed med at udbygge sit materielle underlag.

Som omtalt har det skabt modsætninger i Socialdemokratiet mellem fagtoppen og den parlamentariske top. Men LO ved, at i sidste instans er den faglige tops magtgrundlag kapitalismens fortsatte beståen. Derfor er protesterne mod Socialdemokratiets forslag på at stabilisere borgerskabets samlede akutte krisepolitik helt underordnet villigheden til at redde kastanjerne ud af ilden for den samlede monopolkapital. Det er ikke tilfældigt, at LO-toppen meget hurtigt »fortrød«² sin protest-udmeldelse af trepartsrådet.

Indtil videre får vi således stadig flere indkomstpolitiske indgreb – men i øjeblikket uden ØD.

De indkomstpolitiske forslag på direkte statslig regulering af prisen på arbejdskraften peger frem mod korporativismen, der er den form, hvorunder statsmonopolismen administreres. Og lægges ØD til, får korporativismen også et økonomisk indhold, idet classesamarbejdet bliver 'fuldkommengjort' gennem arbejderklassens økonomiske 'medejendomsret' via ØD-fonden.

Selvom de spredte aktioner på arbejdsmarkedet har begrænset virkning, er der vigtige i kampen mod den samlede indkomstpolitik.

indkomspolitikken

En ting er imidlertid det statsmonopolistiske borgerskabs hensigter. En anden ting er mulighederne for at realisere hensigterne.

Allerede nu viser det sig, at indkomspolitikken gang på gang støder på grund. Den væsentligste hindring er naturligvis arbejderklassens kamp for at bevare og sikre mulighederne for at sælge sin arbejdskraft så dyrt som muligt.

I øjeblikket — det viste situationen omkring SV-regeringens dannelsen, og det viste situationen ved foreligene i de foregående år og ved overenskomstsituationen i 1977 — kan borgerskabet imidlertid stramme sit indkomspolitikke greb. Men det kan ikke gøre det, uden at det ledsager indkomspolitikken med overgreb på de demokratiske rettigheder, såsom man bl.a. har set det i forbindelse med de nye eksklusionsbestemmelser inden for METAL, på arbejderklassens aktionsret, og uden at det i forbindelse med konkrete enkeltaktioner mod indkomspolitikken griber kraftigt ind.

Skal indkomspolitikken lykkes bare nogenlunde, er forudsætningen naturligvis, at lonreguleringen via den statslige politik fungerer. Det nytter ikke, at enkelte arbejdere eller arbejdspladser gennem forhandlinger eller strejker bryder indkomspolitikken.

Sådanne brud finder fortsat sted, omend i beskedent omfang. Men hvert enkelt brud er farligt for den samlede indkomspolitik. Enkelte strejker og aktioner kan derfor få større betydning end deres talmæssige omfang hvad angår strejke-deltagere ellers synes at berettigede dem til.

Igennem længere tid har der imidlertid ikke været aktioner eller strejker, som afgørende har slået hul på indkomspolitikken. Den succesrige stillads-arbejderstrejke rettede sig ligeså lidt som fragtmandsstrejken, der fik et dårligt udfald, imod selve indkomspolitikken. Og selv om der har været en række lonstrejker, har disse enten bevæget sig i forhold til et svært definerbart lønsystem eller været så ubetydelige, at de ikke har kaldt hele monopolborgerskabets apparat frem i skudlinjen. Og eftersom DKP og SF koncentrerer alt skytset om bog-

stavkombinationerne i regeringen og om at bakke Thomas Nielsen op, vil der næppe kunne skabes forhold, under hvilke lonstrejker rettet mod indkomspolitikken vil få gode kår. Kun gennem en sej kamp mod DKP-SF-politikken på det faglige område, vil det være muligt at fremme aktioner mod indkomspolitikken rundt omkring på arbejdspladserne.

Det er uden for den egentlige lønkamp's område, at man har ter i kampen mod krisepolitikken. I kampen for de demokratiske rettigheder findes en vis mobilisering, og Stilladsarbejdernes afvisning af de fire kollegers fyring og deres kamp på trods af og delvis tværs igennem det fagretslige system var en betydelig sejr i den demokratiske kamp.

Også efterårets organisering af faglige aktivister og af boligaktivister til en fælles kamp mod blokadeforbudet og mod overgrebene i forbindelse med forskellige blokader mod de aktionerende peger i en rigtig retning.

Generelt set har indkomspolitikken imidlertid ubehageligt gode vilkår. Også på andre områder end inden for overenskomstens virkefelt slår indkomspolitikken og den øvrige overgrebs- og nedskæringspolitik igennem. De studerendes levevilkår forringes. Boligudgifterne stiger støt. Kommuneskatterne skal have en folelig tak opad. Prikerne stiger trods prisstop. De sociale ydelser forringes både i kvalitet og i omfang. Arbejdsledsheden falder ikke. Tværtimod.

3.8. Reaktionær vind

Hele denne borgerlige offensiv mod arbejderklassen ledsages af en politisk-ideologisk reaktionær vind, der er ved at gå over i kuling. Ud over den traditionelle hamren på, at »vi er alle i samme båd«, at »vi alle må bære vor del af byrden« osv., slås der ned på den mindste samfundskritik i de statslige medier og inden for undervisningsvæsenet. Den bedøvende underholdning huserer i medierne og renser hjernen for tanker. Og midt i det hele lanceres »Opørret fra midten«, der skal trøste den ansvarsfri borger med utopisnak, der ikke smager af socialisme. Og endelig kronen på værket: Torkild Hansens »Hamsun-bog«, der siger,

at geniet, eneren, ikke kan tilsmudses, selv om han aktivt forsvarer og støtter den mest beskidte masse-morderbevægelse, historien har kendt.

Under disse betingelser har klassebevidstheden og ikke mindst den revolutionære holdning særdeles dårlige kår. Og disse dårlige kår bliver ikke mindre træge, når kilderne til revolutionær tænkning indenfor dele af venstrefløjen udtørres gennem sektariske og intellektualistiske teoridiskussioner, der får marxismen til at fremstå som en uforståelig ny teologisk retning.

På en sådan baggrund har de borgerlige halvbrune platheder, der skabes omkring Fremskridtspartiet og Centrumdemokraterne, gode vækstbetingelser.

4. KOMMUNISTISK ARBEJDERPARTIS POLITIK OG SITUATION

4.1. Hvor skal KAP sætte ind?

Som det fremgår af de forrige to afsnits vurderinger af den internationale og den nationale klassekampssituation, bedømmer KAP denne situation som defensiv for folke og arbejderklassen. Ud fra en sådan grundlæggende vurdering må det kommunistiske parti tilrettelægge sin politik.

At bedømme situationen som værende defensiv er imidlertid ikke ensbetydende med, at det kommunistiske parti skal trække sig ind i en skal og give sig til at afvente bedre tider. Uanset hvor beskednen indflydelse, det kommunistiske parti måtte have, og uanset hvor presset arbejderklassen står i kampen mod borgerskabet, er det kommunisternes forbandede pligt at udnytte enhver situation til at gå i modoffensiven.

Skal man imidlertid vurdere de muligheder, der findes for modoffensiver, og skal man videre vurdere, hvor man skal sætte ind, og hvordan man skal sætte ind, kan partiet ikke nøjes med at tage sit udgangspunkt i styrkeforholdet mellem klasserne, det må også se på partiets egen situation.

Det er klart, at der er en sammenhæng mellem partiets styrke og arbejderklassens position. Men sammenhængen er ikke mekanisk. Det er f.eks. ikke nødvendigvis så-

ledes, at er arbejderklassen i defensiven på ét område generelt set, så er partiet det også. Partiet må nemlig se på, *hvor* det — ud fra en grundig analyse af situationen — kan slå stærkest igennem og dermed bringe sig i en position, der styrker dets almindelige gennemslagskraft. Og desuden kan partiet, ud fra en analyse af, hvad der er kernespørgsmålene i klassekampen, også være tvunget til at tage kampopgaver op på områder, hvor vanskelighederne tilsyneladende er større end på andre.

KAP erkender f.eks., at arbejderklassen er i defensiven over en bred bank i forhold til indkomstpolitikken og den øvrige massive offensiv mod arbejderklassens real-løn. Men samtidig mener partiet, at der fx. på *specifikke* områder i forbindelse med kampen mod borgerskabets overgreb på levevilkårene findes muligheder for at fremme partiets politik og dermed en mere militant kamp mod det frembusede borgerskab: Et sådant eksempel er strejkestøttearbejdet. Selv om

Her er altså et eksempel på, at partiet kan gøre en indsats, der målt ud fra partiets øvrige beskedne gennemslagskraft får relativ stor effekt.

Men partiet kan som sagt ikke nøjes med at lave fremstød der, hvor gennemslagsmulighederne umiddelbart er relativt gode. Det må også ud fra sin analyse af, hvad der er alvorlige kampspørgsmål, uanset hvor bredt de er erkendt, sætte ind på områder, hvor resultaterne først viser sig efter lang og sej kamp.

Et eksempel herpå er kampen mod socialimperialismen. Det ville fx. være langt nemmere at koncentrere partiets arbejde omkring kampen mod USA-imperialismen og NATO. Der er der muligheder for bredt arbejde.

Ulige sværere er det med kampen mod socialimperialismen, hvor bevidstheden langt ind i venstrefløjen er næsten på nulpunktet. Men ikke desto mindre tilsiger partiets analyse os, at socialimperialisterne i dag er den farligste supermagt, når

Idag befinder KAP sig i en situation, hvor det kan foretage de analyser, der skal til for at bestemme, hvor kræfterne skal sættes ind. Med vedtagelsen af stiftelsesprogrammet, der opsummerer partiets opfattelse af den internationale klassekamps hovedspørgsmål, der sammenfatter partiets klasseanalyse, som er udgangspunktet for den socialistiske strategi, der udspecificerer de langsigtede kampopgaver på centrale felter, og som placerer partiet i forhold til reformismen og revisionismen, lagde KAP i 1976 grunden til den videreudvikling af politikken, som har fundet sted på de forskellige områder igennem de senere år, og som har ført til, at vi står på tærsklen til at kunne vedtage et handlingsprogram, der markerer partiets politik på så godt som alle væsentlige klassekampsspørgsmål.

4.2. Partioffensiven

Partiets politik på de forskellige områder er imidlertid kendt af relativt få inden for de enkelte områder, og når det kommer til spørgsmålet om, hvorvidt partiets samlede profil er kendt, må vi konstatere, at færre end få kender os. Og der, hvor vi er kendt — dvs. først og fremmest inden for de forskellige kampfelter, kendes vi kun for vores politik inden for kampfeltet selv.

Denne fragmentariske udbredelse af partiets politik i en situation, hvor partiet faktisk dels har en politik på en række delområder og dels kan fremvise en rød tråd gennem alle politikkerne, er en uholdbar modsætning, der må løses. Det er, som om vi er i besiddelse af et omfattende våbenarsenal, som ligger og ruster på lageret.

For at løse denne modsætning har partiet iværksat en partioffensiv. Ikke en hvilken som helst offensiv, men en bestemt målrettet offensiv, der skal profilere KAP på nationalt plan.

Det centrale redskab hertil er at sætte partiets politik i forhold til borgerskabets samlede politik. Og en sådan placering af partiets politik skal ske i forhold til det centrum, fra hvilket borgerskabet formelt administrerer sin politik, nemlig Folketinget. Og vejen til at opnå denne placering er indsamling af underskrifter for at blive opstilt

Kampen mod den imperialistiske supermagt Sovjetunionen har dårlige kår på venstrefløjen. Billedet er fra en sovjetisk charmeoffensiv i Københavns havn i september 1978.

f.eks. strejkestøttearbejdet i forbindelse med Stilladsstrøken i forhold til den samlede massive krisepolitik er som en dråbe i havet, så er der tale om en dråbe, der kan sprede sig i ringe og føre frem til, at strejker i fremtiden imod indkomstpolitikken står stærkere.

det drejer sig om, hvem der er den sandsynligste krigsudløser. Og den praktiske konklusion må være, at partiet må sætte alle kræfter ind på at mobilisere til kamp mod socialimperialismen, selv om de umiddelbare resultater ikke vil svare til indsatsen.

lingsberettiget parti samt opbygningen af og forberedelsen af en valgkamp på grundlag af det handlingsprogram, der vil blive vedtaget på en landskonference inden årets udgang.

Partioffensiven, der tager sigte på at profilere KAP på nationalt plan, blev lanceret omkring 1. maj 1978. Forretningsudvalget lagde imidlertid op til offensiven ved i første omgang udelukkende at beskæftige sig med planerne om at samle underskrifter ind til folketingsopstilling. Selv om det fik dette udgangspunkt, var det imidlertid i sit væsen starten på den fremadrettede tankegang, der ligger i partioffensiven.

I partiet såvel som blandt partiets sympatisører vakte planerne om underskriftindsamling omfattende modstand. Kritikkerne var ikke i tvivl om, at det ville være muligt at samle underskrifterne ind, men man mente ikke, at man skulle anvende partiets ressourcer til noget sådant. Mange var ængstelige for, at arbejdet på de forskellige klassekampsfelter skulle blive forsomt, atter andre mente ikke, at partiet havde tilstrækkeligt med politik til at gennemføre en sådan kampagne.

Denne diskussion, som undertiden var ret hed, startede i maj og koncentrerede sig i første omgang om spørgsmålet: For eller imod underskriftindsamling. Senere, da forretningsudvalget forbandt debatten om underskriftindsamlingen med fremlæggelsen af planerne for en bred partioffensiv, blev også diskussionerne bredt ud.

Et centralt debattemne blev forholdet mellem partiets samlede politik og partiets politik på delområderne. Det blev erkendt, at der igennem de senere år havde været en tendens til at koncentrere sig om delområderne. Partiet førte faglig politik på arbejdspladserne og ikke andet, uddannelsespolitik på uddannelsesinstitutionerne og ikke andet. Mange partimedlemmer og sympatisører følte sig først og fremmest — og undertiden udelukkende — ansvarlige for det bestemte kampfelt, inden for hvilket deres praksis lå. Partiets profil som helhed opfattedes som en sag for partiets ledelse og for det centrale agitations- og propagandaapparat. Og selv om ARBEJDERAVISEN

og KT tog partiets politik all round op — og ikke mindst ARBEJDERAVISEN gjorde det bedre og bedre —, var hovedtendensen, at også ledelsen forfaldt til at koncentrere sig om at lede og kontrollere politikken på de snævre fagfelter, bl.a. gennem oprettelsen af centrale sekretariater for de forskellige områder. Og endelig forstærkedes denne 'atomiseringstendens af to ting: For det første, at partiet fra sommeren 1977 til foråret 1978 som nødvendig hovedopgave havde sat sig for at afklare de grundlæggende modsætninger, som Albaniens Arbejds Partis kritik af Kinas kommunistiske Parti og af Mao Tsetung-Tænkningen havde rejst, og for det andet, at partiet både i København og Århus var — og er — organiseret efter produktionspunktprincippet, hvilket i den eksisterende situation yderligere befordrer atomiseringstendensen.

Med planen om en partioffensiv for at hævde partiets politiske profil på nationalt plan rejstes således en debat om partiets hele måde at arbejde på. Og det viste sig, at modstanden mod at bruge ressourcer på en underskriftindsamling i bred målestok dækkede over en konservativ opfattelse af partiets opgaver. Udgangspunktet var i stor udstræk-

ning, at partiet kun havde kræfter til at styrke arbejdet på enkeltområderne, og at det var det, det drejede sig om. Og i forlængelse heraf lå en angst for, at partiets politik ikke var tilstrækkeligt veludviklet. En forståelig angst, eftersom kap'erne og partiets sympatisører igennem længere tid var blevet indkapslet i sine egne snævre fagpolitiske cirkler, usikkerheden omkring andre dele af partiets politik måtte naturnødvendigt dukke op.

Den konservative tænkemåde, som ville grave partiet dybere ned i enkeltpraksis'erne på delområdet, er imidlertid på retræte. Der har været en voksende forståelse for, at partiets samlede profil på nationalt plan må trækkes op, og at dette sker gennem en offensiv indsats for at udbydere alle dele af partiets politik, og at dette igen sker gennem forberedelsen af opstilling til folketingsvalg.

En medvirkende årsag til, at partioffensiven i første omgang blev mødt med skepsis, når det drejede sig om målet: at profilere partiet på nationalt plan, var partiets isolation.

Denne isolation har været og er fortsat i en vis udstrækning en realitet. Ikke mindst VS har været energiske i bestræbelserne på at

Dengang KAP ved KFML blev partiet også forsøgt isoleret, når det forsøgte at få politikken ud.

isolere KAP. Siden KFML besluttede at danne partiet har der bløst en kold vind.

Der har imidlertid i partiet eksisteret en tendens til at overvurdere, hvor isoleret partiet egentlig er. Og den isolerede snak om isolationen har bidraget til at forstærke »fornemelsen« af isolation.

Samtidig har dette været forbundet med, at partiet i alt for høj grad har satset på at udvikle og afpudse politikken i forhold til den erklærede venstrefløj og i for ringe grad har prioriteret opgaven med at udvikle en samlet politik for hele arbejderklassen.

Dette har igen ført til, at ængstelsen for, om vi evnede en større offensiv for partiets politik, er blevet næret. Vil en sådan offensiv ikke blot støde på en mur af fjendskab, bagvaskelse, fordrøjelser mv.?

Det vil den sikkert nok. Et kommunistisk parti, der gør sig en anstrengelse for at få politikken ud, vil naturligvis blive mødt med kraftige modstand. Det væsentlige er i midlertid, at partiet i dag står med en politik, som der faktisk trods klassekampssituationen og trods den forventede modoffensiv fra SFs DKPs og VS' side er grobund for.

Det er kun KAP, der har en præcis opfattelse af Socialdemokratiets og LO-toppens klassemæssige placering og dermed af Socialdemokratiets og LO-toppens politik. Det er kun KAP, der er i stand til at fremlægge en udenrigspolitisk linie, der tager sit udgangspunkt i den faktiske globale udvikling. Og det er kun KAP, der er i stand til at fremlægge en dagaktuel politik, der både er jordnær og ikke-reformistisk i sit sigte.

Såfremt partiet når længere ud med denne politik, vil det have de bedste muligheder for at trænge isoleringsforsøgene tilbage. Vor politik er vort bedste redskab, men det er et redskab, der skal bruges til at placere partiet nationalt, for det er ikke bare *andres* isolationsforsøg, vi skal bekæmpe, men også vores egen sektersisme, der har dybe rødder, og som har øget tendensen til at isolere partiet fra arbejderklassen.

Samtidig med, at partiet og sympatisørerne, bl.a. på sommerlejrene, har diskuteret målet for partiets offensiv og midlerne til at gennemføre den, har partiet også arbejdet energisk med at sammen-

fatte og videreudvikle politikken. Offensiven i sig selv, nemlig det målrettede arbejde for at profilere partiet på baggrund af handlingsprogrammet og den efterfølgende underskriftindsamling, er endnu ikke gået i gang.

Men den er tyvstartet. Forretningsudvalget har udpeget nogle opgaver, som i særlig grad må have partiets opmærksomhed — uden at andre løbende opgaver forsvømmes.

4.3. Det antiimperialistiske arbejde

I det antiimperialistiske arbejde blev kampen mod socialimperialismen sat i centrum i løbet af sommeren. KAP afstod fra tidligere års snævre partidemonstration den 21. august (årsdagen for den sovjetiske besættelse af Tjekkosllovakiet) og lagde i stedet op til et bredt enhedsarbejde på grundlag af kun 2 paroler: »Bekæmp den sovjetiske besættelse af Tjekkosllovakiet» og »Nej til NATO- og Warszawa-pagten».

Det brede enhedsarbejde bar frugt. Dels blev der afholdt en bred manifestation bl.a. omfattende VS' ere, Retsforbundet og andre i København, og der blev ligeledes afholdt arrangementer på bred basis andre steder i landet, og dels skabte det brede enhedsarbejde en omfattende debat, der var medvirkende til at højne bevidstheden omkring kampen mod de to supermagter.

Men 21. august gav også partiet lejlighed til at fremlægge sit eget syn på socialimperialismen såvel i debatten som gennem anden agitation og propaganda, og partiet fulgte 21. august op med plancheudstilling og løbeseddeluddeling omkring det sovjetiske flådebesøg i september.

Desuden er der dannet Eritreakomiteer på grundlag af fællesaftalen mellem EPLF og ELF og en solidaritetskomite med Kampuchea er oprettet, ligesom arbejdet omkring Mellemøsten og dermed solidariteten med de palæstinensiske folk er under udvikling. Endvidere arbejdes der med at skabe grundlaget for en bred solidaritet i kampen mod den nye grønlandske hjemmestyreordning.

Ligeledes deltog partiet i enhedsarbejdet omkring protesterne mod den argentinske militærjunta op til og under fodboldverdensmesterskaberne.

Endelig har KAP deltaget i arrangementer vendt mod NATO, mens det afstod fra at tilslutte sig neutron-bombe-arrangementerne, som reelt renvaskede den sovjetiske dækkampagne mod selvsamme bombe.

Hovedproblemet i det antiimperialistiske arbejde viste sig først og fremmest omkring 21. august-arrangementerne. Ikke mindst VS' holdning til disse arrangementer — ligesom iøvrigt til enhedsarbejdet på andre internationale områder — har været blokerende for en virkelig bredde. VS såvel som andre dele af venstrefløjen ønsker ikke en klar stillingtagen mod den sovjetiske supermagtspolitik. Og går man bag uklarhederne finder man en række illusioner om Sovjetunionens rolle i verden. For VS står Sovjetunionen trods alt, hvad der kan kritiseres i Sovjetunionen og ved sovjetisk international politik, som en ikke-kapitalistisk magt, der trues af det internationale borgerskab.

Men denne skæbnesvangre opfattelse af Sovjetunionens rolle ledages desuden af en indgroet sektersisme i det antiimperialistiske arbejde. VS såvel som andre venstrefløjorganisationer vil med vold og magt have kampen for socialismen ind i ethvert antiimperialistisk grundlag. Derved indsnævreres kampen mod imperialistiske overgreb og for national befrielse og selvbestemmelsesret.

VS' holdning til Sovjetunionen og VS' sekterske opfattelse af den antiimperialistiske kamps grundlag får imidlertid ikke 100 pct. tilslutning i VS eller blandt VS' sympatisører. Og det må være KAPs opgave gennem fornyede enhedsinitiativer og gennem en langvarig politisk polemik mod VS' gale standpunkter at bryde den forkerte linie og dermed skabe langt bredere muligheder, end det i dag er tilfældet, dels for det antiimperialistiske enhedsarbejde som sådant og dels for kampen mod *begge* supermagter specifikt.

På den anden side er det værd påny at understrege, at betingelserne for kampen mod socialimperialismen er overordentligt vanskelige og akut kan blive stærkt forringede. For tiden er vi vidne til en udbredt hetz mod den kommunistiske bevægelses, ikke mindst mod Kinas kommunistiske Partis forsøg på at dæmme op for socialimperia-

listernes fremstod.

I tilfælde af fx. en åben konflikt mellem det aggressive Vietnam, der netop har bundet sig yderligere til Sovjetunionen gennem en venskabs- og bistandstraktat, og Kina, vil alle prosovjetiske kræfter — fra INFORMATION til DKP — søge at udnytte Vietnams prestige til et forstærket felttog mod Kina. Partiet må være forberedt på, at en sådan situation vil opstå, og at KAP i dansk sammenhæng vil blive yndlingsoffret for den antikinesiske hetz, og at denne hetz vil finde grobund langt ind i store dele af venstreflojen.

4.4. Boycot EF-valget!

Et væsentligt aspekt i det anti-imperialistiske arbejde, i kampen for den nationale selvbestemmelsesret, er kampen mod EF-parlamentsvalget, der skal afholdes juni 1979. KAP er allerede nu gået ind i et bredt enhedsarbejde for at udbrede forståelsen for, at EF-valget bør boycottes. Rundt i landet er der oprettet boycott-komiteer, som i slutningen af september konstituerede sig med en landsledelse.

Boycot-linien står i skarp modsætning til de traditionelle modstandspartier og til Folkebevægelsen mod EF, der alle stiller op i det ene eller andet regi. Det er således klart, at boycott-tanken dermed har ringere vilkår end det havde været tilfældet, hvis modstandspartierne og folkebevægelsen ikke havde haft så travlt med at placere sig som gidsler i den europæiske rigsdag.

Men trods modstandspartiernes, herunder også VS' svigten, findes der objektive gode muligheder for, at boycott-tanken kan slå så bredt igennem, at det vil afspejle sig på valgdagen i form af lav valgdeltagelse.

Vi ved, at kampagnen for deltagelse i valget vil blive optrappet efter nytår. Tilhængerne af deltagelse i valget blandt EF-modstanderne vil køre en stemmespildkampagne, som partiet og boycott-komiteerne må ruste sig til.

4.5. Overenskomstarbejdet

I det indenrigspolitiske arbejde har partiet sat overenskomstkampen i højsædet. For at forberede overenskomstkampen har partiet diskuteret en overenskomstplatform.

Der har været og er fortsat mange sten på vejen i forbindelse med udformningen af partiets overenskomstpolitik. På to områder har partiet haft svært ved at finde sine ben i udarbejdelsen af denne politik.

For det første er diskussionen bolget frem og tilbage omkring spørgsmålet: Hvad bør stå i centrum for overenskomstkampen? Efter langvarige debatter blev dyrtidsdækningen sat i centrum i real-lønsforsvaret. Denne centrale placering af dyrtidsspørgsmålet står fast, samtidig med at partiet må koncentrere sig endnu mere om kampen mod ØD, efter at LO-toppen har besluttet at føre sig kraftigere frem i overenskomstforhandlingerne omkring ØD på grund af SV-regeringens slyntning af sagen.

For det andet har partiet optrådt mere end søgende — for at sige det mildt — i spørgsmålet om at opstille konkrete tids- og lønkrav til overenskomsten. Baggrunden for usikkerheden og den vaklende politik på dette område har været en manglende afklaring af, hvad man konkret satte i stedet for Formandsinitiativets og nu også en række socialdemokratiske dominerede forbunds overbudskrav, omend der i partiet var — og er — bred enighed om det faglige forsvarsprogram. Især kom diskussionen til at dreje sig om 38-timers-kravet, som indtil videre er trukket tilbage som et konkret KAP-overenskomstkrav til fordel for det uldne krav: Nedsat arbejdstid med fuld lønkompensation!

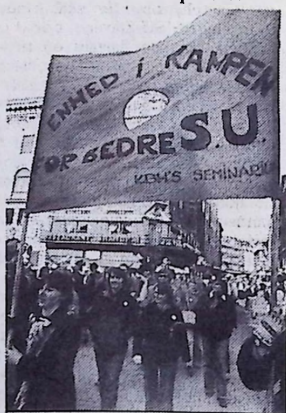
Diskussionen om 38-timerskravet er imidlertid mere en principiel diskussion end en debat om lige præcis kravet selv. Den er en diskussion om, hvordan man stiller krav, uanset om det drejer sig om tids-, time- eller andre krav.

Såvel 38-timerskravet som 35-kronerskravet er opstillet ud fra 1) en vurdering af styrkeforholdet mellem klasserne, 2) en vurdering af, hvad der kunne skabes bred opbakning omkring i kampen mod LOs kapitulationspolitik og 3) en vurdering af hvad der på den ene side ikke er et overbudskrav og på den anden side ikke er halehæng i forhold til LOs politik. Endvidere må det slås fast, at det er smågruppesektierisme, hvis et kommunistisk parti på disse som på andre dagspolitiske områder, ikke selvstændigt opstiller generelle overenskomst-

krav som led i udarbejdelsen af et konkret forsvarsprogram.

Men der er langtfra enighed om dette problem i partiet. Og det har naturligvis svækket det konkrete overenskomstarbejde, at partiets ledelse fremlagde 38-timerskravet uden en ordentlig diskussion, hvor kravet blev sat i forhold til den debat om strategi og taktik, der længe har været ført. I den kommende tid må denne diskussion føres igennem.

4.6. Uddannelsespolitikken

På det uddannelsespolitiske område har partiet sat SU-kampen i forgrunden. At denne prioritering er rigtig ses ikke mindst af SV-regeringens udskydelse af den SU-reform, der i forvejen langt fra opfylder de uddannelsessøgendes minimumskrav.

Det er givet, at partiet i en periode i foråret overvurderede de aktuelle muligheder for en kamp for SU-kravene.

Demobiliseringen blandt de uddannelsessøgende efter RUC-kampen i 1977 var mere dybtgående end først antaget. Og denne demobilisering blev cementeret af den fejlagtige politik, som lederne i de uddannelsessøgendes organisationer med DKP og VS i spidsen førte — en politik der i afgørende spørgsmål udviklede sig til direkte sabotage af initiativer til kamp. VSs og »fagkritik-søjens» demobilisering har i høj grad udspilning i, at de i RUC-kampen 77 for første gang opdagede Socialdemokratiet som en direkte fjende i de uddannelsessøgendes kamp.

Samtidig har KAPs evne til at bryde gennem de uddannelsessøgendes demobilisering været hæmmet af, at partiet ikke i tilstrækkelig grad har fomået at forbinde sin SU-politik med de uddannelsessøgendes konkrete situation og bevidsthed – dvs. at føre en ordentlig masselinie.

Denne overvurdering af kampvilkårene blandt de uddannelsessøgende anfægter ikke partiets linie i SU-kampen: At en omfattende undervisnings- og eksamensboykot må etableres i hård konfrontation med statsmagten, om der skal vindes fremgang for SU-kravene. For at nå det mål, må der lægges op til et roligere tempo med en grundigere forberedelse. Det er dog afgørende at KAP hele tiden tager initiativer der kan lede frem til en SU-kamp, og at KAP står klar i tilfælde af at kampen rejses.

Uddannelseskampen er imidlertid ikke kun SU-kamp. Statens uddannelsespolitik, som er sammenfattet i U90, er en del af den samlede krisepolitik og de uddannelsessøgende udsættes for tiden for en bred vifte af overgreb på alle områder. Derfor må KAP udvikle en bred forsvarspolitik for alle uddannelsessøgende og forbinde de uddannelsessøgendes kamp med hele arbejderklassens kamp mod krisepolitikken.

Samtidig med at den økonomisk-social kamp og kampen for demokratiske rettigheder inden for uddannelserne opprioriteres, er det ligeledes nødvendigt, at partiet gør mere ved den ideologiske kamp. Baggrunden for at dette endnu ikke er sket i tilstrækkelig omfang, har været, at partiet førte kamp mod »fagkritikken«, som ville sætte studier i arbejderklassens interesse i stedet for de uddannelsessøgendes kamp for levevilkårene og de demokratiske rettigheder. Og det ideologiske underlag for »fagkritikken« var igen en fejlagtig klasseanalyse, der sagde, at de uddannelsessøgende ikke er en del af arbejderklassen, og at de uddannelsessøgende derfor må legitimere sig gennem socialistiske studier. VS er politisk ledende inden for den »fagkritiske« strømning.

Denne linie må partiet naturligvis fortsat bekæmpe, men dette er ikke ensbetydende med, at partiet skal undlade at tage kampen op

på det ideologiske felt, både når det drejer sig om indholdet i undervisningen og forskningen ved de højere uddannelser og mellemuddannelserne, og når det drejer sig om den undervisning, lærere formidler i folkeskolen andetsteds. Arbejdet med at udvikle partiets politik i kampen om studieindholdet er en diskussion, der fremover må gives en vis prioritering blandt partiets medlemmer og sympatisører på uddannelsesområdet.

For systematisk at markere partiets politik på såvel det økonomisk-socialt område som i kampen for demokratiske rettigheder og i den ideologiske kamp, har partiet startet udgivelsen af et uddelingsblad på de højere uddannelser og mellemuddannelserne. På længere sigt skal dette blad udvikles til et egentligt periodisk blad/tidsskrift for de uddannelsessøgende.

4.7. Boligarbejdet

Det er desuden nødvendigt at forberede partiet på, at der må ske en optrapning af boligarbejdet inden for det kommende år. Boycotbevægelsernes aktiviteter inden for det nyere sociale boligbyggeri (det såkaldte højrentebyggeri) og på kollegiområdet, som prægede boligkampen i 1976 og 1977 har i det forløbne år trappet aktiviteterne ned. Disse bevægelser har til en vis grad været med til at holde boligudgifternes himmelflugt i ave. Med den socialdemokratiske regerings forlængelsesforlig i juni i år, som blev støttet af både DKP, SF og VS er der blevet skabt en vis ro på boligområdet.

Men kampen vil snart blive skærpet igen. Med boligpolitikens sammenkædning med skattepolitikken, hvilket også den nye SV-regering har til hensigt, omend i en anden form end Kampmann/Hove-forslaget fra foråret 1978, forsøger regeringen og folketings at skabe endnu et effektivt middel til at regulere arbejderklassens realloen med.

Det førømtalte forlængelsesforlig skal afløses af et endeligt boligforlig, der skal træde i kraft i begyndelsen af 1980. Dette forlig vil givet få som resultat, at arbejderklassens boligudgifter sættes yderligere i vejret. Boligkampen vil således uden tvivl blive skærpet i løbet af 1979. Derfor må KAP

allerede nu sætte kræfter af til denne kamp.

4.8. Kvindepolitikken

På det kvindepolitiske område er partiet gået i gang med en konkret udmøntning af den kvindepolitiske resolution, som centralkomiteen vedtog på sit møde i april 1978. (Se Kommunistisk Tidsskrift nr. 2, 1978, s. 37-46). Partiet har prioriteret kampen på daginstitutionsområdet, herunder kampen for retten til dagpenge for arbejdsløse med børnepasningsvanskeligheder. Dette er en central kamp hvad angår kvindernes ligestilling på arbejdsmarkedet. Specielt i den nuværende situation med stor arbejdsløshed er manglen på daginstitutioner medvirkende til at trænge flere kvinder ud af arbejdsmarkedet.

Desuden har partiet udarbejdet et barselsorlovsforslag, der danner udgangspunkt for en konkretisering af KAPs politik på dette område.

I København er medlemmer og sympatisører gået ind i Rodstrompebevægelsen. Inden for Rodstrompebevægelsen går tendensen for øjeblikket i retning af at samle arbejdet omkring bestemte områder af kvindepolitikken (kampen omkring daginstitutionerne og overhovedet kampen omkring kvindernes stilling på arbejdsmarkedet). Man ønsker at styrke bevægelsens diskussioner omkring disse spørgsmål og man ønsker at blive mere aktiv udadtil.

KAP støtter denne tendens og ser den som et udtryk for en positiv udvikling, og samtidig bekræfter denne udvikling det rigtige i at styrke arbejdet inden for den eksisterende kvindebevægelse i stedet for at arbejde i Kvindefronten.

Kvindesektors tendenser, der går ud på at sidestille manden og kapitalen, findes naturligvis fortsat i Rodstrompebevægelsen, og det er en vigtig opgave at bekæmpe denne tendens til at antagonisere modsætninger inden for arbejderklassen.

En opfordring til at deltage i arbejdet inden for Rodstrompebevægelsen får også betydning, når det drejer sig om at skabe en bred enhed i kampen for at afvise de dybt reaktionære kvindeorganisationer såsom »De flyvende koner« o.lign., der er dukket op i den senere tid. Disse organisationer går

ind for en genoprettelse af matriarkatet og hævder, at kvinden pr. natur er manden overlegen, og at de »kvindelige dyden« skal sættes i højsædet.

4.9. Opgøret med VS-tendensen

Udover de her nævnte kampområder har partiet ligeledes oprioriteret den politisk-ideologiske kamp mod VS-tendensen. Når vi specifikt lægger vægt på denne kamp, skyldes det, at strømningerne i og omkring VS dels opsluger og tilbageholder venstregående dele af arbejderklassen og dels repræsenterer i større eller mindre udstrækning den del af venstrefløjen, som subjektivt orienterer sig mest i revolutionær retning.

Det er vigtigt, at den politisk-ideologiske kamp mod den venstresocialistiske strømning ikke føres på »venstre« opportunistisk vis. Tålmodighed og argumentation er metoden. Og det er vigtigt, at partiet på samme tid tilstræber at skabe enhed omkring de væsentligste klassekampsspørgsmål med VS' ere og om muligt også med partiet VS.

Ikke mindst diskussionen om enhedspolitikken må stå i centrum. Vi må her bekæmpe VS' sektariske enhedspolitik på det internationale område, hvor enhedens grundlag ifølge VS altid skal være socialismen, og vi må bekæmpe VS' højreopportunistiske enhedspolitik med SF og DKP på det hjemlige plan.

Gennem denne kamp og ved at gå ind i de mere strategiske debatter med VS om partiets rolle og om vejen til socialismen, set i relation til den internationale kamp mod hegemonismen, hvor VS især har en fejlagtig opfattelse af Sovjetunionens rolle, må partiet skabe en bredere forståelse for, hvad der er en klassekampslinje på de forskellige områder.

4.10. Dannelsen af det kommunistiske ungdomsforbund

Et særligt og overordentligt vigtigt aspekt ved kommunistisk politik er arbejdet på ungdomsområdet. I længden kan partiet ikke undvære dannelsen af et kommunistisk ungdomsforbund, der dels kan gå ind i kampen for arbejderungdommens interesser, dels virke som en for-

skole til det kommunistiske parti og dels skabe et organisatorisk miljø, som bedre tilgodeser ungdommens livsform end partiet kan gøre det.

Derfor har partiet siden sidste centralkomite-møde, hvor det blev vedtaget at forberede dannelsen af et ungdomsforbund, haft et ungdomspolitisk udvalg, der for tiden er ved at planlægge oprettelsen af og udarbejde grundlaget for et ungdomsforbund.

Dannelsen af dette ungdomsforbund kan sandsynligvis finde sted i 1979.

4.11. Samlet fremstød

Vi har i det foregående nævnt de centrale kampområder, som partiet for øjeblikket sætter i centrum for sit arbejde.

At sætte nogle områder i centrum ud fra en vurdering af klassekampsudviklingen internationalt som nationalt indebærer imidlertid ikke, at dermed skal andre områder nedlægges — som f.eks. arbejdet omkring kampen mod atomkraft, venskabsarbejdet med Kina mv.

Men partifremstødet indebærer, at vi på et tidspunkt skyder nogle kanoner af og på andre tidspunkter andre kanoner. Hvad vi koncentrerer os mest om, hænger sammen med klassekampens udvikling.

Det er imidlertid ikke nok at fremhæve de centrale kampområder. Når vi siger, at partiet systematisk skal arbejde sig frem til en

bred offensiv for at profilere partiet på nationalt plan, lægger vi vægt på, at boycott-EF-politikken ikke bare kendes af EF-modstandere, at overenskomstkravene ikke bare kendes af kammeraterne i fagforeningen, og at partiets stilling til uddannelseskampen ikke bare kendes af de studerende. I voksende omfang må partiet vise hele viften frem, og — som flere gange understreget — det centrale middel hertil er forberedelsen til folketingsvalg. Desuden er det vigtigt, at partiet også geografisk går i offensiven således at stadig flere dele af Provinsen bliver inddraget i udviklingen og rodæstelsen af partiets politik. Vi må allerede nu forberede os på at lade den nationale, samlede politik slå tilbage på lokalpolitikken og bl.a. forberede det kommende kommunalvalg.

4.12. Kampen mod

»venstre« opportunistismen.

Faren ved at satse alle kræfter på en offensiv, der skal markere partiet på nationalt plan, er imidlertid, at partiet i sin iver efter at lægge partiets selvstændige politik frem, glemmer at gå på to ben. At det glemmer det enhedspolitiske ben, ja, direkte får den opfattelse, at en solid og bred enhedspolitik på forskellige områder ligefrem vil skjule partiets profil i stedet for at trække den skarpere op.

En sådan »venstre« opportunistisk tendens kan meget vel dukke op, og partiets (og KFMLs) gamle velpro-

I udbredelsen af politikken er det vigtigt også at trænge igennem flere og flere steder i provinsen.

vede, men lidet heldige damprom-
lesektierisme vil få en genrejnsning. !

For at forhindre dette må partiet
for alvor skole sig i forståelsen for
den ubrydelige sammenhæng mel-
lem partiets perspektivpolitik og
den konkrete enhedspolitik. Det er
ikke således, at enten fører partiet
sig frem med maximumslinien eller
også fører det enhedspolitik. En så-
dan modstilling af perspektiv og
dagskrav, af strategi og taktik og af
maximum kontra enhed er falsk.

*Der findes ingen politik, som ik-
ke på en og samme tid rummer et
enhedspolitisk aspekt og et maxi-
mumsaspekt. Derfor er partiets
offensiv ikke bare et fremstød for
at markere partiets samlede per-
spektiv, men den er i nok så høj
grad vekselvirkende med markerin-
gen af perspektivet en offensiv for
at skabe konkret enhed på alle
planer imod supermagterne og ar-
bejderklassens hjemlige hovedfjender.*

I forbindelse med denne under-
stregning af enheden mellem kam-
pen for perspektivet og kampen
for enhed er det på sin plads at gøre
status over den kamp i partiet
mod »venstre«-opportunisten, som
blev indledt for mere end 2 år
siden.

Baggrunden for, at denne kamp
startede var ikke mindst en total
sammenblanding af fremførelsen af
partiets maximumspolitik og af en-
hedspolitikken. Og det var ikke
maximumpolitikken, der led under
det. Men enhedspolitikken, der i
virkeligheden blev udraderet til for-
del for en brovtende, floskelpræget,
selvhævdende alvidende, nedgø-
rende »her-kommer-vi«-stil.

Læser man i dag MLFs GNIS-
TEN og KS (m-l)s ARBEJDEREN
vælder dystre minder op i en, om-
end KFMLS fremfærd aldrig har
været så ekstremt sekterisk og
»venstre«-opportunistisk.

Kampen mod »venstre«-opportu-
nismen har igennem de senere to
år været af skiftende intensitet.
Men trods kortere eller længere
pauser har den gennemsyret det
politiske arbejde såvel udadtil som
indadtil, i organisationens liv og
arbejdstil.

Vi har i vor agitation og propa-
ganda formået i voksende grad at
henvende os bredt, at graduere agi-
tationen og propagandaen efter
hvem vi henvendte os til, og det er

lykkedes at skabe et jordnært og
velskrevet ugeblad.

Vi har systematisk arbejdet med
at lytte til andre fremfor at tage ud-
gangspunktet i vort eget hoved. Vi
har nedbrudt forestillingerne om,
at enhver vs'er, s'er eller dkp'er,
vi mødte, nødvendigvis var åben-
lys agent for borgerskabet og derfor
måtte kules ned. Vi er blevet dyg-
tigere til at skelne mellem forskel-
lige bevidsthedsniveau'er i arbej-
derklassen og folket. Og vigtigst af
alt: Vi arbejder stadig mere bevidst
med at udvikle en dristig og slag-
kraftig enhedspolitik inden for de
forskellige kampområder, afstemt
efter de krav, der stilles i kampen.

Hele denne positive udvikling er
imidlertid sket gennem en central
to-linie-kamp i partiet. Forud for
partistiftelsen gjorde vi op med de
nuværende MLF'ere, der ville dreje
partiet ind på en sekterisk og dog-
matisk linie, først og fremmest i
klasseanalyse-spørgsmålet.

Den vigtigste og mest afgørende
kamp var imidlertid opgøret med de
nuværende KS(ml)'eres og dermed
indirekte Albanien Arbejds Partis
sekteriske og »venstre«-opportunisti-
ske linie. Med ck-resolutionen om
partiets internationale linie fra for-
året 1978, der fastholdt og uddybe-
de KAPs principprogram i lyset af
kampen mod oppositionen i partiet
og mod de albanske standpunkter,
markeredes den foreløbige afslut-
ning på den mest centrale fase i op-
gøret med »venstre«-opportunisten.

Dette opgør var ikke blot en til-
bagevisning af en »venstre«-opportu-
nistisk opposition, der isolerede sig
selv, og som besad en særlig evne
til at afsløre sit virkelighedsfjerne
tankspejnd. Det gjorde det natu-
rligvis lettere at gøre op med dem, at
de trådte frem som ægte politiske
dilettanter. Men samtidig gjorde di-
lettanteriet det næsten for let. En
række væsentlige politiske og ideo-
logiske grundspørgsmål blev ikke
debatteert, netop fordi oppositi-
onen bevægede sig på den frasepræ-
gede overflade af modsætningerne.

Men udviklingen efter ck-reso-
lutionen med udskillelsen af den
gruppe, der senere dannede KS(m-l)
og fremkomsten af AAPs central-
komite åbne brev til Kinas kom-
munistiske Parti demonstrerede, at
diskussionen omkring de interna-
tionale spørgsmål i partiet drejede
sig om selve det revolutionære
grundlag for kommunistisk virke

i vor epoke. Havde oppositionens
linie sejret i partiet, en tanke, som
få tænkte, fordi den talmæssigt og
politisk var så svag, ville KAP være
endt som en »venstre«-opportunisti-
sk sekt.

Med den succesrige gennemfø-
relse af kampen mod MLF/KS(m-l)-
tendensen har partiet vundet sin
mest afgørende sejr over »venstre«-
opportunisten, og forbinder man
denne kamp med den fortløbende
to-årige kamp mod andre »venstre«-
opportunistiske tendenser i partiet
og dets politik kan vi i dag opsum-
mere, at partiet har vundet kampen
mod »venstre«-opportunisten. Til-
bage er kun sporadiske udslag af
»venstre«-opportunisten.

*CK-mødet kan således konsta-
tere, at kampen mod venstre-op-
portunisten som en omfattende
strømning i partiets politik og ar-
bejde er afsluttet.*

Men — som allerede tidligere
nævnt — faren for, at »venstre«-
opportunisten genfødes i forbindelse
med offensiven for at markere par-
tiets profil på nationalt plan, er til
stede. Erfaringerne fra de sidste
2 1/2 års opgør med »venstre«-
opportunisten har imidlertid på afgø-
rende måde rustet os til at slå
»venstre«-opportunisten tilbage, når
den stikker bukkehovedet frem
igen.

Betyder afslutningen på opgøret
med »venstre«-opportunisten som
hovedfaren og den farligste fejl-
agtige strømning i partiet, at højre-
opportunisten nu i stedet er blevet
en dominerende hovedfare og den
farligste fejlagtige strømning?

Et sådant ræsonnement ville væ-
re mekanisk. Liniekampen er ikke
aldrig lige skærpet. Det er ikke au-
tomatisk således, at sejren over en
gal strømning automatisk fører til,
at en ny dominerende hovedfare
dukker op.

Det er klart, at et opgør med
»venstre«-opportunisten lukker op
for højreopportunisten. Men har
opgøret med »venstre«-opportunisten
udviklet sig på et i hovedsa-
gen rigtig grundlag, sker der ikke
en skæbnebestemt udskriden til
højre.

Ikke desto mindre har partiet
haft og har fortsat en række højre-
opportunistiske fejl, der — hvis de
ikke rives op med rode fra starten
— kan udvikle sig til at blive en sam-
menhængende højreopportunistisk
strømning, der truer partiets poli-

tiske linie. Et centralt eksempel på en sådan strømning har været og er tendensen til at opsplitte partiets politik, dvs. til at sætte delen over helheden.

I Århus trådte højreopportunistiske tendenser desuden tydeligt frem i kølvandet på opgøret med »venstre«-opportunismen. Dele af distriktledelsen i Århus indtog det standpunkt, at partiet burde tillempe en enhedstaktik i kampen

mod Socialdemokratiet, som indebar en neddæmpning af kampen mod revisionismen og SF-reformismen. Denne højreopportunistiske tendens blev imidlertid afvist af Århus distrikts medlemmer og forretningsudvalget.

I enhedspolitiske sammenhæng og på arbejdspladser findes der tendenser til at »gemme sig«; naturligvis kan en sådan »gemmen sig« være nødvendig af særlige grunde, men

der findes også en tendens til at »gemme sig«, når disse særlige grunde ikke findes.

Netop i en situation, hvor partiet lægger vægt på at forbinde sig med bredere dele af arbejderklassen, hvor det går ud i et fremstød for at placere sig i forhold til folketingspolitikken, og hvor det bestræber sig på at tale dansk til danskerne, kan manglende ansvarlighed overfor partiets principgrundlag, liberalisme og en distanceret holdning til ens engagement i kampen for socialismen føre til, at partiet for alvor bliver truet af højreopportunisten. Og intet er i dagens Danmark lettere end ligeså stille at sjoske i hælene på de altdominerende reformistiske og revisionistiske strømninger inden for arbejderbevægelsen.

Selv om højreopportunisten ikke har afløst »venstre«-opportunisten som en dominerende strømning, der truer partiet, er der således god grund til at være opmærksom på den og til at tage udslagene af den ved vingebenet, så snart de viser sig.

Skal man sammenfatte partiets situation i dag, kan centralkomiteen konstatere, at det igennem det sidste halve år har taget et stort skridt fremad i arbejdet med at konkretisere den kommunistiske politik, og at det står udmærket rustet til et stort fremstød for denne politik.

Kommunistisk Arbejderparti
Centralkomiteen
Enstemmigt vedtaget. Nov.1978.

Det kommende fremstød, hvor KAP skal forbinde sig med bredere dele af arbejderklassen, gør det vigtigt for partiet, at stå fast på og forsvare politikken overfor »venstre« og »højre opportuniste«.

OM ALLIANCEFRIHED

I KAPs stiftelsesprogram fra 1976 hedder det:

»I kampen mod de imperialistiske supermagter rejser Kommunistisk Arbejderparti kravet om Danmarks udmeldelse af NATO. Målet er et alliancefrit Danmark.« (s. 73)

Og:

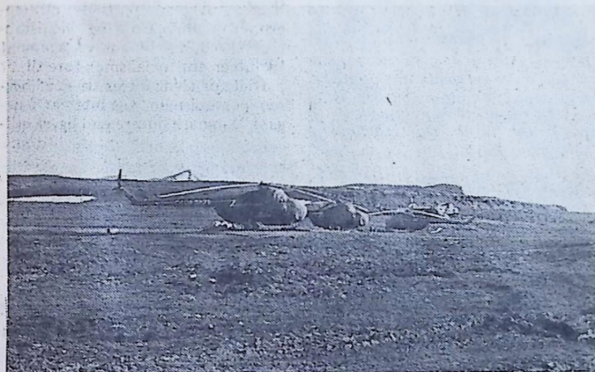
»Danmark er en del af Norden. De nordiske lande er samlet udsat for supermagternes aggression. De nordiske folk må udvikle og styrke en fælles kamp imod supermagterne, kæmpe for et alliancefrit Norden, bekæmpe flåde- og andre militær-

øvelser på nordisk territorium og i nordiske farvande og forene sig med den tredje verden i kampen mod supermagterne.» (si. 74)

Som det ses af disse to programpunkter, opstiller KAP alliancefriheden som et centralt mål for partiets udenrigspolitik.

Vi vil i det følgende uddybe denne malsætning. Vi vil komme ind på, hvad der egentlig forstås ved alliancefrihed, sætte kampen for alliancefriheden i forhold til kampen for socialismen og komme med nogle betragtninger over forholdet mellem et alliancefrit Danmark og et alliancefrit Norden.

De nordiske lande har mange fælles træk historisk og i den aktuelle politiske situation. Flere af de nordiske lande er underkastet NATO's militære strategi, og landene trues og chikaneres alle i større eller mindre grad af Sovjetunionen. Her ses sovjetiske militærhelikoptere på det norske Svalbard.

1. Hvad er alliancefrihed?

Formelt set betyder alliancefrihed, at et givet land ikke er tilsluttet en pakt eller en anden aftale, som indebærer, at landet må afgive en del af sin suverænitet til overnationale organer.

Ud fra denne definition er Danmark ikke alliancefrit. Det er medlem af NATO, af EF, af OECD og af en række andre internationale organisationer, som i et vist mål kan træffe beslutninger hen over hovedet på de organer i Danmark, der ellers træffer be-

slutninger om danske anliggender.

Fortsætter vi med at se på alliancefriheds-spørgsmålet ud fra formalia, kan man hævde, at opgivelsen af dele af dansk suverænitet er foregået ad frivillighedens vej. Det var det danske folketing, som besluttede at afgive suverænitet til overnationale organer, da Danmark blev tilsluttet NATO. Og det var endog det danske folk, som gennem en folkeafstemning godkendte, at dansk suverænitet i et vist omfang blev afstået til de overnationale europæiske organer, da Danmark pr. 1.1.1973 blev medlem af EF.

Går vi imidlertid fra det formelle til det reelle, må man konstatere, at problemerne omkring

alliancefrihed kontra afgivelse af suverænitet er en følge af såvel den nationale som den internationale klassekamp. Uanset om flertallet af vælgerne den 2. oktober 1972 godkendte Danmarks indlemmelse i EF, så stred denne indlemmelse mod den danske arbejderklasses og det danske folks egentlige interesser.

Hvorfor?

Fordi afgivelsen af dansk suverænitet til overnationale europæiske organer dels styrkede monopolkapitalens magt over arbejderklassen og dels lagde en ekstra hindring for arbejderklassens kamp for socialismen. For at nå socialismen skal den danske arbejderklasse ikke alene slås mod sit eget borgerskab, men endog mod et »europæisk« borgerskab, som tilmed har fået formel ret til at blande sig i Danmarks indre anliggender.

Kampen for den nationale selvbestemmelsesret er således dels en kamp for at forhindre ekstra-undertrykkelse af den danske arbejderklasse, udøvet af overnationale organer, og dels en kamp for at forhindre, at betingelserne for kampen for socialismen bliver forringede.

Hertil kan indvendes, at også et Danmark uden for EF regeres af monopolkapitalen, at også i et Danmark uden for EF har borgerskabet magten. Og er det så ikke ét fedt, om vi er medlem af EF eller ikke? I hvert fald set i det socialistiske perspektiv.

Nej, naturligvis er det ikke ét fedt, præcis af de grunde, som allerede er trukket op: Nemlig, at medlemskab af EF betyder ekstra-undertrykkelse, at vi får en fjende mere at slås mod i kampen for socialismen.

Derfor er det mere fordelagtigt for arbejderklassen at være uden for EF end i EF. Med Danmarks indlemmelse i EF har borgerskabet vundet en styrkeposition i forhold til arbejderklassen. Får vi omvendt Danmark ud af EF, har arbejderklassen vundet en styrkeposition i forhold til borgerskabet.

Men betyder Danmarks eventuelle udmeldelse af EF (og af

NATO mv.), at dermed har Danmark opnået fuld selvbestemmelse? Vor parole er jo: Danmark ud af EF — for national selvbestemmelsesret!

Nej, national selvbestemmelse er ikke en tilstand, der nås bare gennem opnåelsen af størst mulig uafhængighed af overnationale organer. National selvbestemmelse er et perspektivkrav, der siger noget om den *retning*, vi mener udviklingen bør gå for Danmark. Når vi i forbindelse med kampen for at få Danmark ud af EF siger: For national selvbestemmelsesret, så mener vi, at tilbageerobringen af en del af den suverænitet, der er afgivet ved indlemmelsen i EF, bringer Danmark *nærmere* fuld selvbestemmelse. Men denne fulde selvbestemmelse er i sig selv en modsætningsfyldt størrelse.

Hvordan skal det forstås?

Intet land, hverken stort eller lille, kan være totalt uafhængigt af de globale forhold. Hverken socialistiske eller kapitalistiske lande befinder sig på en øde ø i verdensrummet. De grænser op til andre lande, de er påvirket af den internationale arbejdsdeling, de er mere eller mindre afhængige af de globale forhold.

Fuld national selvbestemmelse er derfor ingen absolut størrelse. Intet land kan — uafhængigt af den omgivende verden — gøre fuldstændigt, hvad der passer det. På snart den ene, snart den anden måde indgår ethvert land forbindelser med andre lande. Det kan ske på *bilateral* basis, dvs. til de enkelte andre lande hver for sig, eller det kan ske på *multilateral* basis, dvs. gennem medlemskab eller tilknytning til internationale organisationer og organer, f.eks. gennem tilknytning til FN, GATT, NATO mv.

Altså: Fuld national selvbestemmelse, som opfattes på den måde, at et land kan gøre præcis, hvad det lyfter, eksisterer ikke i virkelighedens verden. Fuld national selvbestemmelse kan kun ses i *relation* til, at ethvert land i større eller mindre udstrækning må forholde sig til andre lande. På den måde og i denne sammen-

Danmarks nationale suverænitet er undergraved på både det politiske, militære og økonomiske plan. Økonomisk betyder medlemskabet af f.eks. EF en direkte afståelse af muligheden for at Danmarks økonomiske politik lægges i Danmark, hvilket også svækker arbejderklassens kampbetingelser. Også en organisation som OECD (Organization for Economic Cooperation and Development), der er en samarbejdsorganisation omfattende en lang række vestlige lande, er en maske i det net, der er med til at baste og binde Danmark. At OECD's første generalsekretær var danskeren Thorkild Kristensen, der ses på billedet, ændrer ikke det mindste ved dette forhold. (foto fra Erling Bjøls verdenshistorie, bd. 2, side 61).

hæng betyder fuld national selvbestemmelse, at et land i *videst mulig udstrækning* sikrer sig og til stadighed slås for at sikre sig, at det *selv så frit som muligt* kan træffe beslutninger om sin egen skæbne. Fuld national selvbestemmelse betyder, at forholdet til andre lande i videst mulig omfang baseres på *ligeberettigelse*, dvs. at landet ikke i forhold til et andet land bliver domineret eller undertrykt af dette andet land; og det betyder, at landet i multilaterale sammenhænge i videst muligt omfang er ligeberettiget med de lande, som er medlemslande i den ene eller den anden internationale organisation. Et eksempel på, at en sådan ligeberettigelse *ikke* eksisterer i et internationalt organ, er FN. Her er Danmark underkastet beslutninger, der træffes af et Sikkerhedsråd, som stemmer efter regler, der begunstiger fem bestemte

stormagter. Danmark kan således ikke nedlægge veto mod beslutninger i Sikkerhedsrådet, men det kan Sovjetunionen, USA, England, Frankrig og Kina. Et led i kampen for at forhindre suverænitetsafgivelse og for at opnå fuld selvbestemmelse for Danmark er således bestræbelserne på at afskaffe veto retten i FN's sikkerhedsråd — en kamp, som iøvrigt en af de fem permanente medlemmer af rådet, Kina, selv tilslutter sig.

Vi har i det foregående kun talt om »lande« rent abstrakt. Vi har sagt, at alle lande, uanset om de er socialistiske eller kapitalistiske, er afhængige af andre lande, af den omverden, som det enkelte land befinder sig midt i.

Men — som allerede antydnet — et lands placering i forhold til andre lande hænger nøje sammen med styrkeforholdet mellem klasserne og dermed med det samfundssystem, der findes i det pågældende land.

Det er dette, som Mao Tsetung fremhæver i sin berømte udtalelse om, at »den nationale kamp er i sidste instans et spørgsmål om klassekamp«.

I kampen for den nationale selvbestemmelse udfolder klassekampen sig på to planer: Dels er der tale om en international klassekamp, rettet mod andre landes bourgeoisiers forsøg på at undertrykke de forskellige nationer, og dels er der tale om kampen *inden* for det enkelte lands egne grænser imod landets *eget* borgerskabs forsøg på at sælge ud af den nationale selvbestemmelsesret.

Dansk kapitalismes historie fremviser en nøje sammenhæng mellem de to former for klassekamp. Den danske arbejderklasse har bestandigt måttet slås mod store imperialistiske magters stræben efter at dominere Danmark, og den danske arbejderklasse har bestandigt måttet slås imod det danske borgerskabs forsøg på at underordne Danmark under snart den ene, snart den anden imperialistiske magt eller magtgruppering.

I hvor stor udstrækning, det

overhovedet er lykkedes at forsvare den nationale selvbestemmelsesret, har således uafbrudt været afhængig af styrkeforholdet mellem klasserne, dvs. dels af styrkeforholdet mellem klasserne internationalt og dels af styrkeforholdet mellem klasserne i Danmark selv.

Tager man situationen forud for udbruddet af Anden Verdenskrig som eksempel, vil man se, at dengang var styrkeforholdet både internationalt og nationalt til borgerskabets fordel. Det tyske imperialistiske borgerskab stod stærkt, da det stræbte efter at underlægge sig Danmark, og det stod stærkt, bl.a. fordi det ikke var lykkedes for arbejderklassen at gennemtvinge en magtfuld antifascistisk politik over for det tyske borgerskab. Det var det danske borgerskab, som i Danmark selv så godt som uantastet kunne gennemføre sin kapitalisationspolitik over for det tyske borgerskab.

Nu er det klart, at det ikke er en lovmæssighed, at borgerskabet i et lille land altid kapitulerer over for borgerskabet i et stort land. Om det gør det eller ej, afhænger foruden af arbejderklassens pres også af de modsætninger, der findes mellem de forskellige landes borgerskaber indbyrdes. Men i 1940 var det danske borgerskabs modsætning til det tyske underordnet det danske borgerskabs ønske om at undgå konfrontation med en mægtig fjende og om, hvis det var muligt, at nyde godt af den europæiske »nyordning«, Nazi-Tyskland tilstræbte, og som bl.a. omfattede en effektiv knusning af arbejderklassens kamporganisationer.

At det danske borgerskab i *en anden situation* kunne være placeret på en måde, der gjorde det lettere at holde Danmark uden for verdenskrig og besættelse, så man i forbindelse med Første Verdenskrig. For det første var det danske borgerskab ikke placeret i forhold til én mægtig fjende, men tværtimod var det stillet over for en krig mellem en række store imperialistiske magter, som ikke

umiddelbart var i stand til at angribe Norden, fordi den anden part var så stærk, at det kunne forhindres. Og desuden kunne det danske borgerskab udnytte den relative ligevægtssituation mellem de krigsførende parter til at skaffe sig profit gennem handel med begge parter.

I denne situation havde det danske borgerskab således en selvstændig interesse i at bevare Danmark intakt i forhold til de store imperialistiske borgerskaber, og dette forhold lettede naturligvis den danske arbejderklassens kamp for at forhindre, at Danmark blev rodet ind i verdenskrigen.

Det er imidlertid ikke situationen omkring Første Verdenskrig, som idag er den typiske. Siden Anden Verdenskrig har det danske borgerskab — bl.a. på grund af udenlandsk kapitalinfiltration — knyttet Danmark til snart den ene, snart den anden større imperialistiske magt eller magtgruppering. Først underordnede man sig — som omtalt — Nazityskland, senere var det USA gennem NATO, og i 70'erne blev underordningen under EF lagt oveni.

Det danske borgerskabs *internationalisering* er sammenfattet i KAPs principprogram på følgende måde:

»Den danske monopolkapital er ikke en national kapital. Dansk monopolkapital er uløseligt forbundet med den amerikanske og europæiske monopolkapital, dels gennem finanskapitalistiske forbindelser og handelsforbindelser og dels som følge af direkte udenlandsk kontrol med væsentlige dele af dansk industri og handel.«

(s. 89)

Baggrunden for, at denne udvikling har fundet sted, er imperialismens ujævne udvikling, der bl.a. indebærer en stadigt fremadskridende monopolisering på nationalt og internationalt plan. Danmark underordnes mere og mere den højt specialiserede internationale arbejdsdeling, og det er de store imperialistiske landes monopolborgerskaber, der i kraft

af deres kapitalformåen og deraf afledte politiske og militære styrke infiltrerer og hersker over de små landes borgerskaber, herunder det danske.

Men monopoliseringen til trods er det konkurrencen, der er hovedaspektet i den kapitalistiske økonomi. Derfor siger KAPs principprogram også:

»Den danske monopolkapitals integration i den internationale monopolkapital er modsigelsesfyldt, præget af konkurrence og kamp. Det kapitalistiske Danmark er afhængigt af eksport af færdigvarer og landbrugsprodukter og af import af råvarer fra udlandet. Den internationale konkurrence fører bestandigt til skærpede modsætninger mellem de danske kapitalister og andre landes kapitalister, mellem forskellige brancher og monopolgrupper, og dansk kapital forbindelser og direkte sammenfiltring med udenlandsk kapital øger modsætningerne og fører til stadig skiftende alliance.« (s. 82)

Denne understregning af det modsigelsesfyldte i den danske kapitalssammenfiltring med og underordning under den internationale monopolkapital indebærer ikke forestillinger om, at den danske kapital kan *læsriues* fra sit internationale tilhørsforhold. KAP har ingen forestillinger om, at der i Danmark eksisterer eller kan opstå en national kapital, der står i modsætning til imperialismen, således som man kender det fra Den tredje Verdens lande, hvor der findes et nationalt borgerskab, der står i modsætning til et kompradorborgerskab, der igen fungerer som redskab for udenlandske imperialister.

Nej, det KAPs program slår fast, er, at dansk kapital er sammenvævet med den internationale monopolkapital, og at den danske kapital *derfor* til stadighed hvirvles ind i de *internationale* omgrupperinger, der finder sted som følge af den internationale konkurrence. Et eksempel herpå er, at modsætningerne mellem f.eks. europæisk og amerikansk, mellem nordisk og mellem-

europæisk, mellem japansk og europæisk kapital bestandigt tvinger det danske borgerskab og fraktioner inden for dette borgerskab til skiftende alliancer og skiftende orientering. Eksempler på sådanne skiftende alliancer i efterkrigsårene har været accepten af Marshall-planen og NATO i slutningen af 40'erne (underordning under amerikansk monopolkapital), tilslutningen til det europæiske frihandelsområde EFTA i 1960 (tilknytningen til engelsk monopolkapital), planerne om NORDEK (som følge af bindingerne til især svensk monopolkapital), og senest tilslutningen til EF (som følge af bindingerne til især vesttysk monopolkapital).

Med andre ord: Der har ikke efter Anden Verdenskrig eksisteret en situation, hvor man har haft at gøre med en *selvstændig* dansk kapital, hvis eksistensbetingelse har været baseret på uafhængighed af andre landes monopolborgerskaber. De tider er endegyldigt forbi!

Dette betyder igen, at arbejderklassen i kampen for national selvbestemmelsesret ikke kan bygge på en eventuel alliance med en national dansk kapital. Deri adskiller situationen sig tydeligt fra forholdene i de fleste lande i Den tredje Verden.

Men indebærer dette faktum så, at det danske borgerskab er et kompradorborgerskab, der blot fungerer som blindtarm for udenlandske imperialistiske interesser?

Nej, det gør det ikke. Selv om dansk monopolkapital er infiltreret af udenlandsk kapital, selv om amerikanske, vesttyske og engelske kapitalinteresser har betydelig indflydelse på dansk erhvervsliv, og selv om det danske borgerskabs vé og vel er nøje knyttet til den vestkapitalistiske verden, baseres det danske borgerskabs profitter først og fremmest på dansk produktion og dansk handel. Og dette ville ikke være tilfældet, hvis der var tale om et kompradorborgerskab. Det karakteristiske ved et kompradorborgerskab er netop, at dets materielle grundlag er udenland-

ske investeringer, formidling af direkte imperialistisk udplyndring og dermed profitudsugning i form af »formidleravance« for imperialisterne.

At der findes kompradortræk ved dele af det danske borgerskab er korrekt, men den afgørende del af det danske erhvervsliv er ikke baseret på imperialistisk formidlerprofit, men på danske arbejderes merværdiproduktion.

Hvilke konsekvenser får nu denne analyse af det danske monopolborgerskabs placering?

For det første, at den danske arbejderklasse ikke står over for et nationalt borgerskab, det kan alliere sig med i kampen for national selvbestemmelsesret. Arbejderklassen kan allerhøjest regne med, at der findes mindre fraktioner inden for det danske borgerskab, som i visse sammenhænge kan være interesseret i en kamp for selvbestemmelse.

For det andet, at den danske arbejderklasse kan udnytte de modsætninger, der trods alt findes mellem borgerskaberne i de vestkapitalistiske lande, og den kan derfor udnytte indbyrdes stridigheder inden for det danske borgerskab i forbindelse med tilslutningen til snart den ene, snart den anden alliance. F.eks. var man i tresserne vidne til, at

dele af det danske industriborgerskab tøvede med tilslutning til EF, fordi det havde betydelige interesser i at bevare gode forbindelser til Storbritannien der var udelukket fra EF. Over for industriborgerskabet stod det danske storlandbrug, som håbede på konkurrencedygtige markeder ved tilslutning til EF.

For det tredje, at den danske arbejderklasse i realiteten *kun kan regne med sig selv* i kampen for den nationale selvbestemmelsesret.

Og det er dette sidste udgangspunkt — at den danske arbejderklasse kun kan regne med sig selv i kampen for den nationale selvbestemmelsesret —, der er udgangspunktet for kampen for alliancefriheden.

Men kan man iøvrigt overhovedet tænke sig, at Danmark kunne blive anbragt i en international position, der indebærer, at Danmark i hvert fald i hovedsagen fungerer som en alliancefri nation, så længe borgerskabet endnu har magten?

KAPs principprogram mener, at en sådan position kan tilkæmpes. Ellers ville det være absurd at gå ind for skabelsen af et alliancefrit Danmark. KAP mener, at arbejderklassen må gennemtvinge, at Danmark, for-

Hvis arbejderklassen kan gennemtvinge, at Danmark forlader de to alliancer NATO og EF, der svinebinder landet, er vi nået et godt stykke af vejen til alliancefrihed.

Billedet er fra EF-topmødet i København i foråret 1978.

lader de to nærmeste alliancer, der svinebinder landet, NATO og EF. Lykkes det at bryde med disse to alliancer, er Danmark nået et stort skridt på vejen til at placere sig som en alliancefri stat.

Men det er ikke nok, at den danske arbejderklasse får Danmark ud af NATO og EF. Den må også fortløbende sikre, at Danmark i flere og flere sammenhænge optræder virkeligt alliancefrit. Og det indebærer, at Danmarks udenrigspolitik på stadig flere områder markerer en antihegemonistisk linie, først og fremmest over for de to imperialistiske supermagter, men også over for andre imperialistiske magter, der stræber efter at undergrave dansk national selvbestemmelsesret.

Det er klart, at en sådan alliancefri, antihegemonistisk politik ikke kan etableres, med mindre arbejderklassen er mobiliseret i kampen for den nationale selvbestemmelsesret. Og en sådan politik kan desuden kun etableres, når borgerskabet — i hvert fald på dette område — er i defensiven. Derfor er kampen for et alliancefrit, antihegemonistisk Danmark en langsigtet kamp, og det er samtidig en kamp, der undervejs vil lide snart ét, snart et andet nederlag. Borgerskabet er en genstridig størrelse, som selv i pressede situationer vil gøre alt for at sælge ud af Danmarks nationale interesser, om det så skal ske gennem en tuskhandel ad bagdøren.

At det er besværligt at gennemføre en dansk alliancefri og antihegemonistisk politik, så længe Danmark er et kapitalistisk land, må imidlertid ikke få os til at afstå fra kampen. En sådan selvopgivende linie ville kun betyde én ting: at det danske borgerskab ustraffet kan fortsætte med at udhule og eventuelt helt afgive dansk suverænitet, og at supermagterne og andre store imperialistiske magter ville få frit spil til at styrke deres positioner på det danske folks og den danske nations bekostning.

Målet: et alliancefrit og anti-

hegemonistisk Danmark er en *retningspil* for partiets udenrigspolitik. Det er i kampen for dette Danmark, at vi går ind for udmeldelse af NATO for udmeldelse af EF, for en dansk selvstændig holdning i forhold til de europæiske sikkerhedskonferencer. Det er i kampen for dette alliancefri og antihegemonistiske Danmark, at vi ønsker, at den danske regering skal tvinges til at støtte antihegemonistiske og antiimperialistiske bestræbelser fra Den tredje Verdens side. Og det er ved at udbygge det danske folks solidaritet med Den tredje Verden, at vi kan skabe et sådant pres på det danske borgerskab, at det tvinges til at vende USA og Sovjetunionen ryggen i snart én, snart en anden sammenhæng.

Med andre ord: Kun, hvis vi går i spidsen for at mobilisere den danske arbejderklasse og det danske folk til at kræve antihegemonistiske handlinger fra det officielle Danmarks side, kan vi medvirke til at placere vort land på en sådan måde, at det skader supermagterne og de store imperialistiske magter. I den udstrækning, dette lykkes, nærmer Danmark sig en alliancefri og antihegemonistisk placering i den internationale politik.

2. Hvad er et alliancefrit Norden?

Men — som allerede nævnt i indledningen — går KAPs principprogram videre end til kun at tale om et alliancefrit Danmark. Programmet siger også, at KAP kæmper for et alliancefrit Norden.

Hvad er grunden til, at KAP specifikt beskæftiger sig med Nordens placering i verden?

Grunden er, at der findes en række økonomiske, kulturelle og historiske fællestræk, som knyt-

ter de nordiske lande til hinanden. Disse fællestræk gør de nordiske lande — dvs. Danmark, Norge, Sverige, Finland, Færøerne, Grønland og Island — til en delvis afgrænset politisk-økonomisk-geografisk-historisk-kulturel region i verdenspolitisk sammenhæng.

De nordiske marxistisk-leninistiske partiers og organisationers fællesudtalelse fra 1975 udtrykker det således:

»De nordiske folks situation har mange fælles træk og i vid udstrækning har vore folk fælles fjender. Folkene i vore lande har mange fælles traditioner, og den fortsatte kamp for den socialistiske revolution vil også udvise mange fælles træk.« (Norden mellem supermagterne, snævr. af KT, 1975, s. 26)

Hvori består da disse fælles-træk, der gør Norden til en særlig region i verdenspolitikken?

Det er klart, at når vi i det følgende rider en række af disse fællestræk op, kommer vi til at skildre dem ud fra de forbindelser, der findes mellem de nordiske landes borgerskaber. Men det faktum, at det er borgerskaberne, der har udformet de særlige forbindelser mellem de nordiske lande, er blot udtryk for, at borgerskaberne bygger på en regional samhörighed, der igen udspringer af de nordiske folks specifikke samhörighed.

Fra vest, øst og syd har de nordiske folk bestandigt været udsat for trusler fra vekslende fjender. Igennem generationer har der dannet sig et vist fællespræg på det kulturelle område. Sprogligt er de fem af de syv nordiske lande nærtstående. Historisk har udviklingen i de ikke-koloniundertrykte lande været parallel på mange områder. Det borgerlige demokrati har mange fælles træk, og arbejderbevægelsens udvikling har ligeledes — på godt og ondt — mange fælles træk.

Det er på grundlag af disse fællestræk, at de nordiske landes borgerskaber har etableret deres nordiske »samarbejde«, et samarbejde, der naturligvis ikke kan

»Den nationale kamp er i sidste instans et spørgsmål om klassekamp». Denne udtalelse kom Mao Tsetung med under modstandskrigen mod den japanske imperialism. Denne erkendelse betød, at de kinesiske kommunister samarbejdede med Kuomintang i kampen mod japanerne velvidende, at den nationale kamp imod japanerne stillede det kinesiske folk i en bedre udgangsposition for senere at tage livtag med de hjemlige reaktionære. Billedet viser Mao Tsetung, der aflægger en rapport om den anti-japanske kamp i maj 1938.

eller skal stride mod de nordiske bourgeoisiers klasseinteresser.

Over for dette borgerlige samarbejde stiller vi folkenes fællesnordiske solidaritet i kampen mod hegemonismen og imperialismen — også imod den danske imperialistiske undertrykkelse af Færøerne og Grønland.

Ligesom vi stiller det danske folks kamp for national selvbestemmelsesret over for det danske borgerskabs administration af den danske nation, på samme måde stiller vi de nordiske folks kamp for et antihegemonis-

tisk Norden over for de nordiske borgerskabers administration af de nordiske lande.

For ligesom det danske borgerskab har vist sig at være alt andet end »dansk«, på samme måde har de nordiske borgerskaber vist sig at være alt andet end »nordiske«. De har ganske vist oprettet Nordisk Råd, gennemført en nordisk pasunion mv., alt sammen foranstaltninger, der har deres udgangspunkt i fællesnordiske regionale forhold, men de har først og fremmest splittet de nordiske lande.

Det danske, norske og islandske borgerskab har lagt deres lande ind under NATO, det finske borgerskab har gang på gang vendt sig mod nordisk samvirke som følge af sovjetiske direktiver, det danske borgerskab har desuden indlemmet Danmark i EF, og endvidere har det danske borgerskab gennem undertrykkelsen af Grønland og Færøerne splittet Norden op i undertrykkernationer og undertrykte nationer.

Hele denne splittelsespolitik har lagt de nordiske lande åbne for supermagternes hegemonibestræbelser og for andre imperialistiske landes infiltration. De nordiske landes borgerskaber er således ligeså lidt »nordiske« som det danske borgerskab er »dansk«!

Hovedaspektet ved de nordiske borgerskabers administration af den nordiske region har således været en splittelsespolitik, der har svækket de nordiske folks solidariske optræden over for supermagterne og andre imperialistiske kræfter.

Denne splittelsespolitik fra borgerskabernes side kan dog ikke udslette de regionale fællesinteresser, som de nordiske folk har. For disse fællesinteresser er baseret på en række objektive forhold.

Disse forhold er følgende:

Økonomisk er de nordiske lande indbyrdes knyttet sammen gennem en omfattende mellemnordisk handel, der relativt indtager en overordentlig stor plads i de forskellige landes udenrigshandel set i forhold til handelen med lande uden for Norden. Og dette skal igen ses i relation til, at det nordiske marked er et lille marked sammenlignet med det øvrige verdensmarked.

Politisk har de nordiske lande gennem tiden stået over for store magter, som vest-, syd- og østfra har truet Norden som sådan.

Kulturelt har de nordiske lande været bundet sammen af fælles sprogstamme. Og selv om man i Finland ikke taler et »nordisk« sprog, er finsk kultur — bl.a. i bestræbelserne på at holde den russiske dominans stangen — blevet nordisk orienteret.

Geografisk er forbindelserne mellem de nordiske lande blevet udviklet trods ret store afstande. Island har i forlængelse af den tidligere kolonistatus under Danmark bevaret den nordiske kontakt, Færøerne og Grønland er af velkendte grunde knyttet til det nordiske område, Finland er knyttet til Norden i bestræbelserne på at undgå at blive opslugt af sin store nabo, og de tre skandinaviske lande, Danmark, Norge og Sverige har igennem århundreder — trods indbyrdes krige og kampe — udgjort et fællesområde med omfattende indbyrdes kommunikation.

På grundlag af disse økonomiske, politiske, kulturelle og geografiske betingelser er der også på det institutionelle område etableret stadigt flere bånd mellem de nordiske lande. Men som sagt bånd, der er knyttet af de forskellige landes borgerskaber.

Allerede i det 19. århundrede søgte det unge danske borgerskab sammen med borgerskaberne i Sverige og Norge at skabe en skandinavistisk »ånd«. Fra dansk

side ønskede man især at knytte de nordiske lande sammen med henblik på at dæmme op for sydfra kommende trusler. Frivillige fra både Norge og Sverige deltog da også i krigen 1848-50 og 1864, mens regeringen i Sverige (som Norge jo dengang var underlagt) gang på gang afslog anmodninger fra dansk side om fællesnordisk optræden over for Tyskland.

Forud for Første Verdenskrig, hvor borgerskaberne i de tre nordiske lande var enige om at undgå involvering i krigen, søgtes fælles optræden etableret. Bl.a. mødtes de tre nordiske konger i Malmø i 1915 for at besegle en fællesnordisk neutralitetspolitik.

Forud for Anden Verdenskrig lød de nordiske toner igen. Men denne gang var det den danske regering, der afviste svenske forslag om fællesnordisk optræden over for den Hitler-tyske trussel.

Efter Anden Verdenskrig systematiseres det nordiske samarbejde, først og fremmest med oprettelsen af Nordisk Råd i 1952.

Nordisk Råd er et parlamentarisk samarbejdsorgan. Igennem Nordisk Råd tilstræber man at kanalisere en nærmere tilknytning mellem de nordiske lande.

Igennem årene er der da også sket en harmonisering af en række love, pastvangen er ophævet, posttaksterne er blevet gjort ens, lufttrafikken varetages af et fællesskandinavisk selskab (dog kun dansk-norsk-svensk), og på en række kulturelle felter eksisterer der fælleskomitéer mv.

Forsøg på nordisk forsvarsunion som en forlænget arm for NATO i 1948 mislykkedes. Heldigvis, fordi en sådan union kun i skin ville have været nordisk. Reelt ville den have betydet *hele* Nordens indlemmelse under NATO og ikke kun Danmarks, Norges og Islands.

Forsøg på en nordisk økonomisk union — NORDEK — mislykkedes også. Og ligesom den nordiske forsvarsunion skulle have fungeret som NATOs forlængede arm, på samme måde skulle NORDEK have fungeret som et redskab til at indsluse alle de nordiske lande i EF. Dette forhindredes med NORDEKs fald, og resultatet blev som bekendt, at kun Danmark blev medlem af EF.

Men uanset borgerskabernes måde at føre nordisk politik på er det en kendsgerning, at alle initiativerne sammen med den faktiske harmonisering, der på en række områder har fundet sted, genspejler eksistensen af et særligt forhold mellem de nordiske lande, et forhold, der gør det berettiget at kalde Norden for en særlig region i verdenspolitikken.

Og det er klart, at når der eksisterer en særlig region, udgørende en række mindre lande, må det være i disse landes folks interesse, at der skabes en fælles regional front vendt mod supermagterne og andre imperialistiske større magter. Denne front må bygge på nationernes ligeberettigelse.

Forudsætningen for at skabe en sådan regional front er de nordiske folks kamp mod supermagternes forsøg på at splitte og beherske de

De nordiske borgerskabers indbyrdes samarbejde foregår naturligvis på selvsamme borgerskabers præmisser. Heroverfor må de nordiske folk sætte den fælles solidariske kamp mod hegemonismen og imperialismen. Dette betyder også, at den danske undertrykkelse af Grønland må bekæmpes. Billedet viser et dansk marinefartøj i en grønlandsk havn. Skibets navn er »Beskytteren«, og ingen er i tvivl om, hvis interesser de beskytter.

nordiske lande.

Og forudsætningen for at skabe en sådan regional front er desuden de nordiske folks kamp mod de nordiske landes borgerskaber, der sælger ud af Nordens interesser, og som yderligere hver for sig tilstræber at dominere ét eller flere af de øvrige nordiske lande. Her drejer det sig bl.a. om en konsekvent kamp mod det danske kolonivælde over Færøerne og Grønland og om den stærke svenske monopolkapitals forsøg på at vinde indpas i et eller flere af de øvrige nordiske lande.

Men hvad må nu være de nordiske folks grundlag og udgangspunkt for at kæmpe for et antihegemonistisk Norden?

Udgangspunktet er naturligvis den fællestrussel, de nordiske folk står overfor. Denne trussel kommer først og fremmest fra de to supermagter, USA og Sovjetunionen. USA er den store trussel fra vest; fra Nordkap over Grønland, Island og Færøerne til den norske og danske vestkyst søger den amerikanske imperialismes at sikre sin indflydelsessfære i rivalisering med den sovjetiske supermagt. Og militær-alliance-mæssigt er Norden allerede delt. NATO's grænse går gennem Øresund, Kattegat og langs den svensk-norske grænse.

Sovjetunionen er ligeledes særdeles nærværende i Norden. Fra Svalbard, ned langs den finsk-sovjetiske grænse, tværs gennem Østersøen til den DDR-vest-tyske grænse har Sovjetunionen overherredømmet. Finland er mere eller mindre svinebundet til Sovjetunionen, og de senere årtiers gigantoprustning såvel af basen ved Murmansk som af den sovjetiske flåde i Østersøen viser, at et sovjetisk fremstød mod Norden er særdeles tænkeligt i tilfælde af en skærpelse af rivaliseringen med USA.

Udover hovedtruslen fra supermagterne grænser Norden op til to mellemstore imperialistiske lande, mod syd Tyskland, mod vest England. Med EF som redskab søger tysk monopolkapital at trænge nordover, og selv om

England så givet er den svageste af de mellemstore imperialistmagter, søger den bestandigt at gøre sig gældende i Nord-Atlantområdet. Den engelske fiskeripolitik er udtryk herfor.

Med andre ord: På alle sider er de nordiske lande omkranset af dels de to supermagter og dels to af de største imperialistiske magter i Mellemeuropa. Skal der effektivt dæmmes op for den trussel mod de nordiske landes selvbestemmelse, som denne omkransning repræsenterer, må de nordiske lande stå sammen.

Grundlaget for en sammen-svejsning af Norden er den faktiske styrke, de nordiske lande i fællesskab repræsenterer. Økonomisk er de nordiske lande højt udviklede, de fleste energimæssige ressourcer og råstoffer findes inden for det nordiske område, og de nordiske landes landbrug med det danske som flagskibet gør det muligt at sikre fødevarerforsyningen af de nordiske landes folk. Og kulturelt og traditionsmæssigt findes der basis for en fælles-nordisk modoffensiv mod supermagternes og andre imperialist-

ke magters kultur- og sprogimperialisme.

På dette materielle og kulturelle grundlag må de nordiske folk stå skulder ved skulder i kampen mod hegemonismen, først og fremmest imod de to imperialistiske supermagter.

Hvilken konkret politik kan fremme denne nordiske solidaritet?

Målet må være et alliancefrit Norden. Men forudsætningen for, at et alliancefrit Norden kan skabes, er naturligvis, at de nordiske lande hver for sig slår ind på en alliancefri kurs. Allerførst må Danmark, Norge og Island ud af NATO; Finland frigøre sig fra den finsk-sovjetiske traktats bindinger, og Færøerne og Grønland må være selvstændigt. Desuden må Danmark ud af EF.

Et alliancefrit Norden kan således kun opstå på grundlag af samarbejdet mellem ligeberettigede alliancefri nordiske lande.

Men skal et alliancefrit Norden fungere effektivt i kampen mod hegemonismen, er det ikke nok, at de nordiske lande hver for sig er alliancefri. Det er i de nordiske

Grønland og Færøerne er strategisk vigtige brikker i NATO's militære strategi. Begge steder er der militærbaser, som ikke på nogen måde skal tjene til at forsvare de to folks interesser og sikkerhed. Tværtimod øges risikoen for, at Grønland og Færøerne inddrages i en konflikt mellem supermagterne. KAP vender sig imod disse militære baser og installationer og støtter konsekvent – som her på 1. maj demonstrationen 1978 – de to danske koloniers ret til løsrivelse og selvstændighed.

folks interesse, at der derudover tages en række skridt til at sikre, at de alliancefri nordiske lande koordinerer deres udenrigspolitiske bestræbelser, og at der sikres et sådant forhold mellem de nordiske lande, at en sådan koordinering kan gennemføres.

Det betyder bl.a., at en udbygning af handelsforbindelserne mellem de nordiske lande må foretrækkes fremfor en udbygning af handelsforbindelserne til det øvrige verdensmarked. Det betyder videre, at et energi- og ressourcesamarbejde mellem de nordiske lande må foretrækkes fremfor bevarelsen af de nuværende energimæssige forbindelser, der i første række går til ikke-nordiske lande. Det betyder også, at de nordiske lande fører en fælles politik på havretsområdet, og at de nordiske lande tvinges til at etablere mere lige forbindelser til den tredje verdens lande.

Med andre ord: Et alliancefrit Norden er ikke bare eksistensen af en række lande, der hver for sig er alliancefri; et alliancefrit Norden er et koordineret fællesskab af selvstændige, ligeberettigede alli-

ancefri lande, som stræber efter at forsvare Norden over for supermagterne og de større imperialistiske magter.

For det alliancefrit Norden gælder imidlertid det samme som gjaldt for et alliancefrit Danmark. Der vil ikke kunne skabes en eller anden ideel alliancefri tilstand, hvortil kommer, at de nordiske borgerskaber bestandigt vil gøre forsøg på at sælge ud af Nordens interesser. Vejen til et alliancefrit Norden går over en lang, sej og hårdnakket kamp fra de nordiske folks side. Men ethvert skridt, der peger i retning af en fællesnordisk optræden over for supermagterne og andre imperialistiske magter, vil styrke de nordiske folk og svække deres fjender.

Er det imidlertid ikke en selvmodsigelse at tale om både et alliancefrit Danmark og et alliancefrit Norden? Man kan vel ikke tale om et alliancefrit Danmark, når det indgår i en nordisk anti-hegemonistisk »alliance«?

Strikt sprogligt kan man naturligvis sige, at der er tale om en selvmodsigelse. Er man alliancefri, kan man ikke indgå alliance! Men

går man bag sprogligt pindehuggeri til realiteterne, til indholdet i alliancefrihedspolitikken, er der ingen selvmodsigelse. Begrebet alliancefrihed er knyttet nøje sammen med efterkrigstidens bestræbelser på at sikre de enkelte lande imod at blive underordnet under og domineret af større imperialistiske magter, først og fremmest gennem diverse pagt- og traktatsystemer. I kampen for at forhindre denne underordning kan alliancefri lande naturligvis meget vel »alliere« sig med henblik på, at de i fællesskab kan sætte magt bag kampen for at sikre landene mod underordning. Men grundlaget for denne fælles kamp er naturligvis, at koordineringen af kampen sker på ligeberettigelses grundlag.

Et alliancefrit Norden vil netop være en koordinering af små landes kamp mod hegemonisternes forsøg på ikke alene at splitte og kue Norden som helhed, men også på at tilintetgøre de enkelte landes alliancefrihed. Et alliancefrit Norden vil således styrke hvert enkelt nordisk lands alliancefrihed!

BS.

Om økonomisk demokrati

Siden LO i 1971 fremsatte sit forslag om økonomisk demokrati, Lonmodtagernes udbytte- og investeringsfond, har debatten om en »spredning af ejendomsretten til produktionsmidlerne« vedvarende stået på. Næsten alle partier og flere store fagforbund har fremsat deres forslag, hvadenten de er blevet benævnt forslag om udbyttedeling, lonmodtagerfonde eller økonomisk demokrati. —

Dansk Arbejdsgiverforening, Industrirådet, LO, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Venstre, Konservative, Radikale har alle givet deres bud på, hvordan en »medbestemmelse«, der tilgodeser kapitalens behov for øget investering, kan gives til lonarbejderne i det danske erhvervsliv. — Der har været svingninger i intensiteten i denne debat i fagbevægelsen og partierne, — og af og til synes den at være lagt på is, — men på det sidste har man kunnet konstatere, at LO gennem massiv kursusvirksomhed landet over og flittigt brug af fagpressen har optrappet sin propaganda for OD — kulminerende umiddelbart efter dannelsen af SV-regeringen.

På protestdemonstrationerne mod den nye regering har LO taktisk klogt formået at puste sig op på en angivelig socialdemokratisk politik, hvor OD frem for alt andet er trukket frem som

mærkesagen. På SIDs og Metals kongresser er ØD tillige blevet kørt frem som det tunge skyts, der skal sikre arbejderklassen og fagbevægelsen mod en »borgerlig politik«. Endelig har LO på et tidligt tidspunkt erklæret, at ØD for første gang i fagbevægelsens historie ville blive opstillet som et prioriteret overenskomstkrav ved de kommende forhandlinger mellem DA og LO, - og i Thomas Nielsens redegørelse på LOs kongres d. 12. september -78 hed det: »Vi skal fastholde vor historiske chance for at få påbegyndt økonomisk demokrati«. — Senere forløb det officielt fra LO-toppen, at ØD var topprioriteret i de kommende overenskomstforhandlinger.

Inden for SV-regeringen har arbejdsminister Svend Auken talt om »gode muligheder for at gennemføre en eller anden ordning nu, der tilgodeser både LOs forslag og de borgerlige partiers«. — Tilsvarende har Venstre udtalt, at man vil se positivt på ØD under forudsætning af, at det sker på grundlag af »en frivillig spredning af ejendomsretten.«

Selvom ØD i LOs form ikke skulle blive gennemført nu, hvad meget tyder på, er det dog klart at spørgsmålet om økonomisk demokrati står i centrum i rivaliseringen inden for borgerskabet. — Bureaukratkapitalisterne i LO må vel være betænkelige ved fortsat at medvirke til indkomstpolitiske »løsninger« uden selv at få noget igen. Samtidigt føler de sig klemte ved tanken om, at det sker under en regering, hvor det åbent borgerlige Venstre medvirker. Det svækker deres image som »arbejdernes repræsentant« i fagbevægelsen. — Omvendt ved de også meget vel, at den private del af borgerskabet behøver dem til at få indkomstpolitikken til at glide igennem i arbejderklassen.

Derfor må man sige, at fagbureaukraterne i LO-toppen for øjeblikket føler de »private« på tænderne og ruster sig til at tage livtag med dem. Der er al mulig grund til at tage denne optrapning af ØD-propagandaen alvorligt og nøje vurdere situationen omkring ØD. Et så afgørende strategisk angreb på arbejderklassen kommer ikke pludseligt, - men forberedes grundigt af SD og LO — i alliance med de dele af borgerskabet der kan se en umiddelbar fordel heri. — Derfor bliver det vigtigt at få hold på de politiske, ideologiske, økonomiske og organisatoriske aspekter, der ligger i planerne om ØD for at kunne rejse en bred front mod det.

INDLEDNING

I den offentlige debat om ØD har det næsten altid været LOs forslag, der har stået i centrum. Mange opfatter ganske enkelt ØD lig med dette forslag.

Det er næppe tilfældigt, da LOs forslag var det første, der blev fremført. — Samtidig er det det mest vidtgående og gennemarbejdede oplæg indtil nu. — De andre partiers og organisationers forslag er enten fremkommet som prøveballon for LOs eller som et modsvar på tanken om en central fondsdannelse, der blev betragtet som et alvorligt angreb på borgerskabets hævdvundne private ejendomsret til produktionsmidlerne.

Denne sidste vurdering er da også rigtig, for så vidt som LOs forslag betegner en offensiv fra den fagbureaukratiske del af borgerskabet mod de private — direkte rettet mod kapitaldannelsen og råderetten over den.

Dette angreb gennem en central ØD-fond er dog så langt fra noget isoleret fænomen for SD og LO. Tværtimod er det et centralt element — og vel det mest udviklede overhovedet — i Socialdemokratiets

strategi for at omforme kapitalismen og give den en tidssvarende ansigtsløftning.

ØD er for SD et redskab til at »socialisere ejendomsretten til produktionsmidlerne«, som vil »blive en afgørende løftestand for det industrielle demokrati«. (SDs Princip-

program, 1977). Eller sagt på en anden måde: når SD og LO også får tag i det private erhvervsliv, kan de for alvor virkeliggøre deres strategi for en reformistisk ændring af samfundet, hvor de selv kommer til at sidde på flæsket.

Det der så nu gør lige præcis ØD til et aktuelt og vigtigt redskab for SD — og kan være en murbrækker for dets strategi — er de særlige politiske og økonomiske betingelser i den statsmonopolistiske samfundsudvikling.

STATSLIG STYRING AF SAMFUNDSØKONOMIEN.

Kapitalens politiske og økonomiske krise er skærpet i en sådan grad, at en overordnet statslig styring af lønninger, forbrug, priser og investeringer er nødvendig for at sikre kapitalens overlevelsesmuligheder.

Helhedsløsninger og indkomstpolitik har været hverdagskost for den danske arbejderklasse i årtier, — og her har det private monopolkapitalistiske borgerskab været afhængig af fagbevægelsens og SDs aktive medvirken. Uden støtte af LO og Socialdemokratiske rege-

ringer lader disse indgreb sig kun vanskeligt gøre.

Samtidigt har den danske monopolkapital i stigende grad stået med et behov for kapitaltilførsel til investeringer i udvidelse og udvikling af produktionsapparatet — samt til en mere udviklet teknologi. Det har betydet øget låntagning i udlandet, som har været med til at forværre betalingsbalancen.

Monopolkapitalen har altså krævet, at der via helhedsløsninger og indkomstpolitik bliver ført en »omkostningsdæmpende politik«, — dvs. en politik der tager udgangspunkt i, at det især er lønomkostningerne, der »belast« virksomhedernes konkurrenceevne. Derfor baserer denne politik sig på, at produktiviteten skal øges, og at kapitalejernes udgifter til lønninger holdes nede, for at de kan fastholde eller forbedre konkurrenceevnen og profitmulighederne — på bekostning af arbejderklassen.

Og samtidig har monopolkapitalen krævet, en øget tilførsel af kapital — især til den del af kapitalen, som er i hårdt konkurrence, såvel den eksporterende som den importerende sektor.

ØD OG INDKOMSTPOLITIKKEN

Begge disse behov tilgodeser LOs forslag om ØD. Gennem en central fond vil der kunne ydes kapitaltilførsel til de grene af det danske erhvervsliv, der har størst behov, og som er økonomisk sundest. Og samtidig vil ØD kunne sikre indkomstpolitiske kriseløsninger, hvor arbejderklassen gennem fortsat »løntilbageholdenhed« på grund af »medejendomsretten« til den centrale fond kommer til at betale gildet.

LOs formand Thomas Nielsen siger i Aktuelt d. 8/9-78:

»Vi er opmærksomme på, at vi ikke kan forvente nye fremstød til gavn for den brede befolkning, hvis ikke der bringes orden i økonomien i det danske hus. Vi har derfor sagt til den tidligere regering, at vi ville medvirke til effektiv tilbageholdenhed ved de kommende overenskomstforhandlinger ud fra den absolutte forudsætning, at vi fik en garanti for, at vi ville få en rimelig andel i den merfortjeneste, som på et eller andet tidspunkt ville blive resultatet af den fælles indsats« (Mine udhævninger).

»Den eneste mulighed, vi har

kunnet se for en sådan garanti, er, at vi får en klart defineret medejendomsret til produktionsmidlerne, det vil sige virksomhederne, da det bliver virksomhederne, der kommer til at registrere profitten. — Og det vil sige en ØD-fond, som vi har foreslået den.« (Aktuelt, d. 8/9-78, — mine udhævninger).

Hermed står det private borgerskab i dette dilemma:

På den ene side er ØD det ideelle middel politisk, ideologisk og økonomisk til at fortsætte indkomstpolitikken og sikre profitten på arbejderklassens bekostning, fordi de private kapitalister nødvendigvis må have LOs og SDs aktive medvirken for at kunne gennemføre indkomstpolitikken. — På den anden side er lige præcis LOs forslag om ØD det redskab, der kan fungere som løftestang for SDs ambitioner om at blive den stærkeste og dermed ledende fraktion af borgerskabet.

Her er det ikke ØD som sådan, de private frygter, — men den centrale fond, som vil give en øget økonomisk magt til fagbureaukraterne og dermed forrykke styrkeforholdet inden for borgerskabet — til ugunst for de private.

Modsætningen mellem fagbureaukraterne og de private går således ikke på, om ØD skal gennemføres og indkomstpolitikken fortsættes. Det er der principiel enighed om.

Men ØD er dog et nødvendigt onde, som privatkapitalisterne må sluge for at sikre indkomstpolitikens fortsættelse, og her opstår problemerne så i forsøget på at løse modsætningen i selve etableringen af en ØD-fond. Det er styringen og administrationen af den centrale fond, der således fortsat frembyder de største hindringer for, at den kan realiseres.

Underordnet denne modsætning er der så igen en modsætning mellem den private monopolkapital og det mindre borgerskab, som vil blive økonomisk klemte af en central fond, og som derfor nødvendigvis må støtte sig på tanken om decentrale fonde — for ikke at blive saneret bort i en overordnet, central styring af kapitalen.

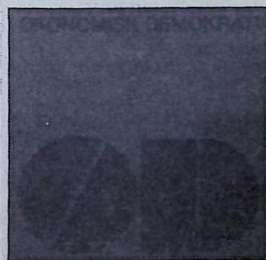
Kernepunktet for borgerskabet er altså at få løst modsætningen omkring den centrale fonds styring. — Sker dette vil der være åbnet op for et frontalt angreb på arbejder-

klassen, — og gennemførelsen af en ØD-ordning vil betyde, at borgerskabet har vundet en position af strategisk betydning, — og arbejderklassen have lidt et afgørende nederlag.

Oprettelsen af en ØD-fond vil betyde øget økonomisk udbytning gennem en generel sænkning af lønnen, — en kraftig ideologisk dæmper på arbejderklassens kamp gennem illusioner og fraser om »medbestemmelse«, »medindflydelse« og »medejendomsret«.

Hermed vil en ØD-fond også blive et vigtigt instrument for borgerskabet til at fortsætte indkomstpolitikken og andre krisepolitiske overgreb, hvor fagbevægelsens aktive medvirken kræves. — Og en ØD-fond vil derfor også være et alvorligt angreb på fagforeningerne som arbejderklassens interesseorganisationer og styrke en udvikling hen imod en sammensmeltning af stat, kapital og fagbevægelse.

Kampen mod ØD bliver derfor uhyre vigtig at rejse i den danske arbejderklasse, fordi gennemførelsen af det vil få vidtrækkende strategiske konsekvenser, der yderligere vil svække arbejderklassen i den strategiske defensiv, den befinder sig — og dermed også svække selve kampen for socialismen.

Din arbejdsindsats
giver dig medejendomsret
og medindflydelse

SOCIALDEMOKRATERNE

ARBEJDERKLASSENS SPLITTELSE.

At rejse arbejderklassen til en bred modstand mod ØD er dog ikke umiddelbart let, selvom den endnu ikke har taget ØD til sig som sit eget krav. Det karakteristiske ved ØD er jo, at det hidtil kun har vundet ringe genklang i fagbevægelsens basis, — og modsat f.eks. 35-timerskravet stadigvæk er et krav fra fagbevægelsens top.

Vanligheden består i, at det overhovedet er svært at rejse arbejderklassen til kamp, fordi den er splittet på mange leder og kanter.

Til trods for nok så mange fagforeningers krav om nedsat arbejdstid og forbedring af beskæftigelses- og arbejdsløshedssituationen går der en splittelse mellem de arbejdende og de arbejdsløse, som understøttes godt af borgerskabets åbne hetz mod de arbejdsløse. Der eksisterer modsætninger mellem lærerene og svende, mellem faglærte og ufaglærte, mellem mænd og kvinder, mellem danske arbejdere og fremmedarbejdere, mellem lavtlønnede og højtloønnede, mellem offentligt ansatte og privatansatte, — og mellem arbejdere inden for forskellige sektorer.

Arbejderklassen er splittet op på tusind måder, — og denne splittelse fastholdes på det ivrigste af reformismens repræsentanter i arbejderklassen. — Den forlørne »solidariske lønpolitik«, hvor højere lønne skal holde igen for de lavere lønnede, »som ellers ikke vil få noget,« er et eksempel. Diskrimineringen af og hetzen mod de arbejdsløse er et andet. — Hetzen mod statsansatte, lærere, pædagoger, akademikere er et tredje osv.

Der er meget lang vej igen, før der findes en fælles klassefølelse og klassesolidaritet mellem alle de lag, der i dag med den statsmonopolistiske udvikling objektivt tilhører arbejderklassen. Klassen er ikke forenet. Den er splittet op i en indbyrdes omfordelingskamp, der afleder den fælles kamp mod den fælles fjende. Der eksisterer en enorm forvirring og uklarhed om, hvem der overhovedet er venner, og hvem der er fjender.

Dele af borgerskabet som LO-toppen, de store forbundstoppe og Socialdemokratiets topfolk, der direkte tilhører monopolborgerskabet, betragtes som forbundsfæller.

Omvendt betragtes hele lag af arbejderklassen som f.eks. de offentlige ansatte og akademikere af mange som »mellemlag« eller direkte som klassefjender. Det gør kampen vanskelig at føre, — fordi der ikke blot skal kæmpes mod et så alvorligt strategisk angreb som ØD, — men også arbejdes hårdt for at klargøre, at de, der fremfører ØD-forslaget, er klassefjender, — og at kampen er bredere, fordi arbejderklassen er det.

Det bliver en central del af kampen mod ØD overalt at arbejde for at skabe en større klarhed omkring disse spørgsmål og virke for at erstatte splittelse med enhed. Kernepunktet er her en påvisning af, at Socialdemokratiet og LO-toppen tilhører borgerskabet i Danmark, fordi en erkendelse af dette er en forudsætning for at vinde fremgang i såvel den dagsaktuelle som i den langsigtede kamp — f.eks. mod ØD.

DEN REFORMISTISKE STRATEGI.

Den splittelse, der findes i arbejderklassen, skyldes den socialdemokratiske reformismes greb om arbejderklassen. Igennem årtier har den socialdemokratiske klasse-samarbejdspolitik sat sit umiskendelige præg på arbejderklassen.

Den er blevet bundet på hænder og fødder af Hovedaftale, Arbejdsret, Tillidsmandsinstitutionen, samarbejdsudvalg og A/S-bestyrelsesposter, som alt sammen er led i SDs strategi for en reformistisk ændring af kapitalismen, der angiveligt skulle kunne give arbejderklassen medindflydelse og medbestemmelse gennem »lighed, frihed og solidaritet«.

Det er bl.a. om disse klassesamarbejdsinstrumenter, SD hævder, at »ved en omfattende reformlovgivning blev grundlaget skabt for udviklingen af et velfærdssamfund.« (SDs Principprogram, 1977).

Forslaget om økonomisk demokrati er en yderst central brik i dette socialdemokratiske reformmonster, — og det ligger i klar forlængelse af en stribe forslag fra SD op igennem dette århundrede, hvor netop »fælleseje af produktionsmidlerne« har været et vigtigt mål.

Det er forslag, der har gået på at opnå medindflydelse på virksom-

hedernes ledelse — gennem oprettelse af kontroludvalg, bedriftsråd, samarbejdsudvalg og virksomhedsnævner — samt forslag om udbyttedelingsordninger.

»KONTROL MED ERHVERVSLIVET«.

Det er vigtigt kort at se på disse forslag for at få hold på udviklingen frem mod ØD, — og her vurderer de vanskeligheder SD er stødt på i arbejderklassen og over for det private borgerskab.

Historisk set har det altid været kravene om medindflydelse på virksomhedernes ledelse, der har haft den største bevågenhed i arbejderklassen, — omend den har været af begrænset omfang og koncentreret om de reformistiske tillidsfolk i fagbevægelsen.

Krav om andel i virksomhedernes overskud gennem udbyttedelingsordninger har derimod stået arbejderklassen fjært indtil nu.

Det har været kampen for real-lønnen — gennem sikring af dyrtidsreguleringsordninger, mindstelønskrav, akkordaftaler, bonusordninger og lønforhøjelser, der har stået i centrum her.

Allerede i forbindelse med arbejderklassens offensiv omkring overenskomstforhandlingerne i 1919, hvorefter 8-timersdagen og store lønforhøjelser blev gennemkæmpet, fremsatte Socialdemokratiet og De samvirkende Fagforbund, DsF, (senere kaldet LO) forslag om »kontrol med erhvervslivet«.

SD ville bruge den stærke radikale bevægelse, der var i arbejderklassen og fagbevægelsen til at styrke sin egen position over for privatkapitalisterne ved at kræve statslig kontrol med det private erhvervsliv og arbejderrepræsentation i bedriftsledelserne.

Arbejderklassens kamp var imidlertid samlet i en offensiv for at forbedre sine egne levevilkår, — og i det faglige forlig ved påskekrisisens afslutning d.5.april 1920 indgik således ingen »kontrol med erhvervslivet«, — men bedriftsspørgsmålet skulle tages op i drøftelser mellem DsF og Dansk Arbejdsgiverforening, DA.

I 1922 forsøgte Smedeforbundet at få indført bedriftsnævner, hvor arbejderne på de enkelte virksomheder skulle repræsenteres i ledelsen, uden at der dog skete noget. I 1924 fremsatte socialminister Borgbjerg,

SD, under den første socialdemokratiske regering ledet af Stauning et »Forslag til lov om Bedriftsråd« i Folketinget. Efter behandlingen her blev forslaget henvist til kommissionsarbejde. Dette skete i arbejdskommissionen af 1925, der afgav sin betænkning under venstreministeriet Madsen-Mygdal i 1927, — og forslaget faldt.

Under verdenskrisen i -30'erne lå SDs bedriftsrådsforslag i skrivebordsskufferne, — mens angreb på arbejderklassen som Forligsmandsloven i 1934 og oprettelsen af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd i 1935 gik igennem under SDs villige medvirken.

Men i 1945 dukkede bedriftsrådstanken atter op. Denne gang i Socialdemokratiets principprogram »Fremtidens Danmark«. Forslaget gik på, at der skulle indføres bedriftsråd på alle større virksomheder, — og det indgik i et større reformistisk netværk, hvormed SD forestillede sig, at det kunne opnå en højere grad af kontrol med erhvervslivet.

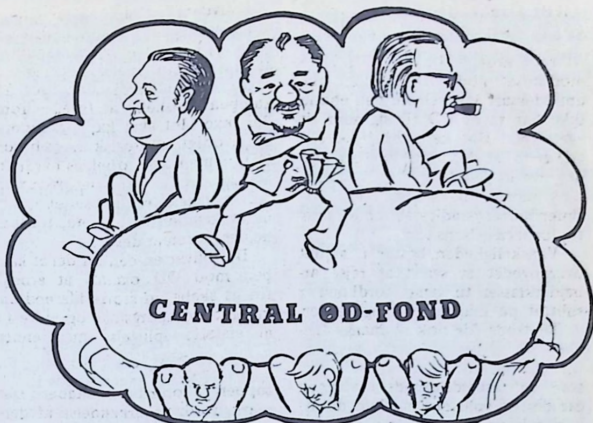
Baggrunden for at grave dette forslag frem igen var socialdemokratiets forsøg på at opsure den vinstretpende bevægelse i arbejderklassen mod DKP, som stod i en styrket position umiddelbart efter den 2. verdenskrig. Det lykkedes da også. — Efter en stor strejkebevægelse i 1946, hvor arbejderklassen forsvarede sig mod forringelser i lønnen, kunne SD i 1947, efter at have genvundet kontrollen over fagbevægelsen, tage det første skridt med indgåelsen af samarbejdsaftalen mellem DsF og DA.

Bedriftsrådene var altså ændret til samarbejdsudvalg, som ifølge begge parter skulle fremme en produktivitetsforbedring i industrien. — Ifølge denne klassesamarbejdsaftale skulle det nu være muligt at oprette samarbejdsudvalg på alle danske virksomheder med mere end 25 ansatte. Denne aftale blev fornyet igen i 1964 og 1970.

I 1966 nedsattes en kommission til behandling af »industrielt demokrati« på initiativ fra SD, — og 5 år efter i 1971 afgav den sin betænkning, uden at der skete videre.

ØD-TANKEN I SIN ENDELIGE UDFORMNING

Men da havde den tidligere social-

demokratiske finans- og statsminister Viggo Kampmann også et par år forinden fremsat et forslag om »lovfæstet udbyttedeling mellem arbejde og kapital«. — Ifølge dette forslag skulle den enkelte virksomheds overskud efter nogle korrektioner deles ligeligt mellem virksomhedens ejere og ansatte. Arbejderne skulle dog ikke have deres andel udbetalt. Den skulle dels anbringes direkte i virksomheden og danne grundlag for »medarbejderindflydelse«, — og dels placeres i nogle branchefonde, der skulle investere kapitalen inden for det pågældende erhvervsområde. Altså en kombination af tanken om en central fond med planerne om decentrale fond.

Dette forslag blev taget op af Dansk Smede- og Maskinarbejder Forbund (nu Dansk Metalarbejderforbund) og vedtaget på dets kongres i 1969. — I maj 1971 fremsatte så LO på sin kongres et forslag om ØD, — »Lønmodtagernes udbytte- og investeringsfond«, der blev fulgt op af et lov-

forslag fra regeringen Anker Jørgensen i januar 1973, der netop byggede på LOs ØD-forslag. — Det blev dog ikke vedtaget — og sidenhen har den socialdemokratiske regering ikke fremsat noget lovfor-

Derimod kørte SD ØD-planen ind i de trekantede overenskomstforhandlinger mellem regeringen, LO og DA i 1975 og 1977. Heller ikke her kunne der opnås enhed om et forslag med en central fond. — I november 1977 nedsatte den socialdemokratiske regering så en ØD-kommission under arbejdsministeren — også kaldet Auken-udvalget, som skulle overveje forslag vedr. gennemførelse af økonomisk demokrati, »der tager sigte på en begyndelse af gennemførelsen af principperne for lønmodtagernes medejendomsret og dertil knyttet medbestemmelsesret.« (Fra kommissionen til udvalget).

Udvalgets arbejde, der »ikke er bundet til en enkelt model«, skulle afsluttes med en betænkning senest september 1978 — er nu forlænget til november samme år. Og her står ØD-forslaget konkret nu.

SDs STYRKELSE

Alle disse forslag om »medindflydelse« på erhvervslivet viser, at der går en lige linie op igennem arbejderbevægelsens historie, hvor en reformistisk opfattelse af, hvorledes det gennem et udviklet klassesamarbejde er muligt sammen med den private del af borgerskabet at sikre

»medbestemmelse for den enkelte på egen arbejdsituation gennem afskaffelse af princippet om arbejdsgiverens ret til at lede og fordele arbejdet», har været fremherskende. (Citat fra SDs Principprogram, 1977).

I takt med den almene krises udbygning og kapitalismens udvikling i Danmark er der gennem SD's og LOs styrkelse i arbejderklassen og fagbevægelsen sket en *ændring i styrkeforholdet mellem kapitalfraktionerne i borgerskabet*.

SD/LO er som den fagbureaukratiske og statslige/kooperative del af borgerskabet blevet styrket økonomisk, politisk, ideologisk og organisatorisk. Og netop fordi indkomstpoltikken forudsætter en korporativistisk udvikling, hvor fagbevægelsen medvirker aktivt, er SD blevet så vigtigt et redskab for monopolborgerskabet. Det er blevet spydspidsen i gennemførelsen af krisepolitikken.

Partiet har en bevidsthed om og en interesse i den statsmonopolistiske udvikling. Det har en lang politisk erfaring og tradition for administrationsarbejde, — og hvad der er nok så væsentligt: SD har det mest udviklede greb om arbejderklassen politisk-ideologisk og i form af kontrol med og magt over store dele af arbejderklassens interesseorganisationer.

Derved har SD opnået at komme i en sådan position, at det har fået mulighed for at virkeliggøre sin strategi ved at udvide kravet om medbestemmelse i erhvervslivet i de oprindelige forslag til nu også at omfatte medejendomsret.

Det er derfor kun en logisk følge af SDs øgede styrke inden for borgerskabet, at det nu står i begreb med at sikre og udbygge sit økonomiske underlag — for at øge den økonomiske magt. En central ØD-fond vil netop give fagbureaukraterne en øget selvstændig økonomisk magt, der ad åre kan gøre dem til den ledende fraktion inden for borgerskabet.

I SDs teoretiske tidsskrift, Ny Politik nr. 10/78 siger Simon Jürgensen: »Den første målsætning for arbejderbevægelsen foreløbig må være at skabe ligevægt mellem kræfterne under den af kapitalismen beherskede økonomi. En gennemførelse af de tanker, der ligger bag ØD, vil være et stort skridt på vejen». »Vi skal i første om-

gang altså ikke bekæmpe kapitalismen, vi skal tværtimod være med til at befordre dens udvikling til den yderste konsekvens.»

»Socialdemokratiets opgave er altså i dag — hvad enten vi synes om det eller ej — at administrere og videreudvikle det kapitalistiske samfund til den bitre ende.»

Med denne SDske holdning til samfundsudviklingen er det klart, at SD er en farlig rival for det private monopolborgerskab. — Mod-sætningen omkring styringen af den centrale fond stikker dybt. Det er på sin vis en kamp på liv og død mellem fraktionerne, hvor det fælles behov for ØD tvinger dem til at tage konkret fat på ØD nu og for alvor tage livtag med hinanden.

ENHEDEN OG MOD-SÆTNINGERNE I BORGERSKABET.

I denne fraktionskamp er det spørgsmålet om enheden og kampen mellem SD/LO-fraktionen og den private kapital, — og om ØDs nødvendighed i forhold til den øvrige krisepolitik på det samlede felt, der er afgørende for, hvornår og hvordan ØD vil blive gennemført.

Når det drejer sig om modsætningen central fond kontra spredning af ejendomsretten synes enhed ikke umiddelbart at være på vej. Meget tyder da også på, at forventningerne til Aukensudvalget og et resultat nu er beherskede og neddæmpede. En tendens til kompromis mellem fraktionerne mærkes stadig.

Særligspændingspunkterne vedrørende fondsdannelsen rides ganske vist

op, — men ingen af parterne vil gå i brechen for dem nu og splitte den overordnede enhed. Tværtimod viser SV-regeringens dannelse og de fortsatte indkomstpolitiske »løsninger» en ubrudt vilje til at stå sammen om krisepolitiske overgreb mod arbejderklassen. Fraktionerne behøver hinanden.

Derimod kan man gøre sig tanker om styrkeforholdets udvikling i forhold til gennemførelsen af en ØD-fond. Det er især bureaukratkapitalisterne, der presser på — senest med LOs overenskomstudspil, hvor ØD-kravet prioriteres højt. Det er dog vigtigt at se, at der lægges op til et *langsomt og langvarigt pres*. Fagbureaukraterne ved meget vel, at de behøver arbejderklassens og fagbevægelsens støtte, — og at denne støtte endnu ikke giver sig udslag i en opbakning bag en ØD-fond.

Denne manglende opbakning, som bl.a. viser sig i spredte udtalelser mod en ØD-fond nu og i en vis modvilje mod at prioritere ØD højt eller overhovedet blandt overenskomstkravene, er et svagt punkt for SD/LO, som privatkapitalisterne søger og forstår at udnytte.

Samtidigt har vi set, hvordan disse private kapitalister igennem de sidste par år mere og mere systematisk har strammet grebet om arbejderklassen gennem en styrket indbyrdes solidaritet blandt DAs medlemmer. Sidst er der rejst skærpede økonomiske krav om sanktioner og bøder mod medlemmer, der giver efter for lønpres fra arbejderne.

Sammenfattende kan man sige, at begge parter skridter ØD-fronten

af, — at de midlertidigt har indgået våbenhvile og er indstillet på at underordne modsætningerne under enigheden om at fortsætte krisepolitikken, — men at udviklingen på længere sigt tegner til, at de private er nødt til at give køb til bureaukratkapitalisterne for deres og fagbevægelsens aktive medvirken i en indkomstpolitik, som er nødvendig for borgerskabet.

DEN CENTRALE ØD-FOND

Når der eksisterer denne dybe modsætning omkring en central ØD-fond nu, er det ikke fordi monopolborgerskabet ikke har interesse i en fondsdannelse, hvor kapitalen centraliseres og fordeles ud fra en overordnet styring.

Modsætningen drejer sig altså ikke om, at den private monopolkapital har behov for decentrale fonde — og fagbureaukraterne i SD og LO for den centrale fond. Som sagt er det administrationen og styringen af en sådan central fond, der giver den private del af borgerskabet alvorlige bekymringer, fordi den ret hurtigt vil kunne give SD og LO det afgørende overtag og dermed den absolutte magt i det danske erhvervsliv.

En ordning, der ikke rokker nærværdighed ved de privates nuværende magt, vil tværtimod være i disses interesse. — Binde ØD-kapitalen i de enkelte virksomheder, vil det naturligvis betyde bedre muligheder for at udvide og udvikle produktionsapparatet og foretage nye investeringer. Samtidigt vil det også lægge en dæmper på lønudviklingen gennem den løntilbageholdenhed, der vil blive resultatet heraf. Men på grund af kapitalbindingen i den enkelte virksomhed, vil en sådan udvikling kun kunne blive af begrænset omfang, — og totalt set vil den være utilstrækkelig og vil ikke kunne imødekomme kravet om, at kapital skal tilføres de sektorer, der har det største behov.

Binde arbejdernes penge derimod i en central ØD-fond, vil der kunne foretages helt andre omfattende og mere langsigtede kapitalinvesteringer. ØD-midlerne vil så kunne tilflyde de dele af industrien/landbruget, hvor muligheden for øjeblikkelige eller kommende ekstraprofitter er størst.

Især vil eksport erhvervene kunne styrkes af en central ØD-fond, hvor-

fra der kan ydes midler til at udvide markedet og til at forbedre konkurrenceevnen over for de internationale monopol-kapitalistiske foretagender.

KONCENTRATION AF KAPITALDANNELSEN.

En sådan ordning vil givetvis medføre store kapitaltilførsler til de store danske monopolforetagender, fordi de nu engang er de stærkeste og økonomisk sundest, — og fordi det derfor er her, at der vil kunne hentes den største profit hjem generelt set.

Mange mindre virksomheder vil ikke få del i de penge, de har indbetalt til ØD-fonden, og vil naturligvis blive svækket yderligere i deres konkurrence med de store danske og internationale virksomheder. Det giver aktuelt og fremover en modsætning mellem det private monopolborgerskab og det mindre borgerskab, som må kæmpe om en samling af kapitalen for at overleve.

Ifølge LOs forslag skal kapitalen fra den centrale fond anbringes i de dele af erhvervslivet, hvor der er det største behov for kapital, og hvor mulighederne for vækst er størst. Det vil betyde, at der bliver trukket kapital fra de mindre virksomheder, som er relativt urentable til de større med muligheder for ekspansion.

Da den danske industrisektor rummer mange mindre virksomheder, vil indbetalingerne til ØD-fonden herfra udgøre en stor del af de samlede indbetalinger. Ca. en fjerdedel af alle virksomheder i Danmark har under 20 ansatte, og disse virksomheder vil altså kun have ringe mulighed for at få kapital fra fonden, fordi de netop er så små og relativt urentable.

Hermed vil de få det endnu sværere end nu, fordi de store foretagender til stadighed vil kunne styrkes gennem fondens midler. De vil ganske enkelt blive saneret bort i en fremadskridende proces, hvor kapitalkoncentrationen i de store virksomheder vil stige yderligere.

LOs ØD-FORSLAG

For at belyse de konsekvenser en central ØD-fond vil få økonomisk og politisk-ideologisk gennem fraser og illusioner om »medbestemmelse», »medindflydelse» og »medej-

domsret» til produktionsmidlerne, og de følger det vil få for den faglige kamp især, vil vi behandle LOs forslag, fordi det er det mest vidtgående og konkrete, — og fordi det er det forslag, hvorom debatten koncentrerer sig, — og via propagandaen for det, at arbejderklassen forsøges overtalt. — For så vidt er alle andre ØD-forslag ændringsforslag hertil.

ØD = LØNSKAT

Efter LOs forslag skal alle virksomheder det første år betale 1/2% af den udbetalte lønsom (A-indkomst) til den centrale fond. Derefter forhøjes indbetalingerne med 1/2% årligt, — indtil det punkt nås, hvor alle virksomheder betaler 5% af den udbetalte lønsom pr. år. Fra dette tidspunkt skal det årlige bidrag udgøre 5% pr. år.

I forslaget står nævnt, at det er arbejdsgiverne, der skal indbetale midlerne til fonden. Hvor pengene reelt skal komme fra, er der imidlertid ingen tvivl om, selvom LOs propaganda bevidst altid kryber udenom om dette forhold.

Sekretæren i SD/LOs ØD-udvalg, Jørgen Freddy Hansen, siger det dog klart nok: »Den kapital, der skal skaffes til forøgede investeringer gennem en svagere lønudvikling, må være lønmodtagernes penge. Den tilvejebringes nemlig gennem deres offer. De afstår fra en del af deres fremtidige lønforhøjelser og binder disse penge til investering i erhvervslivet mod at få medejendomsret og dermed indflydelse for denne kapital. »(»Lønmodtagernes medejendomsret», SDS 1978.s.102. Mine udhævn.). Altså ligger det klart, at ØD skal medføre løntilbageholdenhed gennem en tvungen opsparring i den centrale fond. Der skal vises løntilbageholdenhed, uden at arbejderne får noget som helst igen. —

Denne lønskat som ingen vil kunne undsige sig, må derfor notorisk betyde en udhuling af reallonnen — i arbejdsgiverens interesse. — DA er da også helt enig med LO om, at ØD skal medføre lønnedgang. Arne Lund, administrerende direktor i DA, siger således: »Det vil for erhvervslivet være en fordel, om det parallelt med en demokratisering af ledelses- og samarbejdsforholdene i virksomhederne kan igangsættes en udvikling, der

kan fremme lønmodtagernes interesse i at forøge deres opsparing og investere den i erhvervslivet, så der opnås en større bredde i ejerforholdene og et øget samvirke om kapitaldannelsen i erhvervslivet. Forudsætningen herfor må være, at erhvervslivet kan give lønmodtagerne sådanne tilbud, at de finder det fordelagtigt at blive medejere i erhvervslivet og påtage sig et medansvar for dets økonomiske trivsel. (Lønmodtagernes medejendomsret, SDS 1978, s.84. Mine udhævning.)

ØD vil således uomtvisteligt hænge sammen med indkomstpoltik og kriseløsningen ved, at den erhvervede »medejendomsret» skal administreres under hensyntagen til virksomhedernes trivsel og bæreevne. I lønforhandlingerne lokalt, og centralt skal der holdes igen for at sikre de »fælles interesser». — Det er klart, at ØD da vil blive til lønskat eller tvangsopsparing.

»MEDINDFLYDELSE OG MEDEJENDOMSRET».

Til gengæld for denne lønskat og reallønsnedgang får lønarbejderne så »medindflydelse og ejendomsret» til erhvervslivet. — I LOs forslag hedder det i §1, formålsparagraffen: »Med det formål at sikre lønmodtagernes medejendomsret og medindflydelse i erhvervslivet og på de enkelte virksomheder og samtidigt opnå en mere ligelig fordeling af formuer og indkomster, oprettes Lønmodtagernes Investerings- og Udbyttetfond».

Herefter »får» hver arbejder et fondsbevis på sin andel i den centrale fond. Alle fondsbeviser lyder på samme beløb for alle arbejdere inden for samme kalenderår. Fondsbeviset er herefter et dokument, der binder arbejdernes penge i mindst 7 år. Derefter kan der så foretages udbetalinger — mod en afgift på 35% af det udbetalte beløb. — Hæver arbejderne indestående efter 12 år er afgiften »kun» 25%.

For denne opsparing i mindst 7 år og hertil hørende afgiftsbeskæring, der skal tilsigte, at pengene ikke hæves, »får» arbejderne ikke en andel i den virksomhed, de arbejder på, men i den centrale fond. Det er den centrale fond, der på »alle lønmodtagernes vegne» ejer andelen i bindingsperioden ved at have aktier i virksomhederne.

ØD vil blive en lønskat, der skal administreres af den ene del af borgerskabet. På billedet John Hansen og Thomas Nielsen.

Arbejderne har så igen et stykke papir på, at de »ejer» en andel i den centrale fond — en yderst minimal andel.

For nogle reformistiske arbejdere har denne ordning syntes noget fjern. De har i stedet foreslået, at arbejderne andel skulle være direkte i den virksomhed, de var ansat på. — Det skulle gøre arbejderne mere interesserede i virksomhedens trivsel og økonomiske sundhed!

Hertil svarer Mogens Lykketoft, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, og en af mændene bag ØD-forslaget i SD, med bureaukratkapitalistisk snusfornuft: »Vi ville få en masse aktier uden indflydelse, men hvor ejerne identificerer sig med kapitalen — småaktionærer som ikke arbejder sammen og som derfor letter muligheden for de stores dominans. Med ØD vil der altid være en blok af lønmodtagere og ØD-kapitalen vil altid være repræsenteret på generalforsamlingen.» (HK-bladet, 1. september-78).

Arbejderne skal altså ikke identificere sig med den private kapital, — men med bureaukratkapitalisterne i den »blok af lønmodtagere», som bl.a. LO »repræsenterer». Og disse fagbureaukrater skal nok forstå at forvalte lønnedgangen mod »de stores dominans».

Hvad der ligger i dette, siges af Mogens Lykketoft senere i samme interview: »I de fleste aktieselskaber vil man få indflydelsen langt for

man har 50% af aktierne.» (HK-bladet 1. september -78). — Og det betyder, at magten glider fra de private kapitalister over til ledelsen af den centrale fond, som vil blive den afgørende magtfaktor i det danske erhvervsliv. —

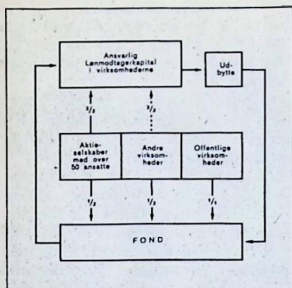
ØD-FONDENS INVESTERINGER.

Disse øgede magtmuligheder for fagbureaukraterne, der ligger i anbringelsen af kapital i det danske erhvervsliv, er noget af det mest centrale i ØD-forslaget, fordi »lønmodtagerkapitalen» skal anbringes på en sådan måde, at strukturen i det danske erhvervsliv vil blive afgørende ændret.

I aktieselskaber med mindst 50 ansatte »forbliver 2/3 af bidraget til fondens indestående som lønmodtagerkapital i selskabet. ...» (LOs forslag § 11). Dog kan denne genanbragte kapital nedsættes eller forøges, hvis fonden, selskabet og arbejderne er enige om det.

I aktieselskaber, der beskæftiger mindre end 50, men over 20 lønarbejdere kan 2/3 af bidraget forblive i virksomhederne som »ansvarlige lønmodtagerkapital», hvis lønarbejderne får 2 repræsentanter i bestyrelsen (her kan den centrale fond dog ændre denne repræsentation til 1).

I alle øvrige virksomheder med mindst 10 ansatte kan 2/3 af bidraget forblive i virksomhederne som

lånkapital. Derimod nævnes der i forslaget intet om virksomheder med under 10 ansatte. Disse skal godt nok indbetale bidrag til fonden, — det skal alle arbejdsgivere, — men mulighederne for lån og ydelser fra fonden siges der intet om.

De bidragsmidler, der ikke bliver stående i virksomhederne, indbetales altså til fonden, som derefter igen anbringer kapitalen aktivt i erhvervslivet, som derved sikres risikovillig kapital (§22). Desuden kan den centrale fonds midler yde lån til investeringer, — eller der kan erhverves fast ejendom (§23).

Herved ligger det fast, at de mindre virksomheder skal betale fuldt bidrag, — men ikke er sikre på at få noget som helst igen fra fonden. — Det vil blive de mellemstore og store virksomheder, der kan drage nytte af fonden, — vel at mærke hvis de er så profitabel, at pengene kan placeres erhvervsaktivt. — Og da fondens midler også kan administreres af de private pengeinstitutter, idet der i forslaget er indeholdt en bestemmelse om, at »lån kan ydes gennem banker, sparekasser og andre kapitalformidlende virksomheder«, bliver det de største virksomheder, der får størst gavn heraf. De har repræsentanter siddende i en lang række af pengeinstitutternes bestyrelser og kan på den måde tildele sig selv de største kapitaltilførsler.

Der vil da blive tale om en mere planmæssig og omfattende styring af den danske kapitalisme, hvor produktionen centrerer i færre og større virksomheder efter et investeringsmønster, der tilgodeser de mest rentable og profitgivende foretagender.

Det vil betyde en ordning, der rusker op i den nuværende er-

hvervsstruktur, — og som vil føre til lukning af mange virksomheder med følgende stigende arbejdsledelse.

Den enorme kapitalophobning, der vil forekomme i den centrale fond vil være uden sidestykke i Danmark. Hvis ØD-fonden indføres 1. januar 1980 vil den ifølge Børsens beregninger i år 2000 nå op på den nette sum af ca. 135 milliarder kr. — 1978-kr. vel at mærke. Efter LOs beregninger vil fonden, når den er fuldt udbygget få en størrelse »svarende til den samlede egenkapital i alle danske aktieselskaber.« (Lønmodtagernes Medejendomsret, SDS 1978, s.98).

Og en så gigantisk kapitalfaktor vil i vid udstrækning kunne afgøre, hvilke virksomheder, der skal leve, og hvilke der skal dø inden for dansk erhvervsliv, — som på denne måde vil blive underlagt en kapitalistisk »planøkonomi«. Det vil suverænt blive kapitalisterne i SD og LO, der vil få den absolutte råderet over fonden og vil blive den ledende fraktion af borgerskabet.

Peter Brixtofte, skriver meget rigtigt i Børsen d. 14. september 1978: »Indførelsen af LOs forslag til økonomisk demokrati vil give 6 topfolk inden for fagbevægelsen en næsten altdominerende magtposition i dansk erhvervsliv. Aldrig før i Danmarks historie vil så få mennesker få magten over så mange penge.»

Efter reglerne for fondens organisation skal den ledes af et repræsentantskab, en bestyrelse og en direktion. Og her består repræsentantskabet af 60 medlemmer, hvoraf de 36 »repræsenterer lønmodtagerne«, og de resterende 24 medlemmer udpeges af arbejdsministeren.

Af »lønmodtagernes« 36 repræsentantskabspladser besætter LO de 18, FTF 6, AC og Fællesrepræsentationen for danske arbejdsledere og tekniske Funktionærforeninger hver 2, og 4 andre organisationer hver 1 plads. Desuden udpeger arbejdsministeren 4 medlemmer indstillet af de øvrige lønmodtagerorganisationer.

I et ændringsforslag fra LOs og SDs Fællesudvalg af december 1975 foreslås fondens repræsentantskab udvidet fra de tidligere 60 til 120 medlemmer. LO besætter ifølge dette forslag 40 pladser,

fagbevægelsens underorganisationer ligeledes 40 pladser, og de sidste 40 medlemmer udpeges af arbejdsministeren.

Med denne sammensætning af fondens repræsentantskab vil LO komme til at dominere »lønmodtagerrepræsentationen«, og da denne vil få 2/3 flertal i repræsentantskabet også dette.

Det vil få indflydelse på det afgørende valg på 10 medlemmer til fondens bestyrelse, som repræsentantskabet forestår. — Det foregår således, at »lønmodtagerrepræsentanterne vælger 6 og de øvrige medlemmer af repræsentantskabet 4«. (§29, LOs forslag). Og det er bestyrelsen, der »leder fondens administration efter de af repræsentantskabet fastsatte retningslinier.« (§29, stk. 4). Samtidigt er det bestyrelsen, der ansætter direktionen og det ledende personale, som må forventes at blive et persongalleri af socialdemokratiske medlemmer af fagbevægelsen m.v.

»Medbestemmelsesretten« for den enkelte lønarbejder er således totalt forsvundet i det blå, selvom SD og LO prøver at forklare noget ganske andet. — Mogens Lykketoft siger i et interview i HK-bladet d. 1. september 1978: »Og det er forvrænget, når det siges, at den centrale fond bestemmer alt. For det første bliver en del af pengene jo automatisk stående i virksomhederne. For det andet skal fonden investere i erhvervslivet — men den skal blot foretage selve anbringelsen af midlerne. Herefter bestemmer de ansatte. Fondens kan købe aktier i en virksomhed, men så får de ansatte stemmeretten og indflydelsen på aktierne.»

Hvad bliver der så egentlig tilbage af denne »medbestemmelsesret«? — Det er den centrale fonds ledelse, der finder ud af, hvilke virksomheder, der skal sikres kapital, — og dermed også hvilke der må lukke. Her sporges de små »lønmodtagere« med fondsbeviserne ikke, — for pengene skal jo anbringes »erhvervsaktivt« — dvs. med så stor profit som muligt.

Dernæst er det den centrale fond, der anbringer pengene, — idet det er den centrale fond, der kober aktierne. Den lille lønarbejder har stadig kun sit lille fondsbevis. Og når så den centrale fond har opnået aktiemajoriteten, — og det sker alt-

så i de fleste tilfælde inden de 50% er nået, — ja, så har den centrale fond også råderetten over virksomheden, — selvom alle lønarbejderne har nok så mange fondsbeviser. — Så kan de til gengæld få lov til at vælge repræsentanter til virksomhedens generalforsamling!

ØD OG DE OFFENTLIGT ANSATTE

LOs forslag om ØD omfatter også de offentligt ansatte, som »så vidt muligt stilles på tilsvarende måde med hensyn til medindflydelse som lønmodtagere i private virksomheder.« (§25 i LOs forslag).

— Ved at inddrage de offentligt ansatte i en ØD-ordning kan LO-toppen få inddraget en endnu større kapital i den centrale fond — og dermed få en endnu større økonomisk magt.

Men også toppen af FTF, Fællesrådet for tjenestemænd og funktionærer, og AC, Akademikernes Centralorganisation, er klar over de øgede magtmuligheder — politisk og økonomisk — der for dem ligger i at få de offentligt ansatte lønarbejders penge anbragt som ØD-kapital. — Ligesom LO-toppen og de store fagforbundstoppe inden for det private område er FTF- og AC-toppen en del af borgerskabet. De modtager en løn, der langt overstiger værdien af deres arbejdskraft, — en løn der baserer sig på udbytning af bl.a. de lønarbejdere, de hævder at repræsentere. De har desuden forlængst konsolideret

deres klassesamarbejde og bundet sig til stat og kapital.

Toppen af FTF og AC er en opadstræbende del af fagbevægelsen, som bevæger sig i nøjagtig samme retning som LO-toppen og de store forbundstoppe under LO. — Dog har FTF og AC ikke det samme intime forhold til socialdemokratiet som LO, — fordi de først i de seneste årtier har opnået en medlemstilgang, der har gjort dem til en politisk og økonomisk magtfaktor.

Som LO-pamperne har FTF- og AC-toppen konsolideret deres klassesamarbejde i en stribe af bestyrelser, udvalg og administrationsposter, hvor de administrerer kapitalen og udbytter arbejderklassen, — samtidig med at de i kraft af deres position i fagforeningerne kan disciplinere og afsøre den faglige kamp. Det er derfor kun naturligt, at de ønsker at knytte magten i en central ØD-fond til den magt de i forvejen har gennem ledelsesposter i ATP-fonden, Kapitalmarkedsrådet, Det økonomiske Råd, Landsarbejdsnævnet (arbejdsformidlingen), bestyrelserne i SDS, banker m.v.

Ifølge LOs forslag vil FTF blive repræsenteret med 6 medlemmer og AC med 2 i repræsentantskabet for den centrale fond, — og i den vigtige bestyrelse kan de vel regne med mindst 1 plads. Med de politiske og økonomiske fordele, de vil kunne erhverve sig her, er der ingen tvivl om, at de ligesom LO ser en mulighed for at ændre styrkeforholdet mellem det private borger-

skab og fagbureaukratiet, — og desuden får de en chance for at følge trop med LO og styrke sig over for fagtropperne inden for det private erhvervsliv.

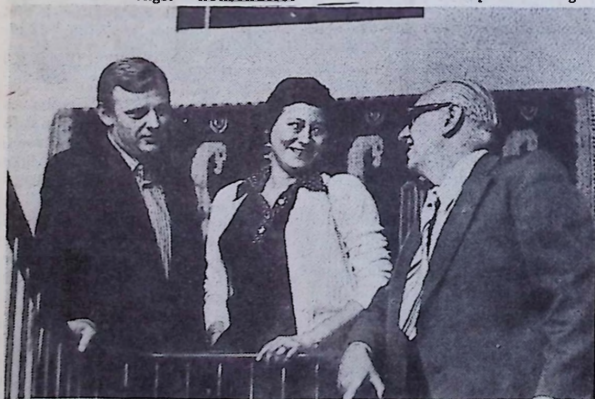
Derfor så man da også FTF tage spørgsmålet op i november 1972 — efter LOs kongres i '71 og det socialdemokratiske lovforslag i efteråret '72. Ud fra en principiel enighed med LOs forslag stillede FTF krav om »ØD for alle lønmodtagere«. På de følgende års kongresser fortsattes ØD-debatten, og i november '74 udtalte FTF, »at økonomisk demokrati hører hjemme i en indkomstpolitisk sammenhæng,« hvorimod debatten blandt menige FTF-medlemmer næsten var på nul-punktet.

FTF stillede krav om »lønmodtagerrepræsentationer i bestyrelser, tilsynsråd for banker og sparekasser og i realkreditinstitutter«. Endvidere rejste det krav om »ØD og nærdemokrati« og forlangte, at der blev fremsat lovforslag til sikring af nærdemokratiet. — Dette sidste spørgsmål har da også vejet tungest i propagandaen på det offentlige område. De svage og uklare formuleringer i LOs forslag siger nemlig slet ikke noget om, hvordan ØD-midlerne fra det offentlige skal placeres — i forhold til en større grad af »medejendomsret« til produktionsmidlerne, — som jo i forvejen, foregives at være »alle lønmodtageres ejendom«, når det gælder det offentlige område.

Lønarbejdernes indbetalinger skal her fuldt gå til den centrale ØD-fond, — hvor det på det private område i mange tilfælde »kun« var 1/3 af den indbetalte lønsum, der gik til fonden. Hvad man så får igen for denne indbetaling er det svage punkt i ØD-forslaget, når det gælder det offentlige område.

For det første kan der altså ikke blive tale om at »ej« mere af de institutioner, hvor man arbejder. Formanden for den største fagforening under FTF, Jørgen Jensen, Danmarks Lærerforening, må således også indrømme, at dette er tilfældet.

»Mens de ansatte på erhvervs-virksomheder kan få medejendomsret på forskellig måde, kan de offentligt ansatte ikke komme til at »ej« mere af skolerne eller jernbanerne, end de gør i forvejen. Men man kunne give dem større

»Topmodet« mellem de kommende administratorer af ØD. Fra venstre Bent Nylocke AC, Kirsten Stalknecht FTF og Thomas Nielsen LO.

medbestemmelse — og via fonds-dannelsen en medejendomsret til produktionsmidlerne». (Folkeskolen nr. 1/2 - 1978, s.5).

Læreren kan altså ikke komme til at »ej« sin folkeskole mere en han/hun gør nu, — og banearbejderen heller ikke Fredericia Banegård, som han jo i forvejen »ej«.

— Derimod skulle de kunne komme til at »ej« mere af virksomheder som Danfoss eller De forenede Bryggerier! — Hvordan dette skulle ske, tales der ikke om, — men meningen er klar nok.

Lærere og banearbejdere betaler via lønnedgang og tvungen opsparing til den centrale fond. Herefter modtager de et fondsbevis på et bestemt beløb fra den centrale fond. Dermed »ej« de en andel i denne fond. Og da den centrale fond køber aktier og investerer »erhvervsaktivt«, — ja så kan lærere og banearbejdere pludselig komme til at blive »medejere« af private virksomheder, fordi de »ej« en andel i fonden.

Dette nonsens dækker den kendsgerning, at det bliver FTF-, AC- og LO-toppene, der kommer til at administrere og styre de ØD-midler, som de offentligt ansatte betaler til fonden. Kapitalisterne har brug for de offentligt ansattes bidrag til ØD-fonden for at kunne tilføre det private erhvervsliv yderligere kapital. — Når lønarbejderne i den statslige eller kommunale sektor trækkes med i en ØD-ordning er det alene, for at bureaukrat- og privatkapitalisterne kan foretage større og mere omfattende investeringer — og dermed også trække større profit hjem. »Medejendomsretten« til private virksomheder som Danfoss eller De forenede Bryggerier forsvinder dog op i den blå luft. — De offentligt ansatte vil blot have et fondsbevis, som dokument på den lønkat de har betalt.

Når bureaukraterne har så svært ved at fortælle deres medlemmer om de økonomiske fordele ved ØD gennem en »ejendomsret til produktionsmidlerne« må de derfor vægte deres ØD-propaganda på en anden måde. Spørgsmålet om »nærdemokrati« har da været omdrejningspunkt i denne propaganda.

På de private virksomheder »få« medarbejderne medindflydelse på virksomhedernes ledelse. — Men for offentligt ansatte er det blevet truk-

ket op, at ØD skal ses i lyset af »den demokratiske proces omkring medbestemmelsens og medindflydelsens udbygning«. (Fællesrådet, nr.9/10 1977). Hvordan man så konkret skulle kunne få »medindflydelse« på ledelsen af en folkeskole eller Fredericia Banegård, siges der intet om.

Det ville nok også være svært at give et svar, der kunne tilfredsstille den undrende spørger.

Administrationen og ledelsen af de kommunale og statslige institutioner er jo netop kendetegnet ved at være central. Hvordan skulle læreren overhovedet kunne få »medindflydelse« på bevillingerne størrelse og karakter, på de overordnede undervisningsplaner, på fagernes indhold osv.? Og hvordan skulle banearbejderen få »medbestemmelse« på driften af Fredericia Banegård, — på toggangen osv. — At forestille sig, at læreren kan få indflydelse på, hvad der besluttes i ministeriet eller direktoratet for folkeskolen, — eller banearbejderen på beslutninger, der træffes af DSB's ledelse i København virker lige absurd og forrykt.

Hvad der så kan ligge i denne »medindflydelse«, kan man gisne om ved at studere LOs materialer, hvor der tales om »medbestemmelse om forhold angående egen arbejdsituation, f.eks. organisationsudvikling, budgetlægning, ledelsespolitik m.v.« (ØD, Arbejderbevægelsens Støtteudvalg for ØD, 1975 s.60) — Her kommer vi helt ned i småtingsafdelingen.

»Nærdemokrati er ikke kun et spørgsmål om formelle regler. Nærdemokrati indeholder også begreber som holdning, viden og kunnen samt normer for menneskelig omgang. Det vigtigste i denne sammenhæng er at få slået fast, at lønmodtagere i den offentlige sektor i lighed med ansatte i den private sikres demokrati på arbejdspladsen«. (Se forrige kilde).

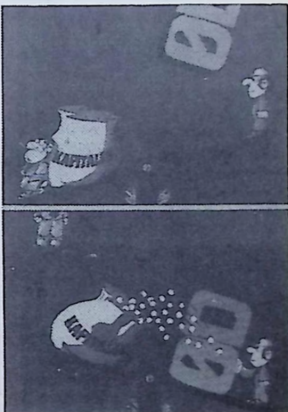
Det de offentligt ansatte kan få for deres tvungne opsparing og »løn tilbageholdenhed« kan så blive efteruddannelse, en mere »venlig« ledelse eller en anden »holdning« til de ansatte! Hulheden i denne ordning virker derfor særlig stor på det offentlige område.

FTF har da heller ikke turdet binde sig til nogen »bestemt løsning på disse store problemstillinger« (Fællesrådet nr. 9/10 1977),

— officielt i hvert tilfælde. — Derimod er propagandaen alment blevet forstærket i fagpressen her, og en tættere kontakt til LO er knyttet, — for alvor i december 1977 på et fælles møde mellem FTF, AC og LO, hvor der udadtal udtrykkes enhed om en »fælles front for ØD«, og hvor det blev aftalt ikke »at modarbejde hinanden«. (Som sidste kilde).

Med FTF — og AC-toppens bekendelser til fortsatte indkomstpolitiske løsninger og enheden med LO og dets ØD-forslag er det klart, at ØD-kampen ligesåvel står på inden for den offentlige sektor, som på det private arbejdsmarked.

ØD – IDEOLOGISK DÆMPER PÅ KLASSEKAMPEN.

Det er især det politisk-ideologiske aspekt ved ØD, der fremhæves af LO-toppens propaganda, for at få det til at glide ned i arbejderklassen. — Den direkte »gevinst« er der ikke mange, der regner med. — Ifølge en Gallupundersøgelse mente 71% af de, der gik ind for ØD, at »medbestemmelsen« var det centrale, — kun 27% gik ind for »den økonomiske fordel«. (ØD, Arbejderbevægelsens Støtteudvalg for ØD, 1975, s.41).

Hvilke konsekvenser sådanne illusioner om medindflydelse vil få for arbejderklassens kamp og for interesse modsætninger, siges meget klart af økonomer Steffen Møller fra Metal i Dansk Arbejde nr. 11/77:

»Økonomisk demokrati er ikke et mål i sig selv, men et middel til at ansvarliggøre hver enkelt medborger i dennes erhvervsmæssige sammenhæng. Det betyder, at der i ideologien omkring ØD klart ligger en hensigt om, at ØD skal medføre ikke alene et øget engagement hos lønmodtagerne i erhvervslivet, men også en holdningsændring. Holdningsændringen skal vise sig i, at man som medarbejder i en virksomhed i stigende omfang kommer til at føle sig som medejer af en virksomhed og derigennem udvikle sit interessefelt for de problemstillinger, man som medarbejder skal tage sig af. . .

I virkeligheden ønskes der ved indførelse af ØD, at der sker en spredning i ansvaret for de beslutninger, der træffes, og dermed en forhåbning om en anden bevidsthed både hos dem, der træffer beslutninger, og blandt de der skal leve med konsekvenserne af de truffene beslutninger. Den gamle interessekonflikt mellem arbejdskraften og kapitalen ophæves i nøjagtigt det sekund, at ØD er gennemført. Ved indførelse af ØD vil man kunne ophæve samarbejdsudvalg og andre former for konfliktløsningsinstitutioner, da konflikterne pr. definition er ophævet.

Som ejere af virksomhederne kan det ikke være i lønmodtagernes interesse at presse løntronen til sidste dråbe, da en sådan afpresning vil betyde kapitaltab og mistet arbejdsplads. Fremtidens løndannelse vil således komme til at foregå ud fra hele andre kriterier end de hidtil kendte klassekampsbetonede opgør.» (mine udhævn.)

Denne beskrivelse af fremtidens ØD-samfund er nok lidt for rosenrød — set fra såvel den fagbureaukratiske som den private del af borgerskabet, men målet er til gengæld krystalklart. Med indførelsen af ØD ser SD deres classesamarbejde fuldendt. De har nået magtens tinde økonomisk og politisk og formår samtidigt at lægge en ideologisk dæmper på arbejderklassens kamp, der kun kan bringe forstyrrelser i deres egen forvaltning af kapitalen.

Ifølge LO ophæves interessemodsatninger, konflikter afskaffes, og det forældede begreb klassekamp afløses. — Omend det ikke går helt så galt, vil gennemførelsen af ØD lægge en kraftig ideologisk

dæmper på arbejderklassens kamp ud fra devisen: »Vi er alle i samme båd».

I overenskomstforhandlingerne må der »holdes igen», så virksomhedernes konkurrenceevne kan bevares. »Arbejderne, der nu er »medejere», må vise sig »ansvarsbevidste» og forstå de »problemer», virksomheden har, — og ikke »presse løntronen til sidste dråbe». Gør de det, vil de nemlig miste deres arbejdsplads. Derfor må de ifølge fagbureaukraterne lære at leve med de »beslutninger», der er truffet.

Det vil være et totalt knæfald for indkomstpoltikken og betyde konstant udhuling af reallonnen og levevilkårene. Hvem vil med ØDs indførelse rejse lønkrav »til sig selv»? Hvem vil strejke »mod sig selv» og de andre »medejere»?

Skronen om »medejendomsretten» skal således kun bruges til at legitimere nye krisepolitiske overgreb. ØD vil i sandhed kunne blive et nøgleled i det fremtidige classesamarbejde, der undergraver og udhuler fagforeningerne som arbejderklassens interesseorganisationer.

ØD SMADRER FAGBEVÆGELSEN

Hermed er det klart, at ØD-planerne retter sig ind mod et forstærket angreb på fagforeningerne og vil befordre den korporativistiske udvikling, der er i fuld gang for at smadre dem som position for arbejderklassen og ændre dem til lydige og aktive redskaber for borgerskabets krisepolitik —

gennem en sammensmeltning af stat, kapital og fagbevægelse.

Selvom der i årtier er lagt bånd på fagbevægelsen gennem LOs og SDs ivrige arbejde for at gennemtvinge Hovedaftale, Arbejdsret, Forligsmandslov, Tillidsmandsinstitution, samarbejdsudvalg, A/S-bestyrelsesposter osv., er fagforeningerne stadigvæk arbejderklassens interesseorganisationer.

Men fagbevægelsens medvirken i indkomstpoltikken og en effektiv kamp for at sælge arbejdskraften så dyrt som muligt, står naturligvis i diametral modsætning til hinanden. Med tilslutningen til indkomstpoltikken kommer LO- og forbundstoppen således i en paradoksal situation: hele begrundelsen for fagbevægelsen — nemlig at virke som masseorganisation i kampen for at sælge arbejdskraften så dyrt som muligt — falder bort!

På lidt længere sigt kan fagbevægelsens accept af indkomstpoltikken føre til, at dens eksistensberettigelse kan anfægtes. Hvad skal man bruge hele det faglige apparat til, hvis det ikke — uanset om det er på skromt, eller om det er reelt — varetager lønarbejdernes interesser, når disse sælger deres arbejdskraft?

LO-toppens svar på dette dilemma er ØD. Gennem ØD kan LO konsolidere sin magtposition og efterhånden overgå fra at være lønarbejdernes interesseorganisation gennem lønkampen til at blive lønarbejdernes interesseorganisation via kontrol med store dele af kapitalen.

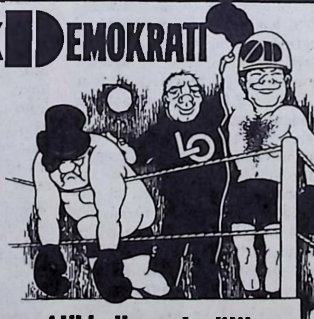
Oversat fra det formelle til det politisk reelle betyder dette: Hvor

ØKONOMISK DEMOKRATI

Løntilbageholdenhed fører til større overskud - derfor medejendomsret

Overskud skal investeres i flere arbejdspladser - derfor ØD

Lønmodtagerne betaler 80 pct. af støtten til erhvervslivet - derfor medejendomsret

Indkomstpoltik uden medejendomsret fører til større ulighed

-derfor-nej til indkomstpoltik uden ØD

LO i dag fortsat i hovedsiden tilfredsstiller det samlede monopolborgerskab gennem opbremsningen af lønkampe og gennem aftaler med arbejdsgiverne, der tager sit udgangspunkt i, at den ene part køber, og den anden part sælger arbejdskraft (hovedaftale, Arbejdsret, overenskomster m.v.), så ønsker LO-toppen kraftigt at udbygge sin position som kapitalejer.

Og hvor LOs legitimering over for arbejderklassen i dag går på, at LO »trods alt«¹ gør sit bedste over for arbejdskraftkøberne, — så skal LOs legitimering fremover være, at LO gennem ØD varetager arbejderklassens medejendomsinteresser!

Gennemførelsen af ØD vil således ikke blot svække og afvæbne fagbevægelsen. ØD vil direkte kunne gøre fagforeningerne til aktive redskaber i indkomstpolitikken, — til en krisepolitisk spydspids — vendt mod arbejderklassen.

I forlængelse af de anslag der nu finder sted, senest med Metals vedtagne forslag om eksklusion af positionelle arbejdere-foretaget af fagtroppen, — vil ØD blive brugt til at fjerne strejkeretten og de rester af blokadereetten, der formelt er tilbage. Yderligere vil de tendenser, vi har set til ophævelse af den selvstændige forhandlingsret gennem trekantede forhandlinger mellem regering, LO og DA- og nu direkte 3-partsforhandlinger eller 3-partsråd, udvikle sig til yderligere angreb på denne forhandlingsret og i sidste instans fjernelse af den.

Videre vil ØD kunne føre til de tidligere luftede planer om *industriforbund*, hvor de nuværende ca. 40 forbund under LO tænkes omdannet til 9. En sådan omstrukturering fra fagforbund til *industriforbund* vil yderligere koncentrere magten i fagbevægelsen, og hermed vil det blive lettere at få indkomstpolitikken under kontrol - fastholde lønrammerne og få ikke mindst løn-glidningen stoppet i overenskomst-perioden.

Øverst oppe vil man så kunne placere et *industriministerium*, der sammen med LO og DA skal styre indkomstpolitikken for industrien, — og gennem brancheråd på brancheniveau skal sørge for at rammerne bliver overholdt. At disse korporativistiske udviklingstræk søges gennemført via ØD, hævdes af bl.a. Arne LUND, DA:

»Der kan derfor næppe herske tvivl om, at det for arbejdsmarkedets organisationer, bliver nødvendigt at finde en kombination mellem de centrale lønforhandlinger på den ene side og en decentralisering af lønsfastsættelsen på den anden side.

Det forudsætter, at arbejdsmarkedet på begge sider i større udstrækning, end det i dag er tilfældet, er organiseret som *industriforbund*, der indebærer, at lønmodtagerne bedre kan identificere deres interesser med den virksomhed, den industrigren og det erhverv, hvori de er beskæftiget. Her ligger muligheder for at forene ønskerne om lønmodtagernes medejendomsret med behovet for en løn- og indkomstpolitik, der er tilpasset virksomhedernes, erhvervslevets og samfundets bæreevne.» (Lønmodtagernes medejendomsret, SDS 1978, s. 87. — Mine udhævninger).

Kampen mod ØD bliver derfor i høj grad en kamp for at bevare fagforeningerne som interesseorganisationer mod en korporativistisk udvikling, der tager sigte på at gøre dem til kapitalistiske foretagender.

ØD OG INDKOMST-POLITISKE LØSNINGER.

At indførelsen af ØD direkte retter sig mod at sikre indkomstpolitikens fortsættelse, fremhæves gang på gang af LO. — LO-sekretæren Jørgen Freddy Hansen siger herom:

»Den alvorlige økonomiske udvikling internationalt såvel som i Danmark siden 1974 har imidlertid stærkt aktualiseret behovet for at gennemføre økonomisk demokrati. Det hænger sammen med de gunstige økonomiske virkninger, opbygningen af en ØD-fond vil have, samt med behovet for indkomstpolitik. I den nuværende situation med ca. 160.000 arbejdsløse og udsigt til at endnu flere vil miste deres arbejde, samt et rekordstort underskud på betalingsbalancen, er det nødvendigt, at der sættes ind for at bedre beskæftigelse og økonomi, gennem en øget tilvejebringelse af investeringsmidlerne til virksomheder gennem en mindre belastning af virksomhedernes kapitalomkostninger samt gennem en indkomststudvikling, der appasses efter stigningen i produktionen.» (Lønmodtagernes medejendomsret, SDS-78, s.102. — Mine udhævninger).

domsret, SDS-78, s.102. — Mine udhævninger).

De seneste resultater af denne indkomstpolitik har bl.a. været indefrysningerne af mere end en dyrtidsportion pr. halvår i ATP-fonden. — Her er arbejdsgiverne blevet lettet ved at staten har overtaget arbejdsgiverens forpligtigelser og indbetalt disse dyrtidsportioner. Kompensationen for prisstigninger er på denne måde ikke blot blevet ophævet, — men arbejderklassen har selv betalt det, den skulle have haft, over skattebilletten!

Hvad indefrysningerne af dyrtidsportionerne har betydet for reallonnen, ved de fleste. — Her er det første eksempel på, hvad en indbetaling — og ikke en indefrysning — til en ØD-fond vil betyde for levevilkårene. — Indkomstpolitiske løsninger med kraftigt faldende realloen — og forværende muligheder for at kæmpe på grund af det illusionsskabende i ØD-ideologien.

ØD I ETAPER.

At denne opsamling af lønarbejdernes penge i ATP-fonden kan blive brugt til igangsættelse af en central ØD-fond er tænklig. — ØD står jo endnu ikke stærkt i arbejderklassen, — og en opslutning her er betingelsen for at LO-toppen og SD kan presse de private. — Det er arbejderklassens kamp, der vil afgøre om, — og hvornår, en central fond kan gennemføres.

Svagheden ved tanken om den centrale fond er, at den forekommer mange arbejdere fjern og uvrkelig. Arne LUNDS vurdering er for så vidt rigtig, når han konstaterer:

»Selv om de alle modtager andelsbeviser i en eller anden central fond, må denne forekomme den enkelte lønmodtager at være en fjern og anonym institution i forhold til den arbejdsplads, hvor han eller hun er beskæftiget.» (Lønmodtagernes medejendomsret, SDS 1978, s. 86). En anden svaghed ved LOs forslag er ideen med udbetaling af andele i fonden gennem fondsbetaling. — Denne opfattelse strider jo mod hele argumentationen for at køre ØD og indkomstpolitik sammen for at sikre virksomhedernes konkurrenceevne. — Hvis pengene skal tages ud i tide og ude, selvom der er afgifter af anselig størrelse, —

og *det* er argumentationen for at overtale arbejderklassen for ØD, — ja, så falder hele klassesamarbejdets plæderen for »medansvarlighed» sammen. —

Mogens Lykketoft, SD, siger her til:

»Endelig kan man med sindsro opgive forestillingen om, at det bliver lettere at »sælge» økonomisk demokrati med at love udbetalinger af kapitalandele til den enkelte efter 5-7 år. Netop denne ide er i debatten om ØD blevet mødt med ringe forståelse af dem, der tilsluttede sig ØD-principperne, — fordi de har indset det dybest set ulogiske i på samme tid at ville udvikle en medejendomsret og forbruge af den medarbejderejede formue. Og for de mindre stærkt engagerede har tanken om de kontante udbetalinger ikke vakt synderlig interesse for ØD. Tværtimod har vi i debatten mødt mange vanskelige spørgsmål om, hvordan de penge, der skal udbetales, egentlig skulle blive skaffet til veje uden at stramme finanspolitikken på andre områder». (Ny Politik, nr. 10/77).

Det er helt absurd! Indløser arbejderne deres fondsbeviser, — ja, så må de se i øjnene, at der vil ske stramminger i f.eks. indkomstbeskatningen, fordi indkomspolitikken skal fastholdes. Der er altså ingen »gevinst» at hente ved at hæve pengene. — Gør man det, kommer man til at unddrage på anden måde.

Det er da heller ikke meningen, at fondsbeviserne overhovedet skal indløses. — De skal bruges til at give arbejderne en opfattelse af, at de har fået noget ud af deres lønning. Således har f.eks. Dansk Metalarbejderforbund stillet forslag om, »at lønmodtagernes kapitalandele bindes længst muligt, helst til udbetaling tidligst i forbindelse med pensionering». (Dansk Metalarbejderforbunds Kongresprotokol 1975. Min udhævn.)

Metals forslag er ganske logisk for hele ØD-planens virkeliggørelse. — Begynder arbejderne først at hæve deres indestående, svækkes ØD-fonden — og dermed også bureaukrat-kapitalisterne — fordi kapital vil blive trukket ud af fonden og dermed ud af virksomhederne. — Investeringerne fra fonden vil falde — og profitmulighederne ligeledes. — Derfor er det ikke meningen, at det skal kunne betale sig at

hæve penge fra fonden — og helst heller ikke, at det skal kunne lade sig gøre.

ØD VIA ATP-FONDEN.

Selvom ØD står svagt i sin rene SD-form, er der grund til at forventte kompromisser. Hvilke mellemstationer socialdemokratiet opererer med rides op af Ebbe Sulbæk Petersen: Ny Politik, nr. 3/78. — Om »mulighederne for at bære en ØD-ordning igennem», siger han:

»ATP er blevet koblet sammen med dyrtidsreguleringen på den måde, at staten for en overenskomstperiode har forpligtiget sig til at indbetale et vist antal dyrtidsportioner til ATP-fonden. Disse udviklingslinier skaber en række kombinationsmuligheder, der peger i retning af ØD. En forudsætning for en egentlig ØD-ordning må dog siges at være en yderligere udvidelse af ATP-fondens adgang til aktiekøb.

En mere umiddelbar mulighed for en ØD-ordning viser sig, hvis man tænke sig, at staten fortsatte med at betale en andel af dyrtidsreguleringen, men nu ikke længere til ATP-fonden, men til en egentlig medejersfond». (Mine udhævninger).

Andre kombinationsmuligheder er blevet nævnt såsom pensionsreformens gennemførelse og en ændret ejerskifteordning i erhvervslivet, hvor der i stedet for en kontant arveafgift skulle kræves at denne blev ændret til en offentlig prioritet, hvortil der blev knyttet en medarbejderindflydelse.

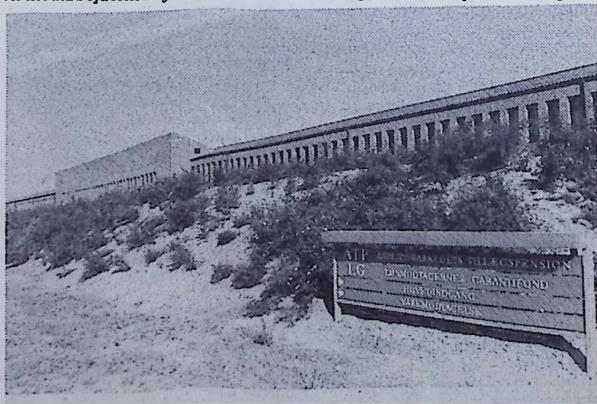
Men uanset hvilke kombinationsmuligheder man måtte tænke sig, er det, som vi gentagne gange har opdriset i Arbejderavisen og i partiets øvrige propaganda, i spillet omkring de indefrosne dyrtidsportioner i ATP-fonden, at ØD nu hører til.

Disse indefrosne dyrtidsportioner, som i sig selv er et groft indkomtpolitisk angreb på reallonnen, har fået en særlig vigtig betydning, fordi de måske vil kunne bruges som en opstart på ØD-fonden. På direkte bekostning af arbejderklassens realloen er der her hobet en stor mængde kapital op — 11 milliarder — samtidigt med, at ATP-fondens bestyrelsessammensætning er blevet ændret til fordel for LO-toppen og SD, som nu har flertal her.

Dermed er der også åbnet op for en central fond, og det er blevet til et problem for de private kapitalister. Nok ønsker de lønningerne nedsat og dyrtidsportionerne væk fra »omkostningerne», — men helst uden at styrke den centrale fond nu.

Venstre foreslog derfor allerede i august 1976, at de indefrosne dyrtidsportioner skulle forsvinde og erstattes med et højere lønmodtagerfradrag. På denne måde kunne man undgå, at dyrtidsportionerne overhovedet ville indgå i overenskomst -79.

Socialdemokratiet har derimod for længst opdaget det *pressionsmiddel* over for den private kapital, der ligger i disse portioner og har

Fra denne imponerende bygning administreres ATP-fonden.

ladet det stå åbent, om arbejdsgiverne selv skal betale dem i -79.

Det der kan samle de to parter, er, at der findes et fælles behov for at få den automatiske dyrtidsregulering afskaffet og komme løn-glidningen til livs og få kontrol over løndannelsen.

Opføret med dyrtidsordningen vil måske kunne tages uden ØD som løkkemad for arbejderklassen, — men i så tilfælde vil det hovedsageligt betyde en lettelse for de »private« - og ikke nogen fordel for bureaukratkapitalisterne. Derfor er det usandsynligt, at dette sker. — Så skulle de pludseligt stå svagere end før, og det er der intet, der tyder på.

Desuden er det sandsynligt, at der skal et sødestof til at få fjernet den harske smag, når dyrtidsportionerne afskaffes. Og hvad er mere velegnet end ØD, — specielt når det ligger lige for at starte den centrale fond op med de indefrosne portioner i ATP-fonden. *I den aktuelle situation er dyrtidsportionernes skæbne og ØD med andre ord knyttet tæt sammen.*

Den private kapital erkender i stadig stigende grad dette og er ved at få kolde fødder over indefrysningens ordningen. Den står i det dilemma, at den enten kan lade den mulige ØD-fond, som SD ser i ATP-fonden, stå og vokse sig større og større, — eller bide en kæmpe lønudgift i sig på en gang — eller i en ratevis udbetaling — her i efteråret, hvortil indbetalingsordningen løber.

Det er muligt, at den private kapital har undervurderet, hvor mange portioner, der ville blive udløst, — og dermed hvor mange penge, der er blevet indefrosset i ATP-fonden. Det er muligt, at inflationen er blevet undervurderet, — og det er muligt, at de har undervurderet modsætningen til SD og styrkeforholdets udvikling. Under alle omstændigheder står de mellem at skulle acceptere en ØD-fond, eller en kraftig start på den, — eller at risikere at skulle udbetale alle dyrtidsportionerne, og hvad det indebærer af økonomisk belastning.

FORSVAR DYRTIDSREGULERING.

Aktuelt bliver det dermed kampen for bevarelsen af den automatiske dyrtidsregulering, der konkretiserer kampen mod ØD. Heller ikke

denne kamp er let at rejse, selvom mange arbejdspladser og fagforeninger har udtalt sig mod indefrysningerne og forlangt de indefrosne portioner udbetalt og den automatiske dyrtidsregulering genoprettet. — Problemet er igen, at kun arbejderklassens egen kamp kan sikre disse krav, — og at viljen til kamp fortsat er svag, mens tilliden til de faglige ledere omvendt er stor. — Vanskelighederne forstærkes så yderligere af, at genoprettelse af dyrtidsreguleringen ikke kan gennemkæmpes lokalt, men kræver hele klassens kamp.

Ikke desto mindre er det vel omkring dyrtidskravene, at der kan mobiliseres bredest op til overenskomstforhandlingerne. — De åbenlyse konsekvenser, en fortsat indefrysning eller fuldstændig ophævelse af den automatiske dyrtidsregulering vil få for realønnen fald, står for mange klart. — Derimod er sammenkædningen dyrtid - ØD ikke tydelig for ret mange.

Det betyder, at 3 aspekter i forsvaret af den automatiske dyrtidsregulering må trækkes frem i overenskomstkampen:

- Udbetaling af de indefrosne dyrtidsportioner i ATP-fonden
- For arbejdsgiverens pligt til fremover at udbetale de dyrtidsportioner, som staten har indbetalt i overenskomstperioden 1977-79
- Nej til fremtidige indefrysninger

— Genopret den automatiske dyrtidsregulering.
og i forhold hertil: Nej til ØD.

I spillet omkring overenskomstforhandlingerne er der for borgerskabet 2 problemer i forhold til lønudviklingen. — Det ene er at undgå for store lønforhøjelser ved de centrale overenskomstforhandlinger mellem hovedorganisationerne. Vi kan næsten med sikkerhed vente, af de 3 parter, — regering, LO og Da, igen vil nå frem til en enhed omkring en indkomstpolitisk løsning, der lægger meget snævre lønrammer for de generelle lønforhøjelser.

Det andet problem for det samlede borgerskab er at få effektivt hold på lønudviklingen i overenskomstperioden. Her er det løn-glidningen og løfteparagraffen og de halvårige lønreguleringer, der skal røres ved. Men heller ikke nyjusteringer her er nok til at sikre borgerskabet således, at arbejderklassens realloøn falder så langt det ønsker det.

Den største og mest afgørende hindring for at fore en effektiv indkomstpolitik er den automatiske dyrtidsregulering. — Selvom den er utilstrækkelig og ifølge en ældre LO-beregning kun giver en dækningsgrad på omkr. de 60% - skatter og afgifter er ikke medregnet — så sætter den alligevel en mindste grænse for, hvor meget reallonnen kan udhules i overens-

Et centralt led i indkomstpolitikken er de direkte indgreb i løndannelsen, her spiller dyrtidsordningen en afgørende rolle.

komstperioden.

Derfor er dyrtidsreguleringen en torn i øjet på borgerskabet og et særdeles vigtigt angrebspunkt. — Knuses dyrtidsreguleringen er der lukket op for et vedvarende fald i reallonnen, fordi arbejderklassen så hele tiden må i kamp for at sikre sig mod prisstigninger, afgiftsforhøjelser, moms, parcelhus- og indkomstbeskatning, inflation osv. Mistes den automatiske dyrtidsregulering, vil arbejderklassen have tabt en position.

Arbejderklassen står svagt og er i defensiven over for borgerskabet, - og på grund af at styrkeforholdet ser således ud, er målet at forsvare reallonnen mod kommende udhuling i overenskomstperioden. - Den nuværende reallohn skal forsvares, - og her indgår den automatiske dyrtidsregulering som det centrale krav.

I denne pressede situation er det værd at bemærke sig, at kræfter, der hævder at tale arbejderklassens sag, kræver en fordobling af den dyrtidsordning, vi havde inden augustforligets bestemmelse om indefrysning. — I stedet for bevarelse af den gamle ordnings beregning med 60 øre pr. time, hver gang pristallet stiger 3 points (104 kr. om måneden for offentligt ansatte), - forlanger DKP og Formandsinitiativet, FI, 40 øre pr. dyrtidspoint, - altså 120 øre i timen pr. dyrtidsportion.

I sig selv er det naturligvis ikke forkert at stille et sådant krav, - lige som det heller ikke er galt at arbejde for en genoprettelse af den procentvise dyrtidsregulering, hvis afskaffelse lønmæssigt har kørt de offentligt ansatte helt ned i kælderne. Argumenterne for sådanne krav er principielt rigtige, - men modsvarer slet ikke den aktuelle og meget trængte situation, arbejderklassen befinder sig i.

Tværtimod drejer det sig nu om med næb og klor at holde fast på det, vi har - fremfor at sætte en modoffensiv ind, som DKP og FI hævder. - Derfor må man stille sig yderst skeptisk over for disse politiske kræfters initiativ i forhold til dyrtidsreguleringen, som man må frygte bliver endnu et parade-nummer for at sikre dem tillidsposter og opbakning på generalforsamlingerne.

Det betyder ikke, at man konkret skal tage afstand fra den

underskriftskampagne, de har sat i gang, med kravet:

»Udbetaling af de indefrosne dyrtidsportioner, NU!» — Det er klart, at man i forhold til såvel angrebet på reallonnen, angrebet på selve dyrtidsreguleringen og det længere sigtede angreb gennem oprettelsen af en ØD-fond - via ATP-fondens indefrosne dyrtidsportioner f.eks. må støtte et sådant krav, - og sætte det ind i den rette sammenhæng med indkomstpolitikken.

Men det er lige præcis, hvad DKPs og FIs initiativ ikke gør. - I grundlaget for indsamlingen slås det fast, at årsagen til at dyrtidsportionerne forlanges udbetalt, er at den politik, der ligger bag indefrysningerne, har slået fejl. — Havde indefrysningerne altså gavnet betalingsbalance og beskæftigelse, ville man åbenbart have accepteret dem. Det er en - omend sløret - bekræftelse til effektive indkomstpolitiske overgreb, hvor arbejderklassen kommer til at bære byrderne. — Så kan man desuden diskutere, om politikken har slået totalt fejl. Det er da lykkedes meget godt at sænke arbejderklassens reallohn!

Den anden betænkelighed man må have over for selve underskriftsindsamlingen er, at en sådan papirindsamling i sig selv ikke kan sikre noget som helst, - endsiige skaffe dyrtidsportionerne tilbage, uanset om nok så mange skriver under. — Det der skal til, er en kraftig mobilisering på grundplan - på arbejdspladser og i fagforeninger, hvor et sådant initiativ kunne være en anledning til at få gang i arbejdet.

I forbindelse med »diskussionerne» af overenskomstsituationen og de krav, der må udspringe heraf, må så dyrtidsproblematikken og dens vigtighed og sammenhæng med indførelsen af ØD tages op. Det betyder, at der skal gøres et stort arbejde for at forbinde sammenhængen mellem indkomstpolitik og overenskomstforhandlinger, - og mellem indkomstpolitik og ØD - konkretiseret i den automatiske dyrtidsreguleringens genoprettelse og sammenhængen med ØD.

Her bliver det vigtigt at skabe en forståelse for dyrtidsreguleringens centrale placering i et samlet forsvarsprogram nu- og som værn mod et længere sigtet strategisk angreb på arbejderklassen i den hensigt at fortsætte og effektivisere indkomstpolitikken, udhule fagforeningerne

og gøre dem til redskaber i denne reelle lønpolitik, som indkomstpolitik er, - og fjerne en række af arbejderklassens erhvervede rettigheder og kampvåben, - gennem indførelsen af ØD. —

VENSTREFLØJEN OG ØD

Det må så vurderes, hvilke muligheder der findes for et konkret enhedsarbejde mod ØD. — Hvor bred en front, der vil kunne skabes, afhænger i en vis udstrækning af SFs, DKPs og VSs vilje og evne til at markere en modstand mod ØD, som er reel, og som kan samles til et effektivt og stærkt forsvaret. Det gælder både i forhold til kampen for at genoprette den automatiske dyrtidsregulering og for at kræve de indefrosne dyrtidsportioner udbetalt, - og det gælder i kampen mod LOs og andres forslag om en fondsdannelse - betalt af arbejderklassen.

Udsigterne ser i den henseende ikke alt for lyse ud. — Nok findes der stadigvæk en stor modstand mod ØD i arbejderklassen, - men den har sin svaghed i den manglende afklaring af, hvad ØD betyder for LO og SD, - hvorfor disse kræfter ønsker at gennemføre en ØD-fond. — Det skyldes i stor udstrækning, at SF, DKP og VS udbreder illusioner om, at SD er et arbejderparti, - at der i SD findes et alternativ til de åbent borgerlige partier. — Og netop disse partiers opfattelse af SD og samarbejdet med det gør, at ØD-kampen svækkes, i det omfang de går ind i den.

MED SF FOR ØD

SF er det parti, hvis opfattelse af samfundsudviklingen og af ØD ligger tættest på Socialdemokratiet. — I SFs principprogram fra 1963 siges om ændringen af det kapitalistiske samfundssystem til et socialistisk samfund - bl.a. via ØD ad lovgivningsvej fig.:

»Men det demokratiske grundlag for den socialistiske planøkonomi må virksomhedernes selvstyre være, de beskæftigede må sikres retten til selv at forvalte de enkelte virksomheder, og den landsomfattende plan må udarbejdes i forståelse og nært samarbejde med dem såvel som med andre ikke-parlamentariske institutioner, især fagbevægelsen og de lokale myndigheder.

Taget under ét betyder dette,

at det nuværende rent politiske demokrati, udvikles til også at være et økonomisk og industrielt demokrati, således at der tilskrives befolkningen fuld bestemmelsesret over samfundets økonomiske anliggender og de beskæftigede medbestemmelsesret over deres egen arbejdsindsats.» (SFs principprogram 1963, 9. oplag, 1971, kapitel 11, stk.10. Politisk, økonomisk og industrielt demokrati.) (Mine udhævn.)

Der er ingen markant forskel på SF's og LO's ØD-forslag.

Hvordan dette skulle kunne ske i et kapitalistisk samfund oprides senere i samme parti-program:

»Allerede i det kapitalistiske samfund findes kim til industrielt demokrati, og det er en vigtig opgave at videreudvikle demokratiet, idet overgangen til konsekvent demokratisk ledelsesformer kan indebære vanskeligheder for såvel ansatte som ledere; disse vanskeligheder formindskes, hvis en gradvis forøgelse af medbestemmelsesretten forinden har fundet sted.

Der må sikres de ansatte medbestemmelsesret i den enkelte virksomhed, ved at de får adgang til at gennemgå virksomhedens regnskaber og til at sende stemmeberettigede repræsentanter til generalforsamling, bestyrelse og direktion.» (SFs principprogram, kapitel 11, stk. 15: »Arbejdsglæden og arbejdspladsernes demokrati.») (Mine udhævn.)

Det er en næsten nøjagtig gengivelse af den socialdemokratiske opfattelse af, hvordan kapitalismen får en saltvandsindsprøjtning - og arbejderklassen »medbestemmelse».

— Derfor var det også kun naturligt at SF vedtog en resolution om økonomisk demokrati på et hovedbestyrelsesmøde d.12.-13. august 1972 - efter at LOs og SDs forslag var kommet. —

I denne resolution, der blev grundlaget for at arbejde videre med et konkret ØD-forslag, siges det, bl.a.:

»Efter SFs opfattelse må lønmodtagerne nu erhverve en reel magtstilling på de områder, der berører dem mest direkte: arbejdsledelse og fordeling. Lønmodtagerne har ret hertil alene i kraft af deres arbejdsindsats.

Men gennemførelsen af arbejderens bestemmelsesret på en række områder kan ikke betragtes isoleret. Ændring af magtforholdene i den enkelte virksomhed kan ikke på længere sigt adskilles fra magten i hele samfundet. Derfor må økonomisk og politisk magt i samfundet flyttes fra banker og andre pengeinstitutter over til demokratisk valgte organer. Disse må forestå den overordnede styring af samfundet i et stadigt samspil med lønmodtagerne.» (mine udhævn.)

Efter dette programatiske grundlag for ØD udarbejdede SF derpå forslag til folketingsbeslutning om økonomisk demokrati. — Det er væsentligt kort at berøre dette forslag, fordi det ofte trækkes frem som et »socialistisk» modstykke til LOs. —

Det der adskiller LOs og SFs ØD-forslag er i første række, at SFs model indeholder såvel en central »lønmodtagerfond» - som i LO-udgaven - som decentrale fonde på de enkelte virksomheder. Denne model skulle tilgodesse en beslaglæggelse af merværdien på disse virksomheder - samt i den merværdiproducerende sektor som helhed.

I bemærkningerne til forslaget hedder det, at man må »sikre lønmodtagernes andel i den merværdi, der skabes i virksomhederne, og som hidtil er tilfaldet kapitalejerne», - og at dette skulle bidrage »til gradvis at sikre lønmodtagerne ejendomsretten til produktionsmidlerne.» (Forslag til folketingsbeslutning om lønmodtagernes andel i merværdien og etablering af en lønmodtagerfond - fremsat d. 30. oktober 1973).

Desuden skal der altså oprettes en »lønmodtagerfond, der skal an-

vendes i forbindelse med en kapitalstyring. »Alle lønarbejdere skal ifølge SF være med i en sådan ordning, - også de offentligt ansatte. Det offentlige skal betale »20% af de private virksomheders bidrag til lønmodtagerfonden som frie midler.»

De, der får tag i den centrale fond, bliver ifølge SFs forslag et repræsentantskab, der vælges af virksomhedsrådene direkte, - hvorved problemerne om »indflydelse på fondens dispositioner» skulle »være sikret afgørende». — Bestyrelsen for denne fond vælges så igen for halvdel af posternes vedkommende af repræsentantskabet, og den anden halvdel af Folketinget ved forholdstalsvalg.

Denne bestyrelse skal ligesom i LOs forslag investere fondens midler ud fra »hensyn til samfundsrentabiliteten» - og den skævhed, der vil opstå, fordi fondsmidlerne anbringes, hvor der er størst profit, ser SF elimineret på denne måde: — ATP-fonden godskrives udbytting fra de enkelte virksomheder, fordi ATP-fonden er »alle lønmodtagernes ejendom» - ATP-fondens ledelse skal så ændres, således »at det kun er personer udpeget af lønmodtagerorganisationerne og folkettinget, der kommer til at sidde i fondsledelsen». (Alle citater fra SFs bemærkninger til forslaget, 30. oktober 1973)

For at sikre en sådan ØD-ordning stiller SF »Forslag til folketingsbeslutning om arbejdspladse-demokrati», hvorefter virksomhedsråd oprettes på virksomheder med mindst 10 ansatte - og retten til at lede og fordele arbejdet ændres! - Virksomhedsrådene skal »have en afgørende beslutning på sundheds- og sikkerhedsspørgsmål» - og de skal være medbestemmende ved ansættelser, forfremmelser, afskedigelser samt omlægning og tilrettelæggelse af produktionen.

Dette 2-delte ØD-forslag fra SF bygger ligesom LOs på, at arbejderklassens interesser sikres gennem fagbevægelsens administration og ledelse af det danske erhvervsliv. - Også med dette forslag bliver det kapitalisterne i fagbevægelsens top, der investerer »lønmodtagerfondens» midler i de virksomheder, der er mest rentable, og også her er det arbejderne, der kommer til at betale med lønskat og lønnedgang - samt arbejdsløshed, når den ene virksom-

hed udkonkurrerer de andre. Samtidig går SF ind for en *indkomstpolitik ud fra samfundshensyn* - og hvornår hævdes dette ikke at være tilfældet - og helst sådan at »ikke kun lønmodtagerne må undgælde» - At ØD og indkomstpolitik tænes sammenkoblet ifølge SF, er derfor hævet over al tvivl.

SFs virksomhedsråd vil desuden blot være organer, hvor arbejderne sættes til at administrere på kapitalens præmisser, - på samme måde som de nuværende samarbejdsudvalg. - Her vil »arbejderne» sidde og sortere arbejdskraften, fyre arbejdskammerater, - intensivere produktionen og udbetale lavere løn - alt sammen for at sikre virksomheden - og profitten. - I højere grad end LOs forslag vil der være tale om et udviklet klassesamarbejde helt ned til den enkelte virksomhed.

Med denne SFSke reformisme vil det være lige så umuligt at opnå enhed i kampen mod ØD - som med LO og SD. - SF er en lige så varm fortaler for ØD, som LO og SD er det. Og SFlidelsens hele linie for borgfred og samarbejde med SD gør, at det vil være villigt til at sluge indkomstpolitiske indgreb og omfordelingsordninger inden for arbejderklassen. SFs forslag er lige så reaktionært som SDs - blot er det pakket ind, så det får et skær af demokrati gennem virksomhedsrådene.

Det udelukker naturligvis ikke, at der ikke kan og skal opnås enhed med dele af SFs basis om et forsvar af den automatiske dyrtidsregulering og mod LOs ØD-forslag. - Blot skal man huske, at ang. ØD vil det blive på trods af SFs ledelse.

DKP OG ØD

Som SF arbejder DKP ihærdigt på at komme ind i et tættere samarbejde med SD og LO-toppen. Til gengæld har det i en vis udstrækning markeret sin utilfredshed med LOs ØD-forslag - uden direkte at forkaste tanken som sådan. Det skulle da også være mærkeligt, da netop et sådant forslag om en overordnet styring af samfundsøkonomien, hvor staten og fagbevægelsens top har det afgørende ord, passer som fod i hose til hele DKPs strategi for et »anti-monopolistisk demokrati», hvor arbejderklassen og folket deler magten med borgerskabet - »mod storkapitalen».

DKP ønsker ØD under en eller anden form og støtter i mange situationer fagtoppens politik under påskud af »enhed» i fagbevægelsen.

ØD kunne for DKP betegne et skridt frem mod den »demokratiske nationalisering» og »demokratiske styring» af erhvervslivet under kapitalismen, som de beskriver i deres principprogram, (Kommunisternes program, 1976).

En sådan udvikling foreslås støttet på »en udbygning af kooperation og andelsbevægelse». Her spiller netop fagbevægelsen en afgørende rolle. »Den kan ikke blot begrænse sig til at varetage klassens umiddelbare økonomiske interesser, men må også fremføre klassens fælles krav til statsmagtens politik.» (Kommunisternes program 1976 - s.71).

Man kan så forestille sig, at DKP ser en mulighed for det »anti-monopolistiske demokrati» gennemført i en ØD ordning, hvor det netop er fagbevægelsens top, der via overtalelse af arbejderklassen gennemtvinger en ØD-ordning, der vil give bureaukratkapitalisterne større økonomisk og politisk magt - på bekostning af de private kapitalister. Dette vil være en ordning, der ikke ligger langt fra tankerne om en »udbygning af kooperationen».

DKP går da også ind for ØD i sin egen udformning. - I »Kommunisternes program for fornyelse af demokratiet» vedtaget på DKPs landspartikonference 1.-18. september 1960 siges det:

»På alle arbejdspladser må der sikres arbejdere og ansatte reel

medindflydelse på produktionens og driftens ledelse.» - »Befolkningen må sikre sig muligheden for at øve virkelig indflydelse på de økonomiske og politiske afgørelser. Statens indgreb i det økonomiske liv må ske ud fra planer, der udføres under det arbejdende folks medvirken, således at folket kan fremsætte sine meninger og krav om, hvilke produktioner, der skal udvikles, hvor nye foretagender skal placeres, hvordan jorden og naturen skal udnyttes i befolkningens interesse, hvilke profitter, der skal inddrages osv.»

Dette skal ske ved, at der sker en »anerkendelse af arbejderens ret til medindflydelse på virksomhederne» gennem oprettelse af bedriftsråd som i det gamle socialdemokratiske forslag, - og ved at staten går i spidsen. I et »demokratiske minimalprogram» indbefatter DKP således bl.a.: »Indførelse af medbestemmelsesret på arbejdspladserne, idet stat og kommune går forrest ved at give deres arbejdere, tjenestemænd og funktionærer sådanne rettigheder.» (Nye veje for Danmark DKPs 22. kongres 1965). - Hvordan det økonomiske demokrati tænkes realiseret fremgår af følgende udrødning af en »anti-monopolistisk» politik, der omfatter »en demokratisk politik med

- sikring af demokratisk kontrol med ledelsen af økonomien gennem udslagsgivende repræsentation af fagbevægelse, lønmodtager- og forbrugerorganisationer, repræsentanter for det arbejdende landbrug og fiskeri og andre folkelige masseorganisationer i de pågældende samfundsmæssige organer; - oprettelse af bedriftsråd på alle virksomheder med beføjelser til indsiget og kontrol med drift og regnskaber og med medbestemmelsesret for driftens planlægning, investering og organisation, ved antagelse, afskedigelse og omflytning af arbejdere. Garanti for fuldt demokrati i fagbevægelsen;

- offentlighed om de økonomiske og statslige afgørelser, så demokrati kan blive en levende realitet. Ophævelse af forretningshemmeligheden.» (Vejle for venstrekræfterne til demokrati og socialisme. Vedtaget på DKPs 23. kongres 1969)

Hvad grundlaget for at gennemføre økonomisk demokrati da skal

være ridset op i »Kommunisternes program for en bedre tilværelse« fra DKPs 24. kongres i 1973:

»Der sikres en planmæssig *dirigering af investeringerne*, som fremmer en harmonisk udvikling af alle landsdele og en effektiv udnyttelse af alle naturlige og menneskelige muligheder. Derfor må der opbygges nye demokratiske planlægningsorganer med deltagelse af befolkningen og dens demokratiske organisationer - ligesom det offentlige må gribe aktivt ind i investeringer - i den brede befolknings interesser. Gennem skattelettelser betaler samfundet en del af private virksomheders investeringer. De pågældende virksomheder må overdrage en tilsvarende del af ejendomsretten til samfundet. Hvis der ikke er vilje til at gennemføre dette, er al snak om økonomisk demokrati rent og skært bedrageri. Lad derfor det økonomiske demokrati begynde her, og lad arbejdernes organisationer forvalte den ejendomsret, samfundet herigennem får til produktionsmidlerne.»

Ligesom Socialdemokratiet, LO og SF opererer DKP med et »økonomisk demokrati« under kapitalismen. - Denne ØD-ficering mod socialismen skal ifølge DKP dels ske gennem en overordnet statslig styring af samfundøkonomien, hvor arbejdernes »repræsentanter« i Folketinget er de ledende, - og dels gennem oprettelse af bedriftsråd på virksomhederne, hvor arbejderne selv skal have »indflydelse« på produktionen.

Som i SFs forslag vil arbejderne på denne måde blive gjort medansvarlige for produktionen, - medansvarlige i at rationalisere, intensivere arbejdet, opskruer tempoet, sortere arbejdere ved ansættelse, foretage fyringer og lukke eller sammenlægge virksomheder. - Alt sammen for at sikre virksomhedernes konkurrenceevne. -

Hidtil har DKP holdt fast ved sin egen opfattelse af ØD, men i den sidste tid har det udadtil ændret signaler over for LOs forslag. På fællesorganisationens demonstration i København mod den nydannede SV-regering fremlagde Harry Osborne, DKP og Byggefagenes Samvirke, en resolution, der lagde vægt på et samarbejde mellem DKP og SD - og gjorde ØD til mærkesag for arbejderklassen. Senere sluttede ledende DKP'

ere på Metals kongres op om ØD, - og på LOs repræsentantskabsmøde d. 12. september 1978 blev denne holdning fulgt op. Thomas Nielsens beretning, der trak kravet om ØD helt frem i forgrunden, blev enstemmigt vedtaget!

De problemer DKP vil få ved oprettelsen af den centrale fond, vil være, at partiet opnår en meget ringe indflydelse på styringen af fonden. Det bliver SD og LO-toppen, der får den absolutte magt. - På den anden side kan det gå som i Metal, hvor stuerne DKPere Naturligvis er der forskel på DKP relessposter, når de går i spidsen for SDs reaktionære forslag - som eksklusionsbestemmelsen her. Slut-ter man op om SD, kan man komme ind i varmen.

STRATEGISK ENHED SD-DKP

Naturligvis er der forskelle på DKP og SD og de to partiers kriseløsningspolitik, - og deres opfattelse af hvordan ØD kan bruges i en sådan politik. - Men på grund af det fælles udgangspunkt med at opstille en kriseløsning, er disse modsætninger ikke uovervindelige, selv om styrkeforholdet mellem DKP og SD ikke ligefrem må siges at indbyde DKP til et sådant samarbejde nu.

Det permanente dilemma DKP står i, og som styrer dets konkrete handlinger, er dog, at *det på den ene side ønsker at styrke sig på bekostning af SD - og på den anden side higer efter et samarbejde med det selv samme SD.* - Derfor underkastes de taktiske modsætninger det, der overordnet styrer DKP - nemlig strategien for enhed med SD - i fagbevægelse som på det parlamentariske plan.

Vi har set det ved majstrejkerne i 1974, hvor protesterne mod et råddent forlig og krav om generalstrejke blev ændret til »Ud med Hartling - ind med Anker«. - Vi har set det i en række strejkekampe, bl.a. Scaniadam, hvor strejken blev punkteret af den DKP-ledede fagforeningsafdeling, fordi man ikke ville lægge sig ud med den SDske Metaltop. - Og vi har set det ved aktionsugen for 35-timers kravet, der lige så stille fusede ud, fordi DKP og Formandsinitiativet ikke ville i fedtefadet hos LO-toppen.

At denne strategi for enhed og

samarbejde med SD igen griber styrende ind i forhold til modstanden mod ØD er ikke blot muligt men i høj grad realistisk. DKP vil ikke gå i åben kamp mod SD eller LO.

Det ville jo netop stride mod dets erklærede mål for et samvirke med SD frem imod det »antimonopolistiske demokrati«. - I LOs ØD-kampagne vil vi kunne regne med at se DKP og SD gå arm i arm. - Der er ingen muligheder for et samarbejde med DKP her.

Derimod er der mulighed for at samarbejde med menige DKPere - omend det næppe er mange, når partitoppen først siger fra. - Til den tid må DKPs holdning til ØD afsløres blandt menige DKPere og arbejderklassen bredt - og forudsætningen herfor er et godt og solidt benarbejde på grundplan i fagforeninger og på arbejdspladser.

VS, SD og ØD.

VS er så afgjort det af de 3 venstrefløjpartier, der står nærmest en rigtig opfattelse af ØD. VS har afvist ØD, fordi det betyder en styrkelse af indkomstpolitikken, - og dermed en øget udbytning af arbejderklassen. VS har afvist ØD, fordi det vil ødelægge fagforeningerne som interesseorganisationer, og fordi det vil styrke fagtoppens muligheder for at ændre klassesamarbejdet i korporativistisk retning.

Vandene skiller imidlertid med VSs opfattelse af LO-toppen og SD. - Ifølge VS vil ØD udvikle »et nyt lag af magthaveren«, som Kurt Hansen siger det. (Aktuelt 8. august 1978), - og VSs fagl. sekretær hævder at med indførelsen af ØD vil SD og LO »få nogle interesser, der er sammenfaldende med borgerskabets« (Bjørn Pedersen, Arbejderavisen nr. 35/78).

Nu mener KAP, at SD og LO-toppen længe har været en del af borgerskabet i Danmark. Den hårde kriseovergrebspolitik her i -70'erne er et af udslagene af dets borgerlige politik - for at sikre egne interesser. - Og disse interesser er ikke arbejderklassens.

Fagbureaukrater som Thomas Nielsen, der gennem sine poster i LO, Dansk Folkeferie, Formand for A-pressen, EF osv. modtager en løn, der ligger i millionklassen, - kan simpelthen ikke have samme interesser som arbejderklassen. -

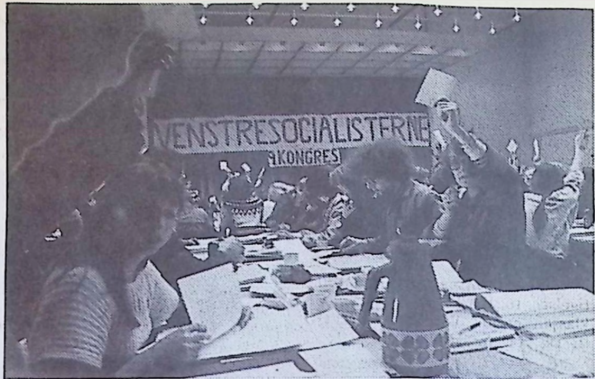
Det samme gælder en hel stribe SDske medlemmer af fagbevægelsen og statsbureaukratiet, som Max Harvoe, HK, Knud Christensen, LO, Ejler Sønder, SID, Georg Poulsen, Metal, Hans Jensen, Murerforbundet osv. De modtager alle en løn, der ligger langt over værdien af deres arbejdskraft, - og som folgeligt må stamme fra udbytningen af arbejderklassen.

Desuden styrer og administrerer de kapitaldannelser i den statslige og halvstatslige/kooperative sektor, nøjagtig som de private kapitalister inden for deres område. De har til lige bestyrelsesposter i banker og sparekasser. *Toppen af fagbevægelsen og statsbureaukratiet er altså en del af borgerskabet.* - Dette erkender VS dog ikke, - og derfor ser de heller ikke, hvad SD og LO vil bruge ØD til, - hvorfor disse kræfter vil have ØD igennem. - VS ser følgerne af ØD, - men ikke årsagen til, at SD handler, som det gør, - og det giver en afgørende svaghed i kampen mod ØD.

Det er et nok så væsentligt spørgsmål at erkende, om SD og LO-toppen er arbejderklassens fjender, som KAP mener, - eller om de blot er venner på afveje - kræfter, som kan presses til at føre en anden politik, som f.eks. DKP mener.

VS betragter SD som et »klasse-samarbejdsparti«, - »et parti der fører borgerlig politik«, - men det understreges, at »alligevel er der afgørende forskelle på et SD og et borgerligt parti.« (Intern Debat nr. 93, s. 67-68). Det er klart, at der er forskelle på f.eks. Venstres og SDs basis - og deres holdninger til ØD - men der er vist ingen der kan påstå, at der er forskel på deres syn på indkomspolitik - eller ØD i princippet. - Det er også klart, at SDs og Venstres topfolk er placeret forskellige steder i samfundet. SDs fortrinsvis i de kooperative og statslige foretagender og på top-poster i fagbevægelsen. - Venstres hovedsagelig i det private erhvervsliv. - Det modsiger dog ikke, at begge partiers topfolk får en skyhøj gage - eller at de begge administrerer kapital - og dermed er med til at udbytte arbejderklassen.

Det, der adskiller dem, er, at de tilhører forskellige dele - eller fraktioner af borgerskabet. SD og LO-toppen tilhører den fagbureaukratiske eller statslige del af borgerskabet og Venstres folk den private

VS er det parti, hvis opfattelse af ØD ligger nærmest KAP's og er derfor den mest realistiske samarbejdspartner i kampen mod ØD.

del af borgerskabet. Derfor er der naturligvis forskel på partierne, men på grund af sammenfaldende interesser er der enighed om at fortsætte indkomspolitikken - fordi det tjener begge fraktioners økonomiske interesser, - og derfor vil der også kunne opnås enighed om at indføre ØD på et tidspunkt!

VS har derimod et andet og taget syn på SD, som »har deres egne interesser, som i det lange løb, hverken er sammenfaldende med vores eller borgerskabets«. (VSs faglige sekr. i AA 35/78), - og denne opfattelse medfører, at VS ikke er i stand til at lægge en rigtig strategi for kampen mod ØD.

VS opererer ikke med en *klasse-modsætning tværs igennem SD* - en modsætning mellem ledelse og basis. Derimod ser VS en *ideologisk modsætning ned gennem SD* - en modsætning der spalter SD i en »højre - og en venstrefløj«. - En sådan opfattelse må givetvis føre til, at det skulle være muligt at lægge pres ind på den mere »progressive venstrefløj« for at få SD til at opgive ØD - på samme måde som VS »presser SD til at opgive sammenrøtningen med Venstre«. (Udtalelse fra VSs Hovedbestyrelse 20/8-78). Men dette er lige præcis ikke tilfældet med SD. - De socialdemokrater, som VS regner for »venstrefløj« er jo nogle af de, der presser kraftigst på den anden vej for at få ØD gennemført. Hvad disse folk ønsker med ØD, kan VS jo så gætte på.

På trods af VSs uklare og fejlagtige opfattelse af SD er de dog den organiserede politiske kraft, som KAP på grundplan har mulighed for at drive et stykke konkret enhedsarbejde med. Det gælder i kampen for udbetaling af de indefrosne dyrtidsportioner og genoprettelse af den automatiske dyrtidsregulering - og også i kampen mod ØD. - Men det er klart, at deres syn på SD blokerer for en dybere og mere fremskredne forståelse i arbejderklassen for ØD-samfundets uhyrligheder. For en korrekt opfattelse af SD som en del af borgerskabet vinder frem i VS, vil de ikke kunne være sikre partnere i enhedsarbejdet.

Dette kompliceres yderligere af VSs opfattelse af samarbejdet med SF og DKP/FI i fagbevægelsen. På den ene side konkluderer VS rigtigt: »De militante reformister er ikke i stand til at føre en slagkraftig og konsekvent kamp mod indkomspolitikken, netop fordi de til syvende og sidst selv bygger på en reformistisk politik«. - På den anden side fremhæver VS så, at »hovedkraften i opbygningen af en aktionsenhed mod krisepolitikken må være de militante reformister« - DKP og SF. (Begge citater fra Intern Debat nr. 83. VSs udhævn.)

Det taler for sig selv, at VS er villig til at drive aktionsenhed med SF, som fører »rendyret reformistisk politik«, og DKP/FI, hvis »parlamentariske alternativ til indkomspolitikken kun kan styrke opbakningen bag reformismen, og

hermed svække kampen mod indkomstpolitikken.» (Begge citater fra Intern Debat nr. 83, s.41-42).

Netop SF og DKP lægger deres politik til rette efter et samarbejde med SD og LO, som vil gennemføre ØD - og begge partier er rede til at gå ind for SDs og LOs forslag. — Hvis VS vil drive enhedspolitik med disse partier, kan det kun tjene til at splitte og svække modstanden mod ØD.

KAMPEN MOD ØD.

Det stiller ganske særlige forpligtelser til KAP. Selvom arbejderklassen endnu ikke har taget ØD til sig, er udviklingen dog ved at vende. Den stigende massearbejdsløshed, de fortsatte indkomstpolitiske overgreb er det materielle underlag, som LO benytter sig af til at få ØD til at fremstå som fagbevægelsens og arbejderklassens modsvær.

LOs massive og omfattende propaganda igennem de sidste par år taler sit eget sprog. — Der er oprettet 110 ØD-udvalg, som dækker hver en krog af Danmark. Der køres oplysningskampagner, afholdes ØD-kurser, planceudstillinger, konferencer, nye pjecer og bøger udgives hele tiden, og debatten i fag- og dagspressen er forstærket.

Det betyder, at en organiseret modstand må op at stå nu. Det er for sent, når først den velsmurte propagandaoffensiv for ØD har overtaget arbejderklassen. — De udtalelser og protester, der er fremkommet fra en række fagforeningers generalforsamlinger mod ØD viser, at der findes en modstand at bygge en enhed på. — Typograferne i København har vist vejen - og selv på FI-konferencen blev en udtalelse mod ØD vedtaget.

Men disse udtalelser er ikke nok i sig selv. Skat modstanden være af andet end papir, må der sættes en tilsvarende modpropaganda i værk. Kun i det omfang arbejderklassen selv har erkendt, at ØD vil betyde lønnedgang, lønskat, fortsat indkomstpolitik, - uden at den opnår et gran af »medbestemmelse» eller »medejendomsreb», vil det være muligt at anvende modstanden til et effektivt forsvar.

Det betyder, at den propaganda, der skal sættes ind mod ØD på en og samme tid må være dyb og bred. — Dyb i den forstand, at

den må indeholde alle de væsentlige aspekter i ØD-planerne, - bred på den led at den må rette sig mod alle dele af arbejderklassen, der kan nås.

På arbejdspladser, på klubmøder og på uddannelsessteder må der tages initiativer til studie- eller diskussionsgrupper om ØD. Hvor der findes overenskomstgrupper, vil det være en naturlig fortsættelse at tage diskussionen op her. De fleste steder vil overenskomstdiskussioner jo have dannet udgangspunktet for at forholde sig til ØD.

Gennem diskussionerne i basis må der så tages initiativ til at brede modstanden ud, - føre den videre i fagforeningen, skrive i fagpressen og selvstændigt udgive løbesedler eller en folder mod ØD.

Men også KAP som parti må forstærke sin selvstændige propaganda gennem en kampagne mod ØD. — Det vil være nødvendigt med en samlet og målrettet indsats, hvor partiets kræfter i et begrænset tidsrum vægtes, således at starten på den kommende tids seje og vedvarende arbejde mod ØD kan få en rigtig retning og et løft fremad.

Møder i fagforeningsregi, møder med den erklærede venstrefløj - løbesedler, foldere og en pjecer med KAPs syn på kampen mod ØD og dens indhold vil være det nødvendige fundament, en ØD-kampagne må hvile på. —

Men først og sidst afhænger kampen mod ØD af den mobilisering, vi kan rejse i basis. Omfanget af denne mobilisering og dybden i den vil være afgørende for, hvor bred og slagkraftig en modstand, der kan skabes - og dermed også for ØDs endeligt.

Michael Dam.

LITTERATUR.

Et væsentligt uddrag af den litteratur, der er anvendt - prioriteret således, som man anbefales at gå i gang med stoffet.

KAP OM ØD.

1. Arbejderavisen. - Nr.37/77: Ankers ØD-drom. Kommende ØD-serie i nr. 42-47/78. Desuden en række faglige kommentarer, bl.a. nr. 35/78.
2. NEJ TIL ØD. - Pjecer fra Forlaget OKTOBER (udkommer ca. 15/12-78).

3. NEJ TIL ØD. - Folder om ØD (udkommer ca. 15/12-78).
4. Kommunistisk Tidsskrift nr. 4 1975: Artiklen Statssmonopolismen og strejkekampene, (baggrundsartikel om den statsmonopolistiske udvikling, der bl.a. medfører ØD).
5. Kommunistisk Tidsskrift nr. 4 1977: Artiklen Socialdemokratiets økonomiske basis. (Dokumenterende baggrundsartikel der belyser SDs økonomiske underlag og opridser, hvorfor SD og LO-toppen er en del af borgerskabet i Danmark).

SD/LO om ØD.

1. ØD/Økonomisk Demokrati - Arbejderbevægelsens støtteudvalg for ØD. 1975. (indeholder bl.a. Lovforslaget om ØD - og propagandistisk redegørelse for indholdet i det).
2. Lønmodtagernes medejendomsret - SDS 1978 (gratis). (giver i 6 artikler fra de forskellige fraktioner af borgerskabet et godt indblik i baggrunden for dannelsen af en ØD-fond).
3. ØD - Studiekredshæfte 1 og 2 — Arbejderbevægelsens Støtteudvalg for ØD. 1975 (se 1).
4. Solidaritet, lighed og trivsel - Principprogram vedtaget på SDs 32. kongres sept. 1977 (idegrundlaget for den SDske reformisme).
5. Økonomisk Demokrati, Rapport til LO's kongres 1971 fra udvalget om økonomisk demokrati. - Udg. af LO.

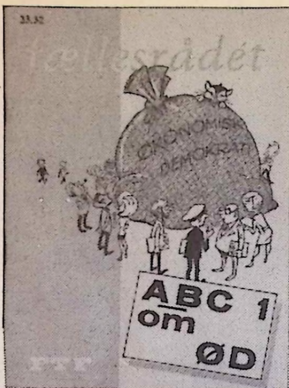
6. Økonomisk demokrati - Viggo Kampmann. - Fremad 1970. (Starten på den officielle ØD-debat i DK. - Rummer mindre artikler)
7. Ny Politik nr. 10/77 samt nr. 3, 7, 8 og 10/78. (SDs teoretiske tidsskrift - indeholder taktiske/strategiske overvejelser over muligheden af at gennemføre ØD).
8. Tillæg til Aktuelt om ØD, d. 8. Sept. 1978. (32 siders tillæg med aktuelle vurderinger).
9. ØD-avisen. - Udg. til gratis ud- deling af DSU, 1977. (16 siders ikke så spændende ØD-propaganda).

10. Økonomisk Demokrati - Hvorfor - Hvorledes? - Soc. 1973. (Detaljeret gennemgang af 5 begejstrede DSUere - med bilag om de forskellige forslag).
11. Information, d. 16-17. Sept. 1978. (Thomas Nielsens fulde tale på LOS repræsentantskabsmøde d. 12.sept.1978).
12. Kooperationen - en form for økonomisk demokrati - Det kooperative Fællesforbund.
13. Kooperationen - i dag og i fremtiden. Et debatoplæg - Det kooperative Fællesforbund, 1975.

FTF om ØD.

1. ABC om ØD - Udg. af FTF. (3 pjecer om ØD og dets fordele).
2. Fællesrådet. - Især nr. 9-10 1977. (FTFs blad)
3. AC-Debat nr. 7 1977. (Om 3-kantmodet LO, FTF og AC)

ABENT BORGERLIGE om ØD.

1. Lønmodtagernes Medejendomsret, SDS 1978. (se LO, nr. 2).
2. Konsekvenserne af Økonomisk Demokrati - Dansk Arbejdsgiverforening 1973. (Kritiske bemærkninger til LOS forslag samt eget forslag).
3. Medarbejder - medejer. Debatoplæg - Dansk Arbejdsgiverforening og Industrirådet, 1972. (Plæderen for en »flerstrengt løsning» med spredning af ejendomsretten).
4. Børsen. - En række artikler. - Især fra d. 14.Sept. 1978: 5 siders tema.

SF OM ØD.

1. Forslag til folketingsbeslutning om lønmodtagernes andel i merværdien og etableringen af en lønmodtagerfond - SFs foltingsgruppe 30.oktober 1973. (SFs bud på ØD. Findes også gengivet i bogen »Økonomisk Demokrati - Hvorfor - Hvorledes?«)
2. SF om Økonomisk Demokrati. - Pjecer fra SFs faglige delegeretmøde d. 18.-19.nov. 1972.
3. SFs principprogram 1963. - 9. oplæg 1971.

DKP om ØD.

1. Kommunisterne program for fornyelse af Demokratiet. - Vedtaget på DKPs landspartikonference 1.-18.september 1960.
2. Nye veje for Danmark. - DKPs 22. kongres 1965.

3. Veje for venstrekræfterne til demokrati og socialismen. Vedtaget på DKPs 23. kongres 1969.
4. Kommunisterne program for en bedre tilværelse. - DKPs 24. kongres 1973. (Alle 4 kan samlet findes i Programsamling 1952-1974. Tiden 1975. - De indeholder DKPs almene syn på ØD).
5. Kommunisterne program. Vedtaget på DKPs 25. kongres 1976. Tiden 1976.
6. ØD - Kejserens nye klæder. - Pjecer udgivet af DKP i kommission hos Tiden. (Kom under den store ØD-debat i 1973-74 og rummer kritik af LOS forslag).

VS OM ØD.

1. ØKONOMISK DEMOKRATI? - VS. - Pjecer. (Er sandsynligvis ikke gældende længere, - åbner op for at stille »mindste krav... om begyndelsen til ØD!» - Er ikke behandlet i artiklen).
2. Fremtidens Danmark. - Fagbevægelse og fagopposition i 70'erne bind 1. - Bjørn Meidell Niels Aagaard og Bjørn Elm. - VS-forlaget 1978. (Giver et rids af den korporativistiske udvikling og krisepolitikken under SD. - Rummer et særligt afsnit om ØD).
3. Intern Debat. - En række numre som ikke er tilgængelige i løssalg.

ANDRE OM ØD.

1. Økonomisk Demokrati - Kilder til den politiske debat - ved Henning Sørensen, Gyldendal 1973. (Indeholder alle forslag indtil da).
2. Hvad er økonomisk demokrati? - Henning Sørensen, Fremad, 1972. (historisk - teoretisk gennemgang).
3. Økonomi og politik nr. 2, 1976 - Munksgaard. - Artikel af Hans Kørnø Rasmussen: Økonomisk Demokrati og den danske industrisektor.
4. Økonomisk Demokrati i samfundøkonomisk belysning - Det økonomiske Råds formandskab, 1972. (Indkomstpolitik og ØD).

ANDET.

1. Indkomstpolitik - Kilder til den økonomisk-politiske debat i DK ved Steen Leth Jeppesen, Gyldendal, 1973.

